

P. CORNEILLE

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

ՀԱՅ ՎԿԱՅ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

Թ. Ա. Գ.

ԵՐՈՒՍԱԴԵՄ
ՏԳԱՐԱՆ ՍՐԲՈՑ ԶԱԿՈՒՍԱՆՑ
1925

840

P. CORNEILLE

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

ՀԱՅ ԳԿԱՅ

ՔԱՐԿՄԱՆԵՑ

Ք. Ա. Գ.

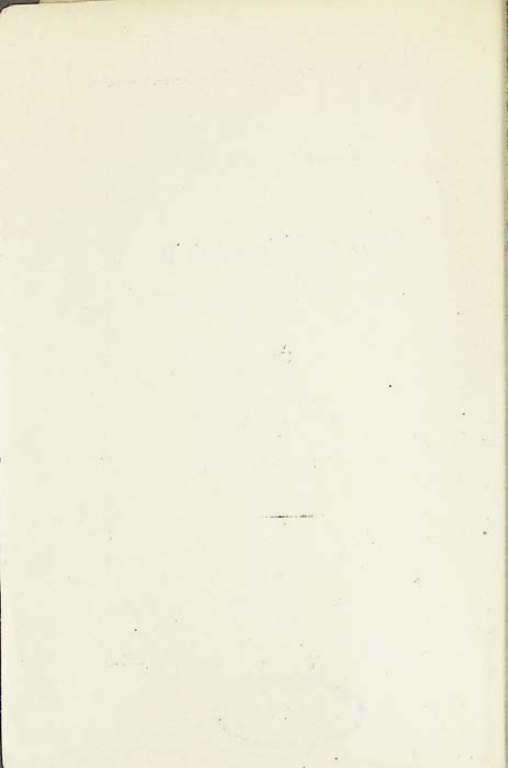
ՆՐԱՌՍԱՂԷՄ

ՏԳՈՐԱՆ ՍՐՐՈՑ ԵԱԿՈՐԵԱՆՑ

1935

H 367-26

Յրանսական գրականութեան փառքերէն եւ Գոռնեյի ամենէն կատարեալ գործերէն մին — շատերու կարծիքով նոյն իսկ զլուխ գործոցն — է ՊՈՂԻԿՏՈՍԻ ողբերգութիւնը: Անոր նիւթը, որ առնուած է Բիսոնեական վկայաբանութենէն, մեզի համար յաշկապէս ունի սրտաուշ արժէք մը, վասնզի Պողիկսոս հայ է ազգաւ:

Ահա թէ Բանաստեղծը ի՛նչպէս կը ներկայացնէ այդ նիւթը. — Պողիկսոս կ'ապրէր Գ. դարու կիսուն, Դեկոսի ինքնակալութեան ասէն, Փոքր Հայոց այդ քուակնի ոստանին՝ Մեղիսինէի մէջ: Արդէն բարձր ծագումով, հաւանաբար նոյն իսկ արժուանական զարմէ, յոյժ պատուաւոր դիրք մ'ունէր անիկա քաղաքին մէջ: Ու երբ Դեկոս, իբրև բղետխ հոն ղրկեց Փելլիսը, Բիսոնեաները հալածելու մասնաւոր հրահանգով, Պողիկսոս իրեն կի՛ն առաւ անոր դուռսըր Պաւղիսնէ, որ նախապէս խօսեցեալն էր եղած կայսեր սիրելի զինուորականներէն Սելեոսի: Պողիկսոս, իր Նեարխոն բարեկամին յորտանով Բիսոնեական հաւասքը ընդունելէն վերջ, հազիւ մկրտուած, նորադարձի իր բուռն նախանձայուզութեան մէջ, տօնական որ մը կը համարձակի նրապարակաւ պատռել հալածանքն հրամայող կայսերական հրովարտակը, եւ յափեսակելով կուռքերը՝ մեծեան սանուղներուն ձեռքէն, կը զգեսնէ եւ կը խորտակէ զանոնք. եւ, այդ պատճառաւ, կը բանտարկուի: Անգոր կը մնան իր կնոջ քայտանձանքները՝ տարհամոզելու եւ իր հաւասքէն ետ դարձնելու համար զինքը: Պողիկսոս բանն կը կանչէ Սելեոսը՝ անոր յանձնելու համար իր նախկին խօսեցեալը: Պաւղիսնէ, գերազանցօրէն ազնուական նկարագիրով մը, որուն ստեղծագործմանը մէջ ինքզինքը գերազանցած է Գոռնեյի, անոր ներկայութեանը՝ յայտարարելով հանդերձ, որ, եթէ Պողիկսոս մեռնի իսկ՝ Սելեոս չի կրնար ամուսին լինիլ իրեն, նոյն ասէն այս վերջինին միջամտութիւնը կը հայցէ ի նպատակ եղկելիին՝ որ կ'ուզէ մեռնիլ: Եւ սակայն, Փելլիսի հրամանաւ կը գլխատուի Պողիկսոս: Իր ամուսնոյն մահէն ետքը, Պաւղիսնէ եւս կ'ընդունի Բիսոնեաներէն: Եւ ի վերջոյ Փելլիս, խորապէս ազդուած՝ հաւասքի եւ նուիրումի այս իրադարձութիւններէն, ինք ալ Բիսոնեայ կը դառնայ:

Քեւ վկայաբանութեանն առնուած է ողբերգութեանս նիւրը, բայց բանաստղը ազատութիւն զգացած է իրեն՝ բուն պատմական խորքին վրայ իր կողմէ ստեղծաբանուած մասեր աւելցնել. ասոնք են նախ Սեւերի դէմքը, որ պատմական չէ բնաւ. յետոյ Նեարխոնի նահասակութիւնը Պողիկոսոսիկէն կանխագոյն դրուիլը, որուն հակառակն է նեմարիս, Պաւլիկէի եւ Փելլիսի եւս ի վերջոյ քրիստոնեայ դառնալը, եւ ուրիշ փոքր մանրամասնութիւններ: Ասոնք ամենքը կը ձգտին աւելի սպաւորիչ ընծայել բուն իրողութիւնը, Պողիկոսոսի նահասակութիւնը, որ իրական է սուղապէս, եւ որուն՝ այս տեսակետով՝ ոմանց կողմէ ընդդէմ յայտնուած կարծիքները վերջնապէս հերքած են վկայաբանական ճենագոյններ:

Նրէ առատպել եղած ըլլար այդ դէպքը, ծնունդ առած Գ. դարու կիսուն, անկարելի պիտի ըլլար որ Գ. դարուն իսկ, այսինքնն այնչափ քիչ ետքը, անոր անունին կանխ մը եկեղեցիներ կանգնուէին իրարմէ հեռու կանխ մը կազմներու մէջ, այսինքն նախ Մելիտիան, ուր ծնած էր սուրբը եւ ուր նահասակուեցաւ, յետոյ Կ. Պոլիս, Ռափէննա եւ Քիբայիդի մօտերը՝ Նիքիոսոս: Անոյց է քէ անոր վկայաբանութիւնը՝ զոր ունիցն այսօր, ժամանակակցի գործ չէ, Կ. Պոլիս ապրող Սիմոն Մեսափրոսիոսէն գրուած ըլլալով Փ. դարուն, եւ իր նոսր ոնքը նոյն իսկ կը մտնէ քէ պատմական նկարագիր չունի. բայց առիկա բաւական փաստ մը չէ ուրանալու համար իրողութեան պատմականութիւնը: Սուրբի մը կենսագրութիւնը անպատեհառ իրեն ժամանակակից մը գրի առնուած լինելու պարագան, քեւ լաւագոյն անուշտ, միակ ստուգանիքը չի կրնար նկատուիլ նշանութեան: Յանախ, ժողովրդային բարեպաշտութեան մէջ երկար ատեն ապրած կամ պահուած աւանդութիւնն է որ աղբիւր է եղած վկայաբանական պատմութեան. ստեպ պատահած է նոյնպէս որ ժամանակակիցի մը կողմէ կամ քիչ ետքը տողուած պատմական վաւերագիրը անհետացած ըլլայ գրականութեան մէջ՝ ներբողական կամ հաւորէն զբուռածքի մը ծնունդ տալէն վերջը, եւ հաւանական է որ այս պատահած լինի Պողիկոսոսի նմագոյն եւ առաջին վկայաբանութեան համար, զոր աւանդութիւնը կը վերագրէ նոյն ինքն Նեարխոնի, իր բարեկամին, որ զինքը դէպի Աւեստարանի կեանքը առաջնորդողն եղաւ:

Պողիկոսոս հայ էր ազգաւ, ծնած եւ սնած ի Մելիտինէ, որ քրիստոնէական բուականի սկիզբէն մինչեւ Ս. դար, եւ աւելի ուշ ալ դեռ, բոլորովին հայկական դարձած շրջանի մը կեդրոնն էր (*): Քաղաքին ամենէն ազնուական մէկ ընտանիքին կը պատկանէր, եւ իշխանական ծայրում մ'ուներ, որուն համար էր անուշտ որ Հռոմովմի ներկայացուցիչը հաւանած էր զայն ընդունիլ իբր ամուսին իր դստեր: Զինուորական էր դիրմով, եւ իբրեւ բարձր պատեմասար կը ծառայէր Շանթաձիգ կոչուած հռովմեական այն լեզկոնին մէջ, որ Տիսոսի օրերէն ի վեր համբաւուած էր այդ քաղաքին մէջ, եւ որ, ինչպէս Ս. Գրիգոր Նիւսացի կը վկայէ, Աւետարանի քարոզութեան հանդէպ առաջին օրէն ցոյց տուած սիրովը՝ դիւրացուց Քրիստոնէութեան մուտքն ու քարածուխը Մելիտինէի մէջ:

Իր անուան շուրջ՝ մեր մէջ ոգեւորուած պատեմանք մը եղած շինելը — վասնզի ո՛չ իր յիշատակին բարձրացած քանարներ ունեցած ենք Հայաստանի մէջ եւ ո՛չ ալ վկայաբանական նոխ գրականութիւն իր մասին՝ մեր մասեմագրութեան մէջ — պէտք չէ զարմանալի բուի: Այդ երեւոյթը կը բացատրուի նախ անով որ իր բուականին, հայկական գիրերու գիւտէն շատ առաջ, երբ ընդհանրական Սկեղեցիի զաղափարը իր մէջ կը սուզէր բոլոր քրիստոնէայ ազգութիւններուն ինքնութեան զգացումը, ազգային դժմի մը մտածումը շատ մեծ խանդավառութիւն յառաջ չէր բերեր տակաւին: Բայ տասի, Մելիտինէ, հայ կեանքի եւ միտքի կեդրոնն հեռու եւ մանաւանդ հռովմեական դոժի ներքեւ եղած ծայրագաւառի պատկանելով, անմիջական եւ մտակամ յարաբերութեան մէջ չէր կրնար լինիլ բուն Հայութեան հետ: Բայ իր տօնը կանուխէն, քերեւս յունական տօնացոյցի հետ մեր հազոդակցութեան օրերէն, մուտ գտած է մեր մէջ:

(*) Ազնուար եւ հինաւորաց նկարագիր մ'ունէր Մելիտինեայ ազնուականութիւնը: Ըստ Հ. Ալիշանի, Նախարարական տո՛մ մըն էր ան, որ կը յիշուէր Խոսրովի Գահնամակին մէջ: Իսկ ըստ Կ. Բառնաշեանի, Նոյն տունն են Մելիտինեայ կամ Մելիտինեայք, որ իբրեւ հայկական Նախարարութիւն կը յիշուին ըստ անոնց արձանագրութեանց մէջ: Մելիտինէի այդ ազնուական տունն էր Նահ. Ս. Եւթիմիոս, Ե. զարու սկիզբը Սրբուսազէմ փոխադրուած է. հոն կարճ ժամանակի մէջ մեծ արժանիքի եւ անուան տիրացած անուպատականը, ծագումով հայ, ի վերջոյ վանահայր վանքի մը, որուն վանականներուն մէջ մեծ թիւով հայեր կային:

Իսկ միակ եկեղեցին, զոր ունեցած ենք իր անունով, է այն՝ որ Մ. Վաղանկյաչուացիի պատմութեան մեջ յառաջ բերուած Ա. նասասա վարդապետի ծանօթ ցուցակին մեջ, ի շարս նախաբարայի՛ն միւս վանքերուն՝ կը յիշուի «Ս. Պողիկոսի վանքն, շինեալ Չորրորդապետէն Հայոց ի հիւսիսոյ կողմն»։ Պատմագրական եւ հնախօսական փաստերով^(*) կարելի է բերել սպացուցուած նկատելի բնայն վանքը, Գ. դարուն, կառուցուած էր Չորրորդ Հայոց (= Մեծ Մովսէս) հայ իօխանէ մը, Ս. Քաղաքի Գամակոսի դրան մօտիկ այն տեղւոյն վրայ, ուր 1894ին դիպուածով երեսան հանուեցան հայկական ընտիր խնամկարներ, նախ քան է. դարու պակասեալ հայասառ հինաւուրց վերնագրութիւններով։ Ս. Ներսիսեան մեծ խնամարարանք կը տաճէր այս վանքին նկատմամբ, իբրեւ սրբաբանի մեծ հայրենակցի մը եւ ազգակցի մը, որուն բուն վկայարանին առջեւ եղած ուխտի մը պատու կը հանչնար ինկզնէր։ Իր մանէն ետքը եւ միտ, իր յաջորդները եւ վանականները անոր նկատմամբ պահեցին նոյն վերաբերմունքը։ Մելիսիանցի հայ ուխտաւորներ, որոնք Նրուսաղիմ կուգային այդ բուականներուն, իրենց երկրական վանքը կը նկատէին զայն։ Հաւանաբար հոն կը բազուէին իրենց ննջեցեալները. եւ, ինչպէս կը կարծէր հոգեւոր Պուրեան Սրբազան Պատրիարքը, ամենայն հաւանականութեամբ, հոս, այս եկեղեցիին նկուղին մեջ փոխադրուեցան յետոյ Մելիսիանցի այն հայ նահասակները, որոնք կը յիշատակուին Ներսիսեան վարքին մեջ, ու ասոնցն է անուշտ այդ նկուղին ընդերկրեայ մեռելան խնամկար գեղեցիկ կաթարիչին^(**) վրայ տողուած վեմական սատարձանագրութիւնը. «Վասն յիշատակի եւ փրկութեան ամենայն Հայոց, զորոց զանուանս Տէր գիտէ»։

×

Վաղնչական անցեալի պատկանող հայ սուրբի մը յիշատակին՝ գէր Ս. Քաղաքի մեջ, երջանիկ նախնիքներէ այսպէս ընծայ-

(*) Այս մասին տեսնել Գեր. Տ. Մկրտիչ Նոյս. Ազատանուի «Հայկական շին վանքեր և նկեղեցիներ Ս. Ներսիսեան մէջ» գործը (էջք 129-137 և 329-339)։

(**) Այդ կաթարիչին խնամկար պատկերին լուսատիպ նմանաճանաչութիւնը տեսնել Նախաբարայի առաջին էջի հանգչեպի երեսին վրայ։

ուած մեծարանքին մերովսանն մասնակցած լինելու իղձով, խոր-
նկեցան աշխարհաբար հայերէնի թարգմանել (*) անոր նուիրուած
այս հոյակապ գործը, ոչ միայն որովհետեւ, ինչպէս ըսինք, գոր-
ծը կապ մը ունի մեր ազգային զգացման հետ, այլ նաեւ որով-
հետեւ նեմարտապէս ֆիսոսոնեական ոգւով եւ զգացմամբ գրուած
ողբերգութիւն մըն է, այդ տեսակետով գրեթէ առաջինն ու ամենէն
զերազանցը՝ ոչ միայն Ֆրանսական այլ բոլոր ֆիսոսոնեական գրա-
կանութեանց մէջ: Այդ իսկ, այսինքն բանաստեղծին՝ ֆիսոսոնեա-
կան նիւթ մը բասերական խաղարկութեան առարկայ դարձնելու
մտածումն էր որ յապաղեցուց անոր ժողովրդականացումը բարե-
պատե հասարակութեան մէջ, 1641էն առաջ՝ վասնզի մինչ ունան
ուշ կը դարձնէին Պաղիսէի եւ Սեւերի միջու զգացուած տար-
փական գաղտնամտութեանց, ուրիշներուն պատեան չէր բուեր բը-
նաւ ընտրեաց վարդապետութեան պանծացումը՝ Նեարխոնի բեր-
նով՝ տեսարանական բեմերու վրայ: Ողջմտութիւնը շուտացաւ սա-
կայն ըմբռնել որ երկ Պաղիսէն խաղին սկիզբը կը սիրէ արդա-
րեւ ասպետական Սեւերը, Պողիկոսս է սակայն որ ի վերջոյ ամ-
բողջովին կը սիրէ անոր հոգւոյն վրայ, բարձր հիացումովը՝ զոր
կը ներշնչէ անոր. ինչ որ ըսել է թէ ֆիսոսոնեական այս խաղին
դիւցազնը պանծալի մարտիրոս մըն է իսկապէս:

Իբրեւ բասերական երկ, մեծ է արժեքը՝ զոր ունի այս գր-
ուածքը: Առուեստի տեսակետով գրեթէ անբերի է ան: Տեսարա-
նագրութիւնը այնքան պարզ է, որ առաջին տեսիլներէն սկսեալ՝
յասակօրէն կ'երեւին գործողութեան ընթացքը, եւ անոր մէջ՝ լայ-
նօրէն՝ զլիսաւոր յասկանիւթները: Կանոնաւոր է շղթայաւորումը
տեսարաններուն՝ որոնք կը բաւալին հանդիսաւոր բայց նոյն ասին
կենդանի շարժումներով. արտայայտն ու վտանգ մ'յնքան բնական
կերպով կցորդուած են հոն իրարու, որ կը հասկնաս թէ որո՞նք
են զսպանակները՝ որոնցմէ կը բրբռան արտին ամենէն ներքին թե-
ւերը: Բայց նշանաւոր է մանաւանդ բարոյական դասը, զոր այս
ողբերգութիւնը կուսայ մեզի: Աշխարհի բարոյականին դէմ՝ ու-

(*) Գոռնէյի այս թատերիկը գրաւար է յանգաւոր տաղաւափու-
թեամբ թարգմանուած է Գեր. Լ. Գէորգ Վրդ. Լիւրմիւզեանէ, և երկիցս
տաղաբրուած վեներտիկ, 1858թն և 1873թն:

րուն կարգախօսն է կարծես երշանկութեան իրաւունք միայն, Գոռնէլ կը ցուցնէ քէ ի՛նչ վսեմ ուրախութիւններով կը բերկրի նա, որ՝ ընդհակառակն՝ կը հնազանդի իր պարսականութեան: Իսկալի մը կարիքն է որ կը բելագրէ ան: Ֆակէ, որ այնքան հրաւառալի կերպով կը վերլուծէ Պողիկեոսի անմահ բարոյականը, կ'ըսէ քէ Գոռնէլ ուզած է մեզի սովբեցնել քէ «սիրտերուն՝ բայց բարի եւ կարեկից սիրտերուն վրայ որքան հզօր են քաջութեան օրինակը եւ զոհողութեան ազդեցութիւնը: Անիկա ցոյց տուած է մեզի, իր ամբողջ երկովը, քէ ի՛նչ բան է մէկու մը համար՝ իր հաւատքին կառչած մնալը, եւ ի՛նչ՝ շողոքորուրթիւններէ, վաստօրթիւններէ եւ խղճմանքի բալկացումներէ ստրուած զգալը . . . »:

Այս բարոյականը կը պատկերացուի անոր մէջ՝ նկարագրի բարձրութիւններով, որոնց իւրաքանչիւրը առաքինութիւն մը կը լուսաւորէ: Պողիկեոս, սուրբը՝ մարտիրոսն է, որուն մէջ հաւատքն ու զօրութիւնը օրէ օր աւելի կ'անին. որ անզպար կը կռուի, աստուածային ոյժէ մը օժանդակուած. անոր մէջ մարդկայինէն աստուածայինին անցնէ է որ կը կարդաս: Մարդն ու գերամարդը, զորովն ու դաժանութիւնը, վսեմ հանդարտութիւնը եւ վեա կեցուածքը եւ ինքնագոհուածին խայտանքը կան անոր մէջ: Պաւլինն՝ սիրտով, միտով ու մանաւանդ խիղճով գերազանցապէս պնդեալ կիներ է: Հրաւառալի եակ, որ բնու չի սկարանար իր պարսականութիւններէն ոչ մէկին առջեւ, եւ որ գիտէ անոնցմէ ամէն մէկին զգացումն ու ըմբռնումը ա՛յնքան յսակօրէն դասաւորել, որ առանց շփոթելու մէկն ու միւսը իրարու հետ, կրնայ պահել իր հաւատարմութիւնը իր հօրը, իր ամուսինին, լքած բայց երբեք չուրացած իր նախկին խօսնալիս հանդէպ, վասնզի գիտէ իրարու հետ իրաւախօսել բանականութիւնը եւ սիրտը, կամ, ինչպէս կ'ըսէ Սենդ Պեով, «իւ յորձինն եւ քափին մէջ ալ պահել իր զգացողութեան, իմացողութեան եւ հաւատարակութեան յասկութիւնները»: — Սեւեռս՝ խաղը հասկնալի դարձնելու համար անհրաժեշտ դա՛մն է. բաւական բարձր հոգիի տէր անձ մը՝ որ տիրած է Պաւլիննի սրտին. «Մեծ, անշահախնդիր, եւ օրոշ չափով ասպետական նկարագիր մըն է ան, ըստ Սենդ Պեովի, որ սակայն մարդկային դեր կը կատարէ. Իրիսօսեական իտալը ներկայացնող այս զործին մէջ ինքը մարդկային իտալն է որ կը ներկայացնէ»: Ասելութեան անձանօր,

անուանախնդիր, լայնախոն մարդն է ան, որ կը հասկնայ զոն-
 ղութեան արժէքը, եւ իր մեջակիցը փրկել խորհելու չափ ունի վե-
 նանձնութիւն: Փեղիսա՝ իր կառավարութենէն սիրուած պատշոնա-
 կալն է. զոռնիկ, եսապատէ եւ փառասենչ է իր նոզին, բայց ոչ
 զաւանան: Կը սիրէ իր զուսըը, եւ կ'ընէ իր կարելին փրկելու
 համար Պողիկոսը, անխախտ է պետութեան եւ իր Պետին, կայսեր,
 հանդէպ իր հաւատարմութեանը մէջ: Սրբեմն զծուծ դէմ մը կ'առ-
 նէ, որովհետեւ, հզօր սպարներէ երջապատուած, կը շուարի իր
 ֆաղափականութեան մէջ, զոր ի զուր շատ նուրբ կը կարճէ: Սրկչոս
 եւ անձկամիտ, չի կրնար միտք անզուր բլլալ: Վերջապէս ոնրա-
 զործ մը չէ ան Գոռնէլիի համար, վասնզի անհաղորդ չէ շնորհաց,
 որուն կ'ապաւինի ի վերջոյ, նետեւելով իր դասեր: — Այս ամենէն
 անկախաբար, կամ իր ամբողջութեանը մէջ, Պողիկոսս սպեր-
 զութիւնը կը ներկայացնէ պայտարը հոռովմեական կրօնի եւ Քրիս-
 տոնութեան եւ կամ երկու ֆաղափակրութեանց միջեւ: Այս անձ-
 նաւորութիւնները կրնան պատմական տեսակէտով եւս նկատի առ-
 նուիլ: Նեախոն առաքեալն է, որուն ֆարգութիւնները սկսեր
 էին անհանգիստ ընել շոռովմը. Պողիկոս կրակութեոց նորագարծը՝
 զոր կ'ամբաստանէին ամեն տեսակ ղերներով, եւ որ կը մեռնէր
 տանջանքներու մէջ, անպատ եւ երջանիկ: Փեղիսա՝ անզոնի մատ-
 նուած կառավարութեան մը, անիշխանութեան կողմէ տակը ական
 զրուած կայսրութեան մը մարդպանը. Ստրաղոնիկէ՝ մոլեկրօն խու-
 ժանը, որ առաջին քրիստոնեաներուն տանջանքները կը ծափահարէ.
 իսկ Սևերոս կը ներկայաչնէ հոռովմեական բարձր ընկերութիւնը,
 որ սկսած է սկեպտական բլլալ հերանոսութեան հանդէպ եւ ա-
 ւելի կարեկից՝ քրիստոնէից նկատմամբ:

Իրեւ մամրամասնութիւն, քրիստոնեական նախկին ժամա-
 նակները պատկերացնող վեպ մըն է ան, տեսարանական պատշա-
 նութեանց վերածուած, իսկ իբր ամբողջութիւն կամ միութիւն՝
 պատմական փիլիսոփայութեան հոյակապ գործ մը, որուն փոխա-
 զրութիւնը որ եւ է ըզուէ ներս՝ չի կրնար չնկատուիլ նպատ մը
 անոր գրականութեան:

IN VITIS ET CAUCASIA ET IN
IN VITIS ET CAUCASIA ET IN

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ս Ր Ս Ր Ո Ր Ս Ն Ս Ր Ս Ջ Ի Ն

Ա. Տ Ս Ս Ի Ա.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս Ե Ի Ն Է Ա Ր Ի Ո Ն

Ն Է Ա Ր Ի Ո Ն

Ի՞նչ, միթէ դուն կ'ազդըւի՞ս, այդպէս, կնոջ մ'երագէն.
Այդքան չընչին բաներ վե՛հ հոգիդ իրօք կը յուզե՞ն.
Պատերազմի մէջ բազմիցբս փորձուած սիրտ մ'աբի
Պէ՞տք է միթէ կնոջական անուրջներէ շըւարի:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Գիտեմ թէ ի՞նչ է երագն, եւ թէ ս'րբան քիչ՝ մարդիկ
Պէ՞տք է հաւատք ընծայեն զառանցանքին այդ սաստիկ,
Որ կը շինէ ցայգացնոր մէզի շեղջէն այլանդակ
Սին ձուեր՝ որ կը ցընդին շուտ զարթումի լոյսին տակ:
Եւ սակայն, չէք գիտեր դուք, թէ ի՞նչ է կինը իներնին,
Թէ ի՞նչ հրգօք կապերով ան կ'առինքնէ ողջ հոգին,
Երբ ընդ երկար կարենալ հրապուրել: Ետոյ զմեզ,
Հիմնին ջահն հուսկ ուրեմըն կը վառէ բոցակէզ:
Պային, ի գո՛ւր վիշտերու խորն իներզինքը սուզած:

Կը վախնայ մահըս տեսնել. զի ա՛յդպէս է երազած :
Կը խափանէ մըտադրած իմ դիտումներս՝ արցունքով.
Թոյլ չի տար որ պալատէն դուրս ուրիշի մ'երթամ քով :
Կը քամածնեմ վախն իր. բայց իր լացին չեմ դիմանար.
Չազդեր ինձ խռովք, բայց իր դէմ անգութ շարժիլ չեմ կրնար :
Ու սիրտս, յուզուած՝ բայց առանց բնաւ երկիւղէ տարուելու,
Անհաճոյ չ'ուզեր ըլլալ զինքը գերած աչքերու :
Պատենճութիւնն ըստիպի՞չ է, Նէարխ, ա՛յդքան արդեօք,
Որ սիրուհւոյ մը լացին դէմ մընանք այսչափ անհոգ :
Յետածգումով մը թերեւս խնայուին իրեն ցաւեր խիստ,
Ու կատարէ գո՞՞մ ինչ որ կ'ընէ զինքն այժմ անհանգիստ :

Ն Է Ա Ր Ն Ո Ն

Սւ սակայն դուն ալ կրնա՞ս վըստան լինիլ լիուի՞
Շատ ապրելուդ, անդեղեւ մընալուդ՝ ե՛ւս աւելի :
Աստուած, որուն ծնօքին մէջ են քու օրերդ ու հոգիդ,
Խոստացա՞ւ վաղն ալ շարժիլ համաձայն քու ըզձանքիդ.
Ան միշտ արդար է, այո՛, եւ միշտ բարի, բայց շնորհն իր.
Միշտ միեւնոյն ազգութեամբ մինչեւ մեզի չի հասնիր :
Երբ հեղգութեամբ կորսընցնենք օրուան մէկ պահը ի գուր,
Աչ չի մըխեր մեր սիրտին մէջ սըլաքներն սայրասուր :
Մեր սիրան, յայնժամ, խըստացած, կը մերժէ շնորհն անխընայ,
Առատաբաշխ աջն այնո՛ւհետեւ ազահ կը դառնայ.
Եռանդն այն սուրբ որ պարտի յորդորել դէ՛պի բարին,
Սակաւադէպ կ'ըլլայ շատ, կամ չի գործեր իսկ բնախն.
Ու տեսչանքն այն որ ըզբեզ մըկըրտութեան կը մըղէք,
Ալ չ'ընեք քեզ նոյն ազգումն, ինքնին դարձած կիսամուս.
Իսկ ականջիդ հընչեցուած հառաչանքները տըխուր,
Կը մարեն մէջըդ իսկոյն անոր առկայձ բոցն ու հուր :

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ձեռն աննչնար զիս. ներսորս նիշդ այդ խանդն ու սէրը կ'նռան.
 Ու որբան զործն յամենայ՝ կ'անի անոր իզծն այնքան:
 Այդ արցունքներն, զորըս եւ իրր ամուսին կը դիտեմ,
 Ձիս ի սրբաէլ քրիստոնեայ կը թողուն՝ ձեզ չափ. զիտեմ:
 Բայց որպէսզի ընդունիմ նըխրական կընիքն այն,
 Որ կը լրայ ոնիրներն մեր՝ շուրին մէջ փրկական,
 Ու սրբելով մեր անքերն, եւ մաքրելով մեր հոգին,
 Տէր կ'ընէ զմեզ երկնաւոր իրաւունքին մեր նախկին,
 Թէ եւ եւ զայն կը դասեմ կայսրութեան՝ մ'իսկ փառքէն վեր,
 Իրբեւ բարիք վեհագոյն, ո՛ւմ միայն եմ տենչացեր.
 Կարծեմ ոչինչ կը պուժէ սուրբ եւ արդար իզծ մ'եթէ՛
 Լոկ մէկ օրուան յապաղմամբ՝ իր գոհացումը զըտնէ

Ն Է Ա Ր Ն Ո Ն

Այսպէս է որ կը պատրէ զքեզ թըշնամին մարդկութեան.
 Ինչ որ ոյժով չի կըրնար, զայն նենգութեամբ կ'ընէ ան:
 Չարակըն լաւ ծըրագրի դէմ, զոր ջընջել կը ջանայ,
 Չայն կը մղէ ուժգին ետ՝ երբ խանգարել չի կըրնայ.
 Շուարեցնելու համար քեզ միշտ կը հանէ խոչնդ նոր.
 Այսօր արցունք, վաղն ուրիշ, եւ ուրիշ բան՝ ամէն օր:
 Ու այդ երազը՝ լեցուն տեսիլքներով սեւ, տըրտում,
 Փործի հարուածն է միայն՝ պատրանքներուն անպատում:
 Կը կիրարկէ ամէն բան, ըսպառնալիք, ազախանք,
 Կը յարծակի շարունակ, չի խընայեր ոչ մէկ ջանք:
 Յարդ չը կըրցածը յետոյ դեռ կարենալ կը կարծէ,
 Յապաղած բանն, իր անքին, արդէն կիսով քանդուած է:
 Մ'իչնար ծուղակն իր նախկին, թող Պաւլին լայ կնոջարար.
 Չը սիրեր սիրուն այն՝ Աստուած, ուր զա՛հը դրած է աշխարհ.

Որ կը նայի միշտ ետեւ, իր ընտրանքին վրայ երկբայ,
Երբ կը կանչէ՝ զինք ծայն մ', ինք ուրիշ ծայնի մը կ'անսայ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Անձն Աստուծոյ նըւիրողն պէտք չէ՞ սիրէ ուրիշներ:

Ն Է Ա Ր Ն Ո Ն

Կըրնանք ամէնքը սիրել. ճրաման է այդ եւ պատուէք.
Բայց, ճըջմարիտն ըսելով, նա որ տէրն է տէրերուն,
Կ'ուզէ իրեն՝ զերազանց պատինն ու սէր մը անհուն:
Բանզի չը կայ հաւասար իր վեհագոյն մեծութեան.
Պէտք է իրմէ՝ վերջ, իր մէջ միայն սիրել ամէն բան.
Առ ոչինչ զրել իր սիրոյն համար պաշտօն, ինչք ու կին.
Յանձն առնուլ վտանգ իր փառքին համար, արեան իսկ ի զին.
Բայց ս'բքան էք դուք հեռու այդ եռանդէն անթերի,
Որ կարեւոր է քեզ շատ, զոր կը մաղթեմ ես քեզի:
Արտասուայից աչքերով է որ քեզի կ'ըսեմ հոս,
Այժմ որ ամէն տեղ ամէնքն ըզմեզ կ'ատեն, Պողիկտոս,
Երբ կը սեպուի զմեզ նեղելը՝ Պետութեան մեծ օգուտ,
Երբ քրիստոնեան կ'ենթարկուի տանջանքներուն է'ն անզութ.
Ի՞նչպէս պիտի կարենաս հանդուրժել խիստ ցաւերուն,
Արցունքներուն անզամ չես կրնար եթէ՝ տոկալ դուն:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Չեմ զարմանար ըսածիդ. զգացումն այն որ դիւ կ'ընկնէ՝
Մեծ սիրաւորուն բընաստուր՝ տըկարութիւն երբնք չէ:
Ինձպէսնեւրուն վրայ հըզօր է միշտ աչքը զեղանի,
Մահէն անվախը միայն չ'ուզեր որ ան դըժգըմնի:

Ու գիտադրել եթէ հարկ է տանջանքի գրժընդակ,
Եւ մի միայն հոն փընտուել բերկրանքն հոգւոյն ըսվանդակ,
Ձեր Աստուածն - ի՞մա ալ, ա՛խ - տայ պիտի անշուշտ շնորհն անոր,
Երբ ընդունիմ կնիքը սուրբ մըկրրատութեան հոգևոր:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Փութա ՚նդունիլ զայն ուրեմն.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Այդ է, նէարխ, ա՛յդ՝ իղծն իմ.

Պանծայի գրօշմը, անոր՝ կրելու տենչով ես կ'այրիմ.
Մակայն, արքաում է Պաւլին, ու, երազէն ահաբեկ,
Իր ըսվէն գորսս կ'ընելու չի թոյլատրեր զիս երբեր:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Դարձիդ՝ պիտի գրածնէ՛ գրեզ շատ աւելի քաղցր ու պերճ.
Պիտի սրբրես իր արցունքն, ամենէն ուշ՝ ժամ մը վերջ.
Մէք ամուսնոյ մը համար որչափ շատ լայ անիկա,
Պիտի բախտին՝ քեզ կրկին տեսնելու ա՛յնքան ցանկայ.
Երբեմն, մեզի կը սպասեն.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Փարատէ՛ վախը սըրտին.

Եւ ըստօ՛վէ՛ վիշտն, որով այնքան խռոված է հոգին.
Ինքն է. կուգայ.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Փախի՛ր դուն.

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

Ձեմ կըրնար.

ՆԷԱՐԽՈՆ

Բայց, անպատճառ.

Պէտք է փախչիս ոստիւ մ', որ գիտէ կողմը տըկար.
Որ զայն ղիւրաւ կը զըտնէ. որ կը խոցէ նայուածքով,
Որուն հարուածը, թէև մահացու, չ'ազգեր վըրդով:

Ռ. ՏԵՍԻՆ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ, ՆԷԱՐԽՈՆ, ՊԱՒԳԻՆԷ, ՍՏԻԱԳՈՆԵԿԷ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

Փախչիմք, եթէ հարկ է այդ. Մընաս բարեաւ, Պաւղինէս,
Ամենէն ուշ՝ ժամ մը վերջ, դարձեալ այս տեղ կ'ըլլամ ես:

ՊԱՒԳԻՆԷ

Ի՞նչ բան արդեօք կը ստիպէ ըզքեզ մեկնիլ այս տեղէն.
Պատիւի՞ գործ, թէ կեանքի արդեօք խընդիր կայ նորէն:

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

Շատ աւելի կարևոր.

ՊԱՒԳԻՆԷ

Ի՞նչ է զաղտնիքն այդ արդեօք.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կը գիտնաս որ մը. հիմա բեզ կը թողում ես ցաւօր
Սըրտի. սակայն բտախուած.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ձիւ կը սիրեմ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Սիրե՞լ բեզ . . .
Երկինք վրկայ. կը սիրեմ բեզ աւելի՛ իսկ անծէս.
Բայց . . .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Բայց իմ. հոգս ի՞նչպէս բեզ երբեր ցաւ չի պատճառեր.
Բայց ի՞նչպէս դուն կ'ունենաս ինձ անծանօթ դադանիքներ:
Ի՞նչ տեսակ սէր է՞ ասի. ա՛խ, յանուն մեր հիմէնին,
Այսօր գոնէ մեր ժամերն անհատաչանք թո՛ղ անցնին:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Շա՛տ կը վախնաս երազէն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սուտ է երազն. ես հաստատ
Գիտեմ գայդ. բայց կը վախնամ. զի կը սիրեմ ըզբեզ շատ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Միայն ժամու մը համար տեղի չը կայ բնաւ վախու:
Մընաս բարեաւ. արցունքներդ, ա՛խ, հոգւոյս շատ են ազդու:
Կը զգամ թէ սիրտս ապըստամբ կ'ուզէ ըլլալ ինձի դէմ.
Ու վախչելո՞ւմ է միայն որ ես իրեն կը յազթեմ:

Գ. Տ Ե Ս Ի Լ

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Գնա՛, քեզ ի՛նչ փոյթ արցունքներս. վազէ՛ նևառիլ զիրկը շուտ
Աստուածներէն ինձ կանխաւ ցուցուած մահուան մը անգութ՝ .
Գնա՛ ետևէն դըժխեմ բախտըդ անօրինոզ այն մարդուն
Որ գրեզ ի՛նչ սեւ ձեռքերու կը տանի՛ չես զիտեր դուն:
Ստրադոնիկէ, տե՛ս դուն՝ ի՛նչ ժամանակի ենք հասեր.
Միտքին վըրայ այրերուն՝ ո՛ւր է իջեր ոյժը մեր.
Այսուհետև մեր բաժինն ա՛յս է. եւ այս՝ աւասիկ՝
Մեզ ընծայուած ջերմ սիրոյն սովորական արգասիքն:
Նրբ տարփածու են զեռ լոկ, վեհապետ ենք իրենց մենք.
Ու մինչև մեզ նուաճելին՝ ըստուգապէս դըշտոյ ենք,
Բայց մեր վըրայ թագաւոր են՝ հիմէ՛նէն վերջ՝ իրենք:

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Պողիկտոս քեզ կը սիրէ անշուշտ սիրով մը անննզ.
Եթէ քեզի հանդէպ ցոյց տըւաւ ան քիչ մը երկուանք,
Թէ քամահնց լսոցդ ու զնաց, խոհեմիւն ա՛յդպէս էր անկ:
Ատոր համար մի՛ տըրտմիր, ընդունէ՛ հոս ինձ հետ դուն,
Որ չէր թերևս անպատեհ՝ քննէ՛ ծածկելը ինչուն:
Իր մատին մի՛ կասկածիր. գուցէ՛ պատճառն ունէ՛ր իր,
Նաւ է որ այր մ՛իր եւ կնոջ միջև դընէ՛ մերթ խըտիր.
Լինի երբեմըն ազատ, չը նուաստանայ քնաւ երբեք՝
Մեզ պատմելու մանրամասն իր ամէն մի երթեւեկ:

Համակարիք միմեանց՝ ձեր սիրտն է անշուշտ միեւնոյն,
Սակայն այդ սիրտը ունի իր պաշտօնները ուրոյն.
Հիմնինն ուխտան որ ըզծեզ միմեանց զօղեր է ահա,
Ձի հրամայեր որ դողաս դուն երբոր ինքը զօղայ.
Ինչ որ բեզի կ'ազդէ ահ, չի տար անոր նեղութիւն.
Հայ մըն է ինք ազգով, մինչ Հոսովազեցի մըն ես դուն:
Անձանօթ չէ բեզի բնաւ թէ այս ազգերը կրկին
Այդ նիւթին վրայ մի եւ նոյն տպաւորութիւնը չունին.
Երազը, մեր դատումով, ծաղրական բան մըն է լուկ.
Սր չ'ազգեր մեզ ոչ մէկ յոյս, ոչ մէկ երկիւղ, ոչ մէկ հոգ.
Իայց Հոսովի մէջ ամէնուն համար պատգամ մ'է ինքնին,
Հաւատարիմ հայելի նակատագրի վեհ կամբին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Երազներու արժէքին մասին դուն ի'նչ այ խորհիս,
Կարձեմ սոսկումբոյ պիտի հաւասարի իմինիս,
Եթէ քու միտքդ այ ցրնցուի անգամ մ'աննեց խորովբով,
Եթէ աննեց պատմութիւնն ընէի ես լուկ՝ քու քով:

Ս Տ Բ Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Իր ցաւերը պատմելով՝ կը սփռուի շատ անգամ մարդ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Լըսէ՛. բայց պէտք է որ ես բեզ աւելին պատմեմ արդ.
Սրով սզի լաւ ըբըրձնեա իմ կեանքիս վէպը տըխուր,
Կիտցի'ր սէրերն, բրնց՝ սիրտս եզաւ երբեմն անձնատուր.
Պատուաւ որ կնեջ մ'ամօթ չէ խոստովանել՝ զգայական

Իր գայթու մներն այն, որոնց յաղթած է հուսկ ապա բանն.
Առաքինի բարբը միշտ պայքարի մէջ կը փայլի.
Խիղճը՝ անփորձ սիրտին դէմ կասկածանքով է միշտ լի:
Հռովմի մէջ, ուր ես ծընայ, անփառունակ այս դէմքէս
Հռովմայեցի քաջ ասպետ մը գերուեցաւ ըզմակէզ.
Ան Սեւերոս կը կոչուէր. ներէ ինծի՝ եթէ դեռ.
Անոր քաղցրիկ այդ անունն ինծմէ կը խլէ հառաչքներ:

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Նա ի՞նքն արդեօք, որ վերջերս, իր խակ կեանքին փոխարէն,
Փրօկեց ձեր կայսրը Դեկոս՝ ոտխններուն իր ձեռքէն.
Որ իր մահովը կորզեց անոնց զէնքին յաղթանակն,
Ու Հռովմի կողմը դարձուց Պարսից նըսեհն յաջողակ.
Ան, ում՝ տիրոջն իրենց զոհ ինկած մարդոց մէջ այնքան՝
Չը կըրցան բնաւ հանդիպիլ, կամ զայն զոնէ չը ճանչցան.
Ու Դեկոս կայսր, այն ատեն, անոր անյայտ մահէն վերջ,
Ի յուշ իր մեծ քաջութեանց՝ սընադամբան կանգնեց պերճ:

Պ Ա Ի Ն Ի Ն Է

Այո՛, այո՛, աւա՛ղ, ինքն է, մեր Հռովմը երբեք
Ձէ ունեցած քան զինք մեծ սիրտ, ու քան զինք պարկևշտ մէկն.
Այլ դուն զիտես այդ ամէնն. աւելորդ է խօսելս ա՛լ.
Զայն սիրեցի. արժանի էր ան սիրոյ կատարեալ:
Սակայն երբ բախտն իրեն հետ չէ՝ արժանիքն ի՞նչ է որ:
Երկրորդով էր շատ հարուստ. առաջինով չըքաւոր:
Ու բարեսիրտ տարփածուի մ՛ համար՝ որ իր հօրն է մօտ,
Կընճիւ. մ՛է այդ արդարեւ, անյաղթելի խոչընդոտ:

ԱՏՐԱԴՈՆԻԿԷ

Սակայն առիթ պատուական՝ արիտիկան հազուադէպ.

Պ Ա Ռ Ն Ի Ն Է

Ոչ. անիմատտ եւ յիմար դիմադրութեան մը ըստէպ.
Աղջիկ մ'աակէ ինչ օգուտ ալ թէ բաղել նրկրբաի,
Ինքնախարի՛ն համար լեկ բաջութեան գործ մ'է առի:
Տարիատունիկ իմ այդ սէրս, տածուած հանդէպ Սեւերի,
Յուսալ կուտար որ հայրս ինձ տար ամուսին մը բարի,
Իրմո՛ւմ գրաւուած միտքս խպառ, չըզգացի օր մը երբեք՝
Թէ այրերս ինչ անոյշ դաւ սարբեր էին սրբախ ցէք.
Զգացումներուս, իղծերուս, խոկմունքիս տէր էր դարձեր,
Գիտէր թէ ինչ կար իմ ներսս, ի՛նչ ցաւ, ի՛նչ դառն խոցեր.
Կը հեծէինք ի միասին, մեր արխուր բախտը լալով.
Ան յոյսի տեղ ունէր միշտ միայն արցունք հոգեխտով:
Բայց հակառակ մեր այսբան հառաչանքին ու լացին,
Հայրս ու պարտուցս ըզգացումը անողոր մընացին:
Թողուցի Հոովմն ուր ուրեմն, ու իմ ազնիւ տարիաւորն,
Հետեւելու համար հօրս՝ պաշտօնավայրն իր այս նոր:
Ինքն, յուսահատ, հեռացաւ, զնաց խառնելի բանակին,
Վրտեմ մահուան մ'համբաւին լեցուած սիրովն անծկազին:
Գիտես մնացեալը անշուշտ. հոս գալէս ոչ շատ յետոյ,
Տեսայ Քողիկար. իրեն թըւեր էր անծրս հաճոյ:
Որովհետեւ ազնուական դասուն մէջ դիրք ունէր ան,
Փափարեցաւ հայրքս որ զիս տայ անոր տիկնութեան.
Կը խորհէր թէ խնամութեամբն անոր ինքն ա՛լ աւելի
Քիտի նկատուէր՝ ամէնրէն՝ պատկառելի, յարգելի:
Հաւանութիւն տուաւ սիրոյն. ու հարսանիք կընքեցին:
Համարելով առազաստն անոր՝ այլ եւս ինձ բաժին,

Պարտք սեպեցի նրէ իրել իրեն՝ հոգւոյս ի միասին,
Ինչ որ բնական ըզգացմամբ տուեր էի ես միտին:
Եթէ խօսքիս ապացոյց կ'ուզես՝ նայէ՛ երկիրդիս,
Որով իմ այս շար օրուան մէջ համակուած է հոգիս:

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Օ՞հ, բացորոշ է թէ՛ ս'րբան կը սիրես դուն միշտ զայն.
Քեզի այդբան վախ ազդող երազը ի՞նչ է սակայն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Այն տարաբախտ Անւերո՛սը ես տեսայ այս գիշեր.
Վրէժխընդրութիւնը ձեռքին, աչքերէն կրակ կը հոսէր:
Զունէր երկայն հանգերձներն այն մահազգեստ, տրխրական,
Զորս մեռելներն կը հագնին, գերեզմանէն երբ դուրս գան.
Մարմինը չէր ծակժրկուած վէրքերովն այն փառապանծ,
Որ կ'առնուն կեանքն ու կուտան տեղն յիշատակ մ'անստաց:
Ան յաղթական մ'էր կարծես. իր կատրին վրայ դէմքն անօր
Հրճում մըտնող 'կեսարի մը կը նմանէր փառաւոր:
«Մէրն այն՝ որ իմ իրաւունքս էր՝ տա՛ր որու էր կ'ուզես».
Այսպէս ծայնեց, մինչ սոսկմամբ կը նայէի իրեն ես.
«Ինտցի՛ր, սակայն, թէ՛ այս օրը դեռ չեղած իրիկուն,
«Քան զիս այն լաւ համարած մարդուդ վրայ լաս պիտի դուն».
Մասանեցայ այս խօսքէն. հոգիս պատեց խռովք նօրէն.
Ամբողջ մ'՝ յնտայ՝ ամբարիշտ քրիստոնէից աղանդէն,
Փութիացնելու համար ելլն այս մահահոտ խօսքերուն,
Չողիկտանն ոտքը նետեց իր ահաւոր թըշնամբէն:
Անմիջապէս հայրս անօր ես կանչեցի օգնութեան.
Աւա՛ղ, սակայն, ինչ որ զիս այն տեղ ընկճեց նոյն հետայն,

Տեսայ որ հայրս ալ, դաշրչն մը բրունած, ներս կը մըտնէր՝
Հարուածելու կուրծքն անոր, բարձրացուցած՝ ձևորը վեր:
Սաստիկ վիշտէս՝ պատկերն այդ տեսայ պղտոր ու խառնակ:
Պողիկոտոսի՝ կըրտացուց արիւնն ամէն կիրք ցրյազ:
Ձեմ գիտեր ի՛նչպէս եւ ե՛րբ ըսպաննեցին անոնք դայն.
Թէ օգնեցին ամէնքն իր մահուան՝ գիտեմ զայդ սակայն:
Ա՛յս է երազն իմ անա.

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Սաուզիւ տրխուր կը զըտնեմ.

Բայց հարկ է որ վախերուն այդ՝ հոգիդ լաւ դընէ դէմ:
Այս՝, տեսիլքը կըրնայ առթել չափով մը սոսկում.
Սակայն, պէտք է պատճառէ անդէ՛ցներ այդքան տըրտում.
Միթէ կ'Վախնա՞ս մեռելէ մ', ահ կ'ազդէ՞ բեղ արդեօք հայրդ՝
Որ կը սիրէ ամուսինդ, զոր կը յարզէ եւ բու այրդ.
Եւ որուն բաջ ընտրութեամբն էր որ իրենն եղար դուն.
Որ ունենաս՝ իրմով՝ հոս պաշտպան մը ժիր եւ արթուն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Հայրս ալ այդպէս կ'ըսէր, վիշտըս ծաղրելով շատ անգամ:
Գրիատոնէից դաւերէն եւ խայծերէ՛ն կը վախնամ.
Անուսնոյս վրայ մըղելով իրենց խուժանը՝ կըրնան
Վրէ՛ժն առնուլ հօրս իրենցմէ՛ թափել տուած այնքան արեան.

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Ազանդ մըն են անըզգամ, մեհենապիղծ, ամբարիշտ.
Դիւթիւթիւն ալ կը խառնեն զոհերնուն մէջ իրենց միշտ:
Մոլուցքնին մէկ նըպատակ ունի. բանդիլ լոկ բազին.

Դի՛ց ուղղուած է ան սոսկ, իսկ մարդերէն՝ ոչ մէկին.
Ուրիշներն ի՛նչ խըստութիւն ալ ցուցընեն իրենց դէմ,
Կը տառապին անտրրտունջ, ու կը մեռնին զուարթադէմ:
Յորմէ հետէ պետութեան դէմ դաւադիր կը նկատուին,
Մարդասպան չէ բըռնուած իրենցմէ դեռ եւ ոչ մին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Լուռ կեցիր, հայրս է եկողն.

Պ. Տ Ս Ս Ի Է

Փ Ե Լ Ի Ք Ս, Ա Լ Պ Ի Ն Ո Ս, Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ս Տ Բ Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ա՛խ, քու երազըդ, ա՛ղջիկ,
Զիս ալ քեզ պէս կը սուզէ մտատանջութեանց մէջ սաստիկ.
Ու կը վախնամ որ հեռու չէ կատարումն ալ անոր.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սակայն, ո՛ւսկից ինկաւ սիրող յանկարծ երկիւղ մ՛այդպէս նոր.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Սեւերոս ողջ է.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Բայց ի՞նչ կ'ըլլայ կեանքէն իր՝ մեզի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ձե՛ս գիտեր թէ սիրելին է ան կայսեր, Դեկոսի.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Փրրկելէն վերջ անոր կեանքը ձեռքերէն թըշնամուցն,
Իր իրաւունքն է անշուշտ յուսալ պատուոյ բարձրագոյն:
Բախտը՝ որ բաջ սիրտերուն շատ անգամ սէր ցոյց չի տար,
Կը յօժարի երբեմն ալ վարուիլ անոնց ձեռ արգար.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ինքն է, կուգայ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՛նք կուգայ.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Դուն կը տեսնես հիմակ զայն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Զարմանալի՛. ինչպէս դուն կըրնաս զիտնալ զայդ, սակայն.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ալպին տեսեր է զանի՛ սա մեր մօտի դաշտին քով,
Կուգայ եղեր անկկա զրանիկներու մեծ խումբով,
Որ ցուցնէ մեզ թէ ինչ է այժմ իր դիրքն ու պատիւ:
Չատմէ՛, սակայն, Ալպին, դուն պատմէ՛ լըսածդ հոս լըբիւ:

Ա Լ Ա Ի Ե

Քատերագմին կը յիշէք անշուշտ ամէնրդ այն օրն՝ որ
 Սևեբոսի կորուստովն եղաւ այնքան բախտաւոր.
 Ուր զերի կայսրը, զար ինքը իր ձեռքովն ազատեց,
 Վրճատ զունդին անոր վեր առաւ ինկած սիրան ի հեծ,
 Մինչ ընկճուած կը կարծուէր ան զօրութեան տակ թիւին.
 Գիտէք թէ ի՞նչ պատիւներ իր քստուերին ուղղեցին,
 Մեռածներուն մէջ յետոյ երբ անոր դին չը գրտան:
 Արքան Քարսից զայն իրեն ըերել տըւեր էր հրաման:
 Անոր զօրժոց քաջութեան ականատես ինքն արդէն,
 Այգ վեհապետը ճանչնալ փափաքեր էր զայն մտալն:
 Տարեր էին զայն իր վրանն, ուր, ծակժըկած՝ խոցերով,
 Մահամերձ, բայց ամէնուն շարժեր էր խանդն ու գորով:
 Հոն, երբ ընդհուպ կ'ըսկըսի ան նըշան ջոյց տալ կեանքի,
 Կ'ուրախանայ սիրան, իրօք, թագաւորին մեծհոգի.
 Ու, հրրճուանըէն, հակառակ իր անկէ կրած ջաւերուն,
 Բազուկին՝ բր զինք տանջեր էր՝ կը պատուէ քաջութիւնն,
 Ջայն դարմանել կուտայ զաղտ, չի խնայեր բան մ'իւր կեանքին,
 Ու երբ, ամիս մը յետոյ, կ'ապաքինի ան կրրկին,
 Անոր կուտայ աստիճան, խնամութեան փառք, պատիւ, գանձ:
 Որ Սևեբոսը շահի՝ կ'ընէ՝ ճիգեր չափազանց.
 Ապա անոր մերժումները զովելով սրբտագին,
 Կ'ուզէ զայն տալ Գեկոսի՝ փոխանակիչ փրրկազին:
 Կ'ընդունի կայսրը, իսկոյն, խանդավառուած, ըրկրալիր,
 Ենորճել Պարսից՝ իր եղբայրն ու հարիւրեակ պետ ընտիր:
 Այսպէս դարձաւ իր բանակը Սևեբոս Քաջարի,
 Ընդունիլ իր մեծարժէք քաջութեանց վարժքը բարի.
 Գեկոսի սէրն անպատու, իրբու արդար մըրցանակ:
 Սակայն դարձեալ պատերազմ, նորէն նեղիչ մեզ վիճակ:

Բայց այս աղէտքն աւելի անեցուց փառքը անօր,
 Պատերազմէն կրրկնրած՝ ի՞նք յաղթանակ բաղեց նօր,
 Այնքան յաջող եւ այնքան նրպատատւօր մեզ համար՝
 Որ բրինք նախ հարկատու՝ ստիան, ու զբինք զէնքը վար,
 Կայսրը որ իր մասին աէր ունի անճուն՝ ի հարկէ,
 Յաղթութենէն վերջ այս մեծ, զայն Հայաստան կ'ուղարկէ,
 Որ աւեալ հո՛ս ալ լօւրը յաղթութեանց խրնդալից,
 Եւ երախտեաց սրբաի զո՞ն մատուցանէ, այստեղ զից:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ե՛րկինք, արդեօք՝ բախտըս զիս այս կերպով ո՞ր կը տանի:

Ա Լ Պ Ի Ն

Այս պատմեց մարդ մ'ինձ՝ իրեն եզոյներէն բնտանի:
 Ու փութացի, Տէր, որ ձեզ տեղեակ պահեմ այս մասին:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Այրիկս, անշուշտ կուգայ հոս՝ բնգի բլլայ ամուսին.
 Իրեն համար զոնի հարցն այնքան մեծ բան չէ իրօր.
 Պատճառանք մ'է սուտ, որուն ճիշդ պատճառն է սէրը լսկ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կրքնայ բլլայ, վասնզի զիս ջերմ սիրով կը սիրէր:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մի՛ գուցէ իր սխր ճին՝ մեզի նխթէ չարիքներ.

A 36726

Արբուսը արդար, իշխանութեան կրցորդուած,
կըրնայ կըրնել վրէժի է՛ն սոսկալի, է՛ն սուր հարուածն:
Աղջիկ, լաւ չէ վիճակնիս.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ո՛ր, շատ ազնիւ սիրտ ունի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ի գուր այդպէս կը գրգուես սիրտս որ արդէն կ'արիւնի:
Վիճակնիս գէշ է. աղջիկ. կը կըրծէ զիս վիշտ մը. է՛ր
Իր մերկութեանը մէջ՝ սիրտս առարիներն չէ սիրել:
Ախ, Պաւլին, դուն, արդարեւ, հընազանդած ես կարի.
Պարտուց սէրդ էր որ դաւեց բու բաշութեանը բարի:
Ինձ հետտելով՝ ծառայած կ'ըլլայիր դուն՝ աւելի.
Ձերձ մընացած կ'ըլլայինք սա վիճակէն ահուկի:
Եթէ դեռ դոյզն ունիմ յոյս մ', այն է որ տուած էր քեզ նա
Բացարձակի մտնեցող ազդեցութիւն մ'իր վըրայ:
Ինձ ի նըպաստ գործածէ՛ սէրն՝ որուն ինքն է գերի.
Իմ չարիքիս աղբիւրէն հանէ՛ դարման մ'ինձ բարի:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ե՛ս, ե՛ս նորէն տեսնեմ զինքը, յաղթականը հըզօր.
Ձիս ենթարկե՛մ աչքերուն, որ կը ծակեն սիրտս ի խոր:
Տըկարութիւնըս զիտեմ. հայր իմ, կին մ'եմ վերջապէս.
Կը յուզուի սիրտըս ահա արդէն իրմով. կը զգամ ես.
Ախ, հակառակ իմ սիրոյս, արծակէ մի՛ գուցէ՝ ան
Հօգւոյն խորքէն հառաչանք մ', ինձ ու քեզի անարժան:
Ես չեմ կըրնար տեսնել զայն.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Սիրտ ա՛ռ, դուստր իմ, մի սոսկար:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Անի սիրուն է ընդ միշտ. իսկ ես միշտ կին մ'եմ տըկար.
Իր նայուածքին իմ վրայ ներգործութեանը գէմ, ա՛հ,
Պիտի կրքնա՞մ հանդուրժել, սրբտիս վըրայ չեմ վըստա՞հ.
Պէտք չէ որ ես տեսնեմ զայն:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Պէտք է տեսնես, դուստր իմ, զայն.
Ապա թէ ոչ կը մատնես մահուան՝ հայրդ ու տունդ համայն:
Առարկնի ունիս՝ սիրտ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կը յաղթես ա՛նտարակոյս.

Յաջողութիւնը չէ՛ ընտ. որ վախ կուտայ իմ հողուոյս:
Ես կը վախնամ բիրտ կռիւէն, յուզումներէն այն անշէջ,
Զոր զգայութիւնը ըսկըսած են այժմ արդէն սրբտիս մէջ:
Բայց իմ սիրած ստիտիս գէմ եթէ պէտք է կըռուիմ,
Թոյլ տաւէր որ նախ կարենամ զինուիլ ես ինքս ընդգէմ իմ.
Ու տեսնելու համար զինքը՝ պատրաստուիմ քիչ մ'ատեն:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Կ'երթեամ մինչև պարիսպին դուռն ընդ առաջ ես իրեն:
Գա՛ջ եղիր, բու վըրդովուած ոյժերըդ մէջըդ ժողովէ՛.
Խորհէ՛ որ մեր ամէնուն բախտն ափիդ մէջ, բու բով է:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Այո, պիտի նըւանեմ ըզգացումներըս նորէն.
Զի հրամաններդ ինձմէ՛ դա՛րձեալ իրենց զոհ՝ մը կ'ուզեն:

Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Ա Մ Ե Ր Կ Ր Ո Ր Պ

Ա. Տ Ե Ս Ի Լ

Ս Ե Ի Ե Ր, Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Ս Ե Ի Ե Ր

Բայց մինչև որ Փելիբոս տայ զոհին համար հրբաման,
Կրնա՞մ զըտնել պատեհ ժամ՝ իմ ըղձանքիս կտտարման.
Կրնա՞մ տեսնել Պաղինէն, եւ զեղեցիկ այրերուն՝
Մատուցանել զից միայն արժանի սէրըս անհուն:
Գիտես արդէն, հոս գալուս նրպատակն ա՛յդ է միայն.
Մնացածն ամբողջ պատրուակ մ'է՛՛ ծածկելու համար զայն:
Եկած եմ հոս զոհելու. անոր զեղի՛ն է ես որ
Սակայն եկած եմ զոհել իմ անձս, իմ կեանքս բոլոր:

Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Պիտի տեսնես դուն զայն, տէր.

Ս Ե Ի Ե Ր

Ի՞նչ հրբճուանք, ի՞նչ խինդ վրսեմ.
Կը հաւանի՞ զեղանին ուրեմըն որ զինք տեսնեմ:
Բայց իր հոգւոյն վրայ ես դեռ ազղեցութիւն մը ունի՞մ.
Կը տեսնըի՞ տակաւին նըշոյլը հոն՝ սիրոյն իմ.
Ի՞նչ խռովք, ի՞նչ խանդ պատճառել կրնայ իմ զալս հոս՝ իրեն.
Կըրնա՞մ ուրեմըն յուսալ լրումն յոյսերուն իմ ամէն:
Կը նախընտրեմ ես մնալի՛լ՝ քան յանձն առնուլ հնարքներ սին՝
Նամակներով սիրոյ զայն ինձ որսալու ամուսին:

Պատիւնի համար չեն այդ նամակներն, այլ իր ճօր.
Իմ իղձերուս դէմ եղած չէ ան երբեր, ոչ մէկ օր:
Թէ չար բախտէս, ուժացած ըլլայ իր սիրտն խմինէս,
Պարտուած՝ ալ բընաւ բա՛ն մը չեմ խընդրեր իրմէն ես:

Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Պիտի տեսնես զայն. յոկ ա՛յս կըրնամ ըսել ճիմակ քեզ.

Ա Ե Ի Ե Բ

Սակայն ինչո՞ւ կը հատչես. ինչո՞ւ յուզուած ես այդպէս.
Ըսէ՛, բսէ՛ ինձի դուն. արգիօք ալ չի՞ սիրեր զիս.

Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Ըսե՛մ. պէտք չէ որ դուն, տէր, ա՛լ զայն տեսնել փափարիս.
Բո սխոյզ բարձրք պատին աւելի բարձրք տեղ տա՛ր.
Հոռովմի մէջ շատ կը զըտնես դուն սիրուճի քեզ համար:

Ա Ե Ի Ե Բ

Ոյ, չեմ կըրնար նուաստացնել երբեր այնքան ես հոգիս՝
Համարելով Պատիւնէն անճառասար իմ բախտիս.
Ան ինձմէ բարձր է, իմ անձս անս՛ր պէտք է նըմանի.
Կը փափարիմ միայն որ իրե՛ն ըլլամ արժանի:
Երթա՛նք տեսնել զինք, Փարիան, խօսքերէ՛դ չեմ ախորժիր.
Երթա՛նք դընել այս իմ բախտն իր ոտքերուն արգաղիր:
Ի՛նչ քաղցր է որ ռազմերէ՛ զարձիս՝ զըտնեմ զինք նորէն,
Փընտռելէ վերջ մահ մ՛արժան՝ տարփառօրի մը իրեն.
Իրե՛նն է այս մնձութիւնս, իմ այս դիրքս ի՛րն է միայն.
Ինչ որ ունիմ ես վըրաս, կը պարտիմ միշտ իրեն զայն:

Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Դա՛րձեալ կ'ըսեմ. պէտք չէ՛ զայն կըրկի՛ն տեսնել փափաքիս .

Ս Ե Ի Ե Ր

Ախ, ինչո՞ւ չես այդ մասին լուսաբանել ուզեր զիս .
Երբ դուն գացիր զայն տեսնել, զըտա՛ր ինձ դէ՛մ զինքը պաղ .

Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Ի՞նչպէ՛ս ըսեմ .

Ս Ե Ի Ե Ր

Ի՞նչ .

Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Այժմ, ան ամուսնացած է, աւա՛ղ .

Ս Ե Ի Ե Ր

Փաքիան, բրունէ՛ր զիս, շանթի հարուած մ'է՛ այդ իմ զըլխուն .
Որ կը զարնէ՛ զիս յանկարծ սաստկութիւնով մը անհուն :

Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Սակայն, Տէ՛ր, ի՞նչ է նշեր քու այն սրբտուա բաշութիւնն .

Ս Ե Ի Ե Ր

Հնար չէ՛ պահել բաշութիւնը այսպիսի պահերուն .
Էն աննրկուն սիրտն անգամ կ'ընկճեն վիշտերն այսպիսի ,
Է՛ն առնական կորույն իսկ կը վատուժի, կը կասի ,
Բոցով մ'այնքան զեղնցիկ՝ հողիներն հրը ըռընկած են ,
Ջանոնք մահէն աւելի՛ սասանկ դէպքերն կը կոծեն :
Ալ տէ՛րը չեմ իմ անծիս, այդ խօսքէն վերջ ահաւոր :
Ամուսնացա՛ծ է Պաւղին . . .

◆ U F T U N

Այո, տասն հինգ օր է որ,
Հայտատանի մեծերէն մին, Պողիկտոս է անունն,
Կը նաշակէ հիմէնին իր բազցրութիւնը անօուն:

U E T E P

Դրսորովի չեմ կրնար գէթ. ընտրութիւնն իր չէ անարգ.
Անուն մ'ունի Պողիկտոս. արբայագարս ունի կարգ:
Անբաւակա՞ն ըստփանք զըժբախտութեան մ'անգարման:
Պա՛ւղին, ըզբեզ ուրիշի ձևքն աչքերս ի՛նչպէս տեսնան:
Երկի՛նք, որ զիս՝ հակառակ կամբիս՝ ժընար վերըստին,
Ո՛վ բախտ, որ յոյսն ինձ տըւիր զըտնելու սէրն իմ նախկին,
Ա՛ռ ետ, բեզի՞ այն շնորհն, զոր ինձի տալ կարծեցիր,
Ու այն ինձմէ կորզած մահդ ինձի՛ դարձուր իրբու ձիր:
Սակայն, տեսննը զինքն անգամ մը այս տեղւոյն մէջ վիշտի,
Ու մեռնելէ առաջ գէթ ողջոյն մը տանք հրաժեշտի.
Թո՞ղ մեռելոց կայքն իրեն հետ տանի սիրտս իր պատկերն
Ու հուսկ շունչովն իր՝ անոր մատուցանէ հոգւոյս սէրն:

◆ U F T U N

Լա՛ւ խորհէ՛, Տէ՛ր.

U E T E P

Այո՛, իմ լաւ խորհածն ա՛յդ է զարձեալ.
Յուսահատ սիրտը կրքնա՞յ միթէ՞ բանէ մը վախճալ:
Պիտի չ'նձգէ՞ տեսնը իլ.

◆ U F T U N

Ի՛նչպէս, ա՛հ, տէ՛ր, բայց . . .

Ս Ե Ի Ե Ր

Ի՛նչ փոյթ:

Փ Ա Ք Ի Ա Ն

Այդպիսի վիշտ մ'տեսի՛: պիտի ազդէ բու հոգւոյդ.

Ս Ե Ի Ե Ր

Ծաւէ մը չէ բնաւ երբեք որ ազատել կ'ուզեմ զիս,
Ո՛չ, զայն տեսնել կ'ուզեմ միայն, ու հառչելով՝ տալ հոգիս:

Փ Ա Ք Ի Ա Ն

Անոր առջև չը կրքնաս պիտի մընայ անծիղ տէր,
Սիրահարն, երբ է անյոյս, պարտնուպատշաճ չի գիտեր.
Խօսակցութեան միջոցին միշտ կը տարուի իր կիրքէն,
Ու շրթունքները անէծք եւ նախատինք կը ժայթքեն:

Ս Ե Ի Ե Ր

Ձեռ ճանչնար զիս, իմ յարգանքս անոր հանդէպ՝ կ'ապրի դեռ,
Անյուսութիւնս, մ'ըջան ալ խոր, բայց միշտ զայն է պաշտեր:
Ի՛նչ ըսողըտանք միթէ ինձ կըրնայ ներուիլ իրեն դէմ.
Ի՛նչ մերժուած խոստում կայ՝ որ զայն ճակատին իր նետեմ:
Ան կըդմնագանց չէ երբեք. իսկ յեղյեղուկ՝ ոչ բընաւ.
Պարտքի զգացումն, հայրն ու բախտս էին որ դրին ինձի դաւ:
Պարտքի զգացումն իր արգար էր. հայրն ունէր իրաւունք.
Ամբողջ յանցանքը կ'իյնայ իմ բախտիս վրայ չարաշուք.
Եթէ զիս վաղ զըտնէր բախտն, ա՛խ, բախտ մ', հոգ չէ, քիչ մը ուիշտ,
Կը շահէի մէկով միւսն, ու ինք կ'ըլլար իմս ընդ միշտ:
Գրտաւ զիս բախտն՝ այլ շատ ուշ, երբ ան ելած էր ձեռքէս.
Ձինքը տեսնել, հառաչել, յետոյ մեռնիլ կ'ուզեմ ես:

Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Երթամ իրեն հաւատեմ, թէ այս վիշտիդ մէջ աճեց,
Ինքզինքիդ հետ կըրուելու համար զեռ ոյժդ է իր տեղն:
Ան կը վախնայ, ինչպէս ես, յուզմունքներէն սիրարձարձ,
Ոչ կը մատնէ տարփաւորն աննենց՝ կորուստ մ' յեղակարծ,
Եւ որոնց թափը սաստիկ կըրնայ ծընիլ խոտլը ու խիթ,
Թէ՛ իսկ տըրուած չըլլայ բնաւ զայրացումի դոյզն առիթ:

Ս Ե Ի Ե Բ

Փարիան, կուգայ, ինքն է.

Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Տէր, յիշէ ինչ որ բեզ ըսի.

Ս Ե Ի Ե Բ

Ախ, ուրիշ մ'ան կը սիրէ, տըրած է սիրան ուրիշի.

Ը. Տ Ե Ս Ի Է

Ս Ե Ի Ե Բ, Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ս Տ Բ Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է, Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ուրիշ մ', ա՛յս, կը սիրեմ, չըբնդանրի չեմ զիմեր.
Որքան կ'ուզեն թող շընթենն բեզ, ինձմէ՛ զատ՝ ուրիշներ,
Պայինի սիրաը ազնիւ՝ անպատըրուակ կը խօսի.
Մահուանըդ գոյժը չէ՛ր բնաւ որ կորսընցուց բեզ մնգի:
Եթէ երկինք ընտրանքիս մէջ իր կամքը գրած ըլլար,

Ես վեճ սրբտի՛դ կուտայի իմ ամբողջ անձս անպատճառ.
Ու առաջին բու բախտիդ խրատութիւնն այն բովանդակ
Կ'ոչընչանար՝ ակներև արժանիքիդ փաստին տակ:
Կր տեսնէի մէջդ ա՛յնքան յատկութիւններ զեղեցիկ,
Որ դուն ինձ բարձր էիր քան արքաներն է՛ն երջանիկ,
Բայց կը ճընշէր վըրաս ա՛յնպէս ըզգացում մը պարտուց,
Որ հայրս ինձ իբր ամուսին ի՛նչպիսի անձ մ'ալ տար ցոյց,
Արիութեան քեզ տըւած այդ փառքիդ վրայ եթէ դուն
Վեհապանձ շուքն ալ թագի մ' աւելցնէիր շողշողուն,
Երբ տեսնէի ես ըզքեզ, ատելով իսկ հանդերձ զայն,
Իրեն պիտի, ախամայ, հնազանդէի միշտ սակայն:
Ու իշխելով կիրքերուս, միտքս պիտի դարսովէր
Հառաչանքներս, նոյն ատեն ատելութիւնս ալ ցրուէր:

Ս Ե Ի Ե Ր

Երանի՛ք քեզ, որ, այդպէս հառաչանքով մը թեթիւ
Կրնաս սրբտիդ տալ հանգիստ, ու ճընշուած հոգեոյդ՝ թեւ:
Իդձերուդ վրայ դուն ա՛յնպէս իշխող դըշխոյ մըն ես որ,
Քեզ անայլայլ կը զըտնեն փոփոխումներն է՛ն խոշոր,
Միտքըդ հրանուտ խոհերու մէջ մինչ ուժգին կը կոծէ,
Դուն կը մընաս անտարբեր, արհամարհոտ իսկ զուցէ,
Անդրդուելի եւ պինդ կամքըդ թոյլ կուտայ այն ատեն
Որ սէրն՝ հեռին, զութն անոյշ՝ քամահանքին յաջորդին:
Սոսկ մէկ մասնիկը հոգւոյդ, նըշոյն ազնիւ բու սիրոյդ
Ընկճուած սրբախ ցաւերն ի՛նչպէս ըսփոփէր պիտ' ընդփոյթ:
Լոկ հառաչանք մ', արցունքի սրբտանց թափուած միակ շիթ
Մ'ի՛նչպէս պիտի ամոքէր կըսկիծն ամբողջ՝ կորուստիդ.
Միտքս յայնժամ սէրքս վատոյժ պիտի ստիպէր անխընայ,
Որ անտարբեր ըլլայ նախ, յետոյ ամէն ինչ մտռնայ:

Ու բուկիդ պէս վառելով տարփանքիս կրակը անշէջ,
Պիտ' փրնատէի երջանիկ կեանք մ'ուրիշին զբրկին մէջ:
Ո՛ր մ' հոգւոյս սէրն անուշակ, որ թովեցիր զիս այնպէս,
Ա՛յդպէս է որ կը սիրեն, ու արգեօք զիս սիրած ես:

Պ Ա Ի Ն Ի Ե Ե

Զայդ քեզ ես լաւ արւի ցոյց, Տէր, եւ եթէ իմ հոգին
Ամբողջովին կարենար մարել կրրակն իր բոցին,
Սիրաս ի՛նչ անկող խառվրճերէ պիտի ազատ մընար, ա՛խ:
Ըստոյզ է թէ զգացումներս կը նրւանէ միտքս յաճախ,
Բայց անոնց վրայ ի՛նչպիսի ոյժ ալ ի գործ դընէ նա,
Անոնց վրայ ո՛չ թէ կ'իշխէ այլ բըռնաւոր կը դառնայ.
Ու թէ պէտեւ արտաքուստ ան երեւի անվրդով,
Սակայն ներքուստ ամբոխուած է յոյզերով բազմախոռով:
Չեմ գիտեր ի՛նչ հրապոյր դեռ զիս դէպի քեզ կը մըղէ.
Բու արժանիրդ է միշտ մեծ, եթէ իմ միտքս ուժեղ է.
Ան է որ, ինչպէս վառեց երբեմըն կրակն իմ սիրոյն,
Կը գրգուէ այժմ ալ իղձերս ազդումներով հօգըրագոյն,
Պարուրելով քեզ վառքով եւ գորութեամբ փըրկաւէտ.
Եւ ամէն տեղ յաղթանակը բերելով ետեւէդ:
Արժանիրին այդ ըստոյզ կըշիտքը կ'ս գիտեմ լաւ.
Անոր մասին իմ տածած յոյսերըս չեն խարուած բնաւ:
Բայց Հռովմի մէջ ունեցած նոյն իմ պարտքի զգացումն այն,
Որ զիս հոս ալ կ'ենթարկէ կամբին մարդու մը միայն.
Դարձեալ ի բաց կը մերժէ այդ խայծերուն ճիզն ուժգին,
Կը չարչարէ, սակայն չի կըրնար զբրդուել իմ հոգին:
Մեր իղձերուն դէմ անգութ առաքինի այս բարբն էր,
Զոր սիրտդ, իր դէմ դըժգրմնած թէ եւ, սակայն կը գովէր:
Դըժգրմնէ՛ դարձեալ, բայց մի՛ դըսրովեր այն խըստութիւնն՝

Որմէ կրրնանք պարտը ի կրկուրս ալ, թէ՛ ես՝ թէ՛ դուն:
Եւ գիտցիր թէ նա որ իր պարտին հանդէպ չէ արի,
Պիտի չկրրնայ արժանի ըլլալ սիրոյն Սեւերի:

Ս Ե Ի Ե Ր

Մի՛ մեղադրեր զիս, տիկին, եթէ երբեք վիշտ մը կոյր
Ուրիշ բան չի տեսներ բնաւ բան թէ աղէտքը արխուր-
Ինծ կը թուէիր յողողող մէկը, եւ պարտքի մը արդար
Վըսեմագոյն ճիզըդ մեղք կը սեպէի քեզ համար.
Անմըխիթար իմ սըրտին, ա՛խ, կ'ազաչեմ, ջո՛յց տուր դուն
Քու ճըշմարիտ արժանիքդ, ու կարուստիդ մեծութիւնն.
Ու, զըթալով, բողարկէ՛ զօրութիւնդ այդ թանկագին,
Որ քեզ ինծմէ անջատած ատեն՝ կ'այրէ զիս ուժգին:
Սեա այսու ջո՛յց տուր ինձի՛ թերութիւններդ յաւէտ,
Որ հոգւոյս խոր կըսկըծանքն ալ նըւագի սիրոյս հետ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ե Է

Այդ զօրութիւնը անյաղթ է մէջս, աւա՛ղ, բայց անի,
Կարող չէ բնաւ մարելու զգայուն հոգի մը բըռնի.
Վկա՛յ ատոր արցունքներս, ու հառաչանքս այս տրկար,
Զոր կը կորզէ սըրտէս՝ յուշքն անգութ սիրոյն մեր հրաւառ.
Բուռն հետեւանք փարելի ներկայութեան մ'ազդումին,
Ոյր զէ՛մ ես չեմ ըսուական պատըսպարուած տակաւին.
Բայց եթէ դուն կը յարգես սըրտի պարտքն այն քաղցր ու պերճ,
Ինձի թողո՛ւր փառքն անոր, ու տեսութեանդ տո՛ւր վերջ.
Խնայէ՛ ինձի արցունքներն այս՝ որ նրկուն կ'ընեն զիս,
Խնայէ՛ խռովքն այս տարփական՝ որ կը մըրըրկէ իմ հոգիս.
Ու վերջապէս խնայէ՛ ինձ խօսակցութիւնն այս սըխուր,
Որ կը տանջէ զիս ու զքեզ լըլկումներով այնքան սուր:

Ս Ե Ի Ե Ր

Ձրբկր ի՛մ պէտք է ուրեմն ես այս միակ բարբիւն։

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Տեսութենէն այս խո՛յս տուր. վրասնզ է ան ինձ եւ քեզ.

Ս Ե Ի Ե Ր

Իսկ մըրցանա՞կը սիրոյս. ջանքերուս ի՛նչ փոխարէ՞ն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՞րակ դարձանն է այն որ մեզ կ'ազատէ ցաւերէն.

Ս Ե Ի Ե Ր

Կ'ուզեմ մեռնիլ ցաւերէս. ա՛խ, երբեք մի՛ մտնար զիս.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կ'ուզեմ բուժուիլ ցաւերէս, որ բիժ չի գայ իմ փառքիս:

Ս Ե Ի Ե Ր

Փառքի՛դ քանի որ կ'իյնայ, ա՛խ, հրամանի վերջին խօսքն.

Իմ ցաւըս պէտք է տեղի տայ՝ իր օգտին համար ստակ.

Ոչինչ մի՞թէ չը՛ստանար երբեք փառքէն այդ՝ անձն իմ.

Ես իմ փառքիս ըզգացումն անգամ անկէ՛ կ'ընդունիմ:

Ընտ՛ դուն բարեաւ. ես կ'երթեամ ռազմերու դաշտն, ի խոյզ այն

Անմահութեան՝ զոր կուտայ զեղեցիկ մահ մը միայն.

Ու յրացնել մեծաշուք մահուան փառքով զերագանց՝

Անուարտ շարքը՝ շրքիլ իմ առաջին բաջութեանց,

Եթէ սակայն դու՛ժ բախտիս այս հարուածէն՝ վերջ դաժան,

Ընտ՛ փրկուողու համար դեռ պիտի ապրիմ բաւական:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Իսկ ե՛ս, որուն՝ տեսք այսպէս կը պատճառէ միշտ տանջանք,

Ձո՛նիդ օրն իսկ բնել խոյս տալու պիտի բնեմ ջանք.

Ու փակելով խուցիս մէջ վիշտերս, իրբև սիրտէս ներս,
Մատուցանեմ պիտի դից, բնզ համար, իմ մաղթանքներս:

Ս Ե Ի Ե Ր

Արզարադատ երկինք իմ մահովս հաշտուած ալ ընզ միշտ,
Իցի՛ւ շնորհէր Պողիկտի և Պաւղինի՛ կեանք անվիշտ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Իցի՛ւ գրտնէր Սևերոս, աղէտքներէ՛ վերջ այնքան,
Երանութիւն՝ արժանի իր անըրկուն բաշտութեան:

Ս Ե Ի Ե Ր

Պիտի գըտնէր զայն բու մէջ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Զունենայի եթէ. հայր.

Ս Ե Ի Ե Ր

Ո՛ր վ պարտք, որ ինձ կ'ազդես մահ, սիրտս յուզելով վերիվայր.
Առարինի, զմայելի էակ, բարեա՛ւ մնացիր դուն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Երթաս բարեա՛ւ, տարարսխտ գլուխ դու, այլ սիրտ կատարուն:

Գ. Տ Ե Ս Ի Լ

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ա Տ Բ Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Ա Տ Բ Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Աւագեցի ևրկուրդ այ. դեռ արցունքէս անբաւ է թաց.
Բայց զէթ մխարբոյ չեն խոտփեր անդոհներ աննախընթաց
Հիմակ յրատակ կը տեսնես թէ երազդ էր սուտ ու սին.
Աներոս չէ եկած հոս՝ վրէժի սուրով ի միախին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Թէ կը գրթաս վրան՝ թոյլ տուր որ բիչ մ'առնեմ շունչ. ըզգո՞յշ,
Վիշտի էն բարկ բազէին՝ երկիւղս ինձ մի՛ ածեր յուշ.
Խորհուրդներուս ամբոխուած՝ դոյզն ինչ հանդիստ պէտք է տալ.
Այս ցաւերուս վրայ նախկին՝ չը բարգել նոր ցաւ դարձնալ:

Ա Տ Բ Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Ի՞նչ, տակաւին կը վախնա՞ս.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ախ, սիրտըս դող մը կայ միշտ.
Թէ եւ այդ վախըս չըլլայ զգացում մ'արգար՝ նիշդ ու նիշդ,
Բայց այդ սոսկումն է որ մէջըս կը ձրնի ցանց անա
Աղէտըներուն սպառկերն այն, զորս այս գիշեր ես տեսայ.

Ա Տ Բ Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Աներոսի սիրտն է վեհ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Զգասա է Պողիկա, յիրաւի.
Սակայն ինչո՞ւ ան ինձ միշտ արիւնջըսայ կ'երեւի.

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Լրացե՛ր, ինչպէ՛ս բարիք ան կը մազթէ՛ր մրբցորդին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Այո՛, անոր ան նոյն իսկ կ'օժանդակէ, ի հարկին.
Կարծիքն այս՝ սուտ կամ թէ ստոյգ, նըշմարխտն այն է սակայն,
Որ իմ երկիւզս՝ իր այստեղ գալուն մասին չէ ունայն.
Ազնրուութիւնն իր, ի՛նչպէ՛ս ալ որ ուզղէ իր հոգին,
Հըզօր է, զիս կը սիրէ, կուզէ ընել իրեն կին:

Դ. Տ Ե Ս Ի Է

ՊՈՂԻԿՏՈՍ, ՆԷԱՐԽՈՆ, ՊԱԻՂԻՆԷ, ՍՏՐԱԳՈՆԻԿԷ

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Շա՛տ լացիր, շա՛տ. բա՛ւ է ա՛լ. սրբէ՛ աչքերը՝ տըխտուր.
Հերի՛ր որբան տըրտմնցար. երկիւզներուդ ա՛լ վերջ տուր.
Հակառակ սուտ գրոյցներուն՝ զորս աստուածներն հնարեցին,
Տիկին, ես ողջ եմ ահա. դուն կը տեսնես զիս կըրկին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Տեսնե՛ր, բայց կան դեռ բաներ՝ որոնք ինծի ահ կ'ազգեն.
Զոր օրինակ. գրոյցներուն կէսն ըստուգուած է արղէն.
Մեւեր մեռած զիտէ՛ինք. սակայն ինրն հոս է հիմայ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Իմացայ. բայց ինձ համար երբեք հոգ չէ ատիկայ.
Մեղքախնէ՛ ննք, եւ ո՛վ որ ալ լինի Սեւերոս,

Հա՛յրդ է՛ այստեղ մեծն, ամէ՛նքը կ'ակնածին ինծմէ՛ հոս:
Ու չեմ կարծեր որ այստեղ զբանուրի մարդ մը՝ խորհող
Թէ իրենին նրման սիրտ մը դաւանքի կ'ազդէ՛ դող.
Ըսին ինծ թէ՛ եկած է՛ այցելութիւն տալ քեզի,
Ու եկայ եւ մեծարանք մ'ընել՝ իրեն արժանի:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Հի՛ մակ գրեաց ան բովէս, թախստոս դէմբով ու շրւար.
Եստատնայով որ անգամ մըն ալ տեսնել զիս չի գար:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ի՛նչ, կասկածա՞ծ կը կարծես դուն բու մասին արգետք զիս.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Երեք հոգի նախատել՝ բնաւ չեմ ներեր եւ անծիս:
Լակ իր խնտիող նայուածքէն ըզգուշանալ է ատի.
Էն ողջախոհ մարդն անգամ վտրծութենէ՛ կը փախչի.
Վրտանցներու խիզախողն իրեն կորուստ կը փընտռէ.
Ու, խօսելով քեզի հետ անկեղծօրէն, ի սքրտէ,
Թէ եւ ըստոյզ արժանիք մը տարցուցած է մեզ սիրով,
Սակայն պէտք է ազդէ՛ մեզ ներկայութիւնն իր գորով.
Ոչ միայն ծանր է ինծի՝ իմ պարտաւիլըս իրմէն,
Այլ զիմադրելն ու խոյս տալն եւրս հոգիս կը բամեն:
Առարինին թէ՛ պէտես իր կիրքերուն կը յաղթէ՛,
Բայց յաղթանակը դժուար է միշտ, ու կռիւն ամօթ է:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ազնրութիւն գերագա՛նց. պարտքի զգացմամ անթերի.

Կըզգամ թէ դուն որչա՛փ վիշտ ես պատճառած Սեւերի:
Անոյշ սիրոյդ այդ զոհն է որ զիս կ'ընէ երջանիկ.
Ահա, անծկալից իմ սրբոհն՝ որբա՛ն բու. տէրն է բաղջրիկ:
Ո՛րբան թերի կողմերուս ու նոյն ատենն բեզ նայիմ,
Կը ճիանամ վրադ այնբան.

Ս. Ց Ս Ս Ի Ա.

ՊՈՂԻԿՏՈՍ, ՊԱՒՂԻՆԷ, ՆԷԱՐԻՈՆ, ՍՏԲԳՈՆԻԿԷ, ԿՂԷՈՎՆ

Կ Ղ Է Ո Վ Ն

Փելիբոս կ'ուզէ բեզ, տէր իմ,

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Գնա՛, մենք կուգանք ետեւէդ. — Կ'ուզե՞ս գալ դուն այ, տիկին.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սեւեր տեսբէս կը խորտչի. պէտք չէ տամ բոց իր կրակին.
Պէտք է խոստումն իմ պահեմ. պէտք չէ ալ զինքը տեսնեմ.
Գնա՛ բարեաւ. զինքն երբ տեսնես, խորճէ՛ զիրքին իր վրսեմ.
Տե՛ս թէ այժմ ան պատուրած է փառքերով ի՛նչպիպի.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Բայց եւ այնպէ՛ս իր այդ զիրքը վախ չ'ազդեր բնաւ ինձի:
Ու քանզի քաջ կը ճանչնամ ես Սեւերի վեճ հոգին,
Պիտի խօսինք իրարու. հետ յարգանքով սրբտազին:

Զ. Տ Ե Ս Ի Լ,

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս, Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Ո՛ր կ'երթաս այդպէս հիմակ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Մե՛նան. զիս ո՞՞ն կանչեցին.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Կ'երթաս զո՞նն մասնակցի՛լ անճաւատից ամբոխին.
Մոռցա՛ր արդեօր որ հիմակ ա՛լ բրիտանաց եղած ես.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Դուն, այդ շնորհին ինձ տըռողդ, անշուշտ գայն բաջ կը յիշես.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Ես կը գարշիմ կուսրերէն.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կը գարշիմ նոյնպէս եւ ես.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Ես սրաշտամունքն անոնց պիղծ կը նրկատեմ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ես՝ նոյնպէս:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Բազին մ'երթար, ուրեմն, ա՛լ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ձանոնք բանդել կ'ուզենք մենք.

Մեհենանին մէջը մեռնինք, եւ կամ զանոնք կործանենք:
Երթանք, տէր իմ Նէարխոն, երթա՛նք ի տես ամէնուն,
նայտառակենք դիրն, ու ցոյց տանք թէ ի՛նչ է մեր անունն.
Հրամանն է այդ՝ Երկիրին. մենք կատարել պարտինք զայն.
Այդ մասին իմ խոստացածս՝ ուխտ մ'է ինձի սրբազան:
Շնորհակալ եմ Աստուծմէ, զոր հանչցուցիր ինձի զուն.
Պատեհութեան համար այս՝ զոր ընծայեց ինձ իսկոյն.
Ուր բարութեամբն իր, պատրաստ՝ պրտակելու իմ հոգին,
Կը հաճի փորձն ունենալ այժմ ինձ տրւած հաւատքին:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Եռանդն այդ է չափազանց. անոր դի՛ր բիչ մը սահման:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Աստուծոյ սէրը միթէ պէտք չէ՞ ինի անպայման.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Այդպէս զուն մահ կը գրունես.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ջայն կը փընտռեմ իր սիրոյն.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Իսկ դեղելի եթէ սիրող,

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ինձ կը հասնի Ան իսկոյն.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Սակայն Ան չի հրամայեր զահապէժ մահը անծին:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կամաւ կըրուած մահն արդէն իսկ մեծարժէք է ինքնին:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Բաւ է սպասել լոկ մահուան, եւ ընդունիլ զայն՝ երբ զայ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Անձնամատոյց չըլլալուն մէջ աւելի տաժանք կայ:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Անճեանին մէջ, այն տեղ, մահն աներկեւան է սակայն:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Այո՛, երկնից մէջ ալ, բայց, պատրաստ է միշտ պըսակն այն:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Լաւ չէ՞ միթէ՞ առնուլ զայն՝ սուրբ կեանքի մը փոխարէն:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Իմ ոնիրներս կրրնակ ետ առնուլ ինձմէ՛ զայն նորէն:
Ինչո՞ւ մահուան հաւատաժը դիպուածին յանձնել կոյր:
Անգ երկինքը բացող մահն ի՞նչպէ՛ս մեզի չը թուի դիւր:
Նէ արխան, ես քրիստոնեայ եմ, քրիստոնեայ կատարեալ.
Իմ ընդունած հաւատքս իր նրպատակին կ'ըղծայ ա՛լ.
Հաւատքին թոյլ փարողին՝ մեռած է կրօնքն՝ իրաւ որ.

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Ենայէ՛ կեանքիդ. Աստուծո՛յ անգամ է ան կարեւոր:
Ապրէ՛ որ այս կողմերուն քրիստոնեաներն պաշտպանես.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Մահուիս անոնց աւելի լաւ օրինակ կուտամ ես:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Կուգե՞ս ուրեմըն մեռնիլ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Իսկ դուն ապրի՛լ կը ցանկաս:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Ըսեմ որ չեմ կրբնար ես բեզ հետ զայ ուր որ կ'երթաս:
Տանդանքներէն կը վախնամ. կրբբնան զբռնել զիս տրկար:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Վըստահութեամբ բայող մարդը իշնալէ չի վախնար.
Աստուած անհուն զօրութեամբն անոր կ'օգնէ ի հարկին:
Ուրանալու վախն՝ արդէն իսկ ուրանալ է ինքնին:
Երկմըտութիւնը զործի մէջ՝ երկբայանքն է հոգւոյն:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Խիզախ սրբտին մէջ միշտ կայ յանձնազատտան բարբ թաքուն.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կ'ապաւինիմ իր սիրոյն, եւ ո՛չ բնաւ խեղճ իմ անծիս:
Բայց լիօխանակ սիրտ տալու ինձ՝ դուն ինչո՞ւ կը խորբայիս:
Է՞ր սառնութիւնն այդ՝ հոգւոյդ:

Ն Է Ա Ր Խ Ո Ն

Մահէն վախցաւ Տէրն իսկ ինք:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Բայց ընդունեց հուսկ մահն. իր այդ սուրբ ճիզին հետեւինք:
Փլատակին վրայ կուռքերուն՝ կանգնենք անոր մենք սեղան.
Պէտք է (ա՛խ, դեռ կը յիշեմ ես քու բարի խօսքերն այն)
Մոռնալ սիրովն անոր լոկ, կին, ընտանիք ու պաշտօն.
Արիւնն ու կեանքն իսկ համբուն՝ անոր փառքին տանիլ ձօն.
Աւա՛ղ, սակայն, ի՛նչ ըրեր ես դուն այն սէ՛րն անթերի,
Զոր կ'ըզձայիր դուն ինձի համար, ու արդ ես՝ քնզի:

Եթէ ունիս դեռ անկէ, չե՛ս նախանձիր հիմակ որ
Քննէ կրբասեր բրիստոնեաս՝ ելլեմ բեզմէ զօրաւոր:

Ն Է Ա Բ Խ Ո Ն

Դեռ նորակնունք ես, եւ ինչ որ կուտայ ոյժ քու հոգւոյդ,
Աւագանին շնորհն՝ է՝ զոր չէ եղծած դեռ մեղքն անզուխ:
Սրովհետեւ դեռ ամբողջ է՝ կը զործէ լիուլի,
Բուռն թափին իր՝ ամէն ինչ կը թբի կարելի:
Իսկ նոյն այդ շնորհն իմ հոգւոյս մէջ նըւագած արդէն շատ,
Ու մեղքերէ ամէն օր ապականուած անընդհատ,
Մեծ զործերուն հանդէպ ցոյց կուտայ սիրտ մ՛այնպէս անզօր,
Որ կը զգամ թէ վատուժած է մէջս հոգիս օր քան զօր:
Այս մեղկութիւնս ապիրատ, չըբմեղանքն այս վատոգի
Պատիժներ են, մեղքերուս դէմ արծակուած ուղղակի:
Սակայն Աստուած, ոյր հանդէպ չէ մարթ մընալ միշտ անյոյս,
Քու օրինակը կուտայ հիմակ ինձ իբրը խրախոյս:
Ս՛ն, սիրելի Պողիկտոս, երթանք մարդոց առջեւ անդ,
Յոյց տանք ս՛վ ենք, բազինները դից ընենք բարուքանդ:
Իցի՛ւ, բեզի՛ տանջուելու ես օրինակ ըլլայի,
Ինչպէս ինձի դուն եզար նըլիբումին անձկալի:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Այդ երջանիկ զեղումին մէջ, զոր երկինք տըւաւ քեզ,
Կը նանչնամ իմ Նէարխոնն, ու կ՛արտասուեմ հըրճուանքէս:
Ձը կորսընցնենք ժամանակ. պատրաստ է զոհն հիմակ հոն.
Ճըշմարտութեան Աստուծոյն պաշտպանել դատն երթանք, օ՛ն:
Երթա՛նք օտարի տակ առնել ծաղրելի շանթն այն՝ որով
Կը զինէ՛ փուտ փայտ մ՛՛՛ ամբոխն այդ տըզէտ, սիրտն ի խըռով,

Երթանք բանալ իր աչքերը կուրացած մինչ ի մահ:
Իր աստուածներն մետաղէ, բարէ, փրչրներ հոն անահ.
Նը իրենք մեր կեանքն ամբողջ՝ բուն կրթակին երկնային:
Ստուծոյ մարտը մըղներ, թողլով մնացեալն իր կամբին:

Ն Է Ա Ր Ն Ո Ն

Երթանք ցոյց տալ իր փառքին հանդէսն այն տեղ ամէնուն.
Ինքնամատոյց պատարագ լինինք սիրոյն իր անհուն:

Հողեր, հողեր բազմածուփ. սոսկեր, սոսկեր մրթաստուեր
 Այբերուս դէմ կը հանեն յարափոփոխ պատկերներ:
 Խաղաղութիւն քաղցր, որուն ա՛յ չեմ կրնար յուսալ ես,
 Աստուածային շող պնտնց վրայ ե՛րբ պիտի նըշուլս:
 Բիւր խրատփրճեր, յոյզերէ՛ ծընած՝ որոնք իմ մէջ են,
 Իմ սասանած սրբութիս խորն իրար կարգաւ կը ջընջեն:
 Հոն չըկայ յոյս մ՛՝ որուն ես ապաւինիլ ընեմ սիրտ.
 Ձր կայ սոսկում, սրուն դէմ ես կանգ առնեմ անխրիբտ:
 Հաւատարով իւրովի շինածներուն անյարբի,
 Ախարս անոնց մէջ կը տեսնէ մերթ բախտը, մերթ աղէտքն իր.
 Եւ այնքան շուտ յուսախար կ'ըլլայ ցնորքէն անոնց սին,
 Ար չի կրնար ո՛չ յուսալ եւ ոչ վախնալ լիովին:
 Կը պրզտորէ Սևեր միշտ մրտահաճոյքն իմ ամէն.
 Իր սիրան ազնիւ է, զիտեմ, բայց կը վախնամ նախանծէն.
 Աւ չեմ իշխեր խորնիլ նոյն իսկ թէ արդեօք Պողիկտոս
 Իր մըրցակիցը սիրով պիտի կրնա՞ր դիտել հոս:
 Արըցորդներուն միջեւ զոյգ՝ ճեռը ընական է այնքան,
 Ար խօսակցիլն իսկ դիւրաւ կ'առնու բընոյթ կրօնական:
 Աին կը անսնէ միւսին քով՝ կարծածն անոր լոկ արժան.
 Աիւն՝ յուսահատ մ'է, կարող՝ ոճիրներու բազմազան:
 Ի՛նչ վերին՝ բան ալ ուղղէ կիրքերն անոնց բովանդակ,
 Աին կը ծընի միշտ նախանծ, միւսը՝ կասկած դըժընդակ:
 Նախատինքի մը կորանքը՝ զոր երկուքն ալ կը զգան,
 Աին՝ կրած արդէն, պատրաստ միւսը՝ կրքելու, նոյնճեսայն,

Ըսպատեցով ըսկիզբէն՝ համբերութիւնն անոնց խոր,
Կը փոխուի կա՛մ ցասումի, կա՛մ կասկածի յախընթոր.
Ու լեցնելով երկուքն ալ, թէ՛ սիրող, թէ՛ ամուսին,
Իրենց կամքին հակառակ ոսոխ կ'ընէ մին միւսին:
Սակայն ինչ՞ու գեզերիմ ցնորքներու մէջ արտակարգ,
Ու Պողիկտի, Սեւերի վերագրեմ ա՛յնքան վատ բարբ:
Մրրցորդներուն այդ ազնիւ նրկարագիրը միթէ
Ձի՞ կըրնար բարձրը մնացած ըլլալ գռեհիկ կիրքերէ:
Երկուքին ալ հոգիներն, ինքզինքնուն տէր անձնիշխան,
Այդպիսի ստոր բարբերէ գերիվերոյ պէտք է մնան:
Իրբև մարդիկ կիրթ՝ անոնք մեհեանն իրար պիտ' տեսնեն,
Պիտի տեսնեն, բայց, աւա՛ղ, ամէնը հոտ է արդէն:
Ի՞նչ օգուտ կայ ամուսնոյս՝ զըտնուելէն Մելիտին,
Սեւեր անոր դէմ տընկէ երբ զբօշն Հռովմի արծիւին.
Կառավարիւն երբ հոն հայրս է, ու կ'վախնայ սիրողէս,
Ու կը ցաւի որ ընտրած եմ ամուսինս արդէն իս:
Ա՛յնքան աղօտ է յոյսն իմ, բրանագրօսիկ նոյն առնն,
Որ կը վիժի՞ գեռ չը ծընած, չիք դառնալով երկիւղէն:
Ինչ որ պէտք է ամբացնէր զայն՝ կը ցըրուէ զայն միայն:
Ո՛վ դիք, իցի՛ւ իմ երկիւղն եղած լինէր ընդունայն:

Ա. Տ Ս Ս Ի Լ

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ս Տ Ր Ա Գ Ռ Ն Ի Կ Է

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սակայն գիտե՛րք. ի՞նչ եղաւ, Ստրադոնիկէ, ի՞նչպէս վերջ
Գլխաւ արդեօք հանդէսն այն շրջեղաշուք զոհին պնդն:
Ձիրար՝ տեսա՞ն մըրցորդները կըռատան դրոնէն ներս:

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Ախ, Պաղինձ .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի դերե՛ւ հլան արդեօք մաղթանքներս :
Ձարագուշակ նշաններ կը տեսնեմ վրադ . արդեօք հոն
Իրարու հետ կը ռուեցա՛ն :

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Ախ, Պողիկոս՝ս, նէարխո՛ն .
Քրիստոնեանե՛րն . . .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Բայց, խօսէ՛ . քրիստոնեաներն . . .

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Ձեմ կրրնար . . .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Իմ հոգիս նոր ցաւերու կը պատրաստես յաւարար .

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Ձէիր կրրնար ուննալ ցաւ մ'աւելի մեծ քան զայն .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սպաննըւեցա՛ւ . . .

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

. Ատիկա պիտ' ըլլար բան մ'աննըջան .
Ամբողջ երազդ հլաւ ճիշդ . ոչ եւրս է Պողիկոսս .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Մեռա՞ծ է .

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Ո՛րչ. կ'ապրի. բայց (ով արցունքներ նանրահոս)
Այն մեծագորք բաջութիւնն, աստուածային այն հողին
Այլ արժանի չէ կեանքի, չէ արժանի Պաշտիւնին.
Այլ չէ անի ամուսինն այրերուդ այնքան սիրուն.
Այլ թըշնամի՛ պետութեան, ու նուիրական կուռքերուն:
Չար մը, վայրագ մ', ապրտամբ մը, հայրասպան մը՝ դրոժան,
Է՛ն մեծ մատնիչն, ոճրագործ մը, անօրէն մարդասպան.
Բոլոր ազնիւ մարդոց մէջ՝ գարշելի հրէշ մը զազան.
Մեհենագերծ մ'ամբարիշտ, կամ, քրիստոննայ մ', ի մի բան:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կը բաւէր բառն այդ, ի՛նչ պէտք՝ լուտանքի այդ հեղեղին.

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Քրիստոնէից համար՝ այդ բառերն արդեօք չե՛ն տեղին.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Եթէ յարած է անոնց, խօսքերրդ ճիշդ են յաւէտ:
Ինքն ամուսինս է սակայն, ու կը խօսիս ինձի հետ:

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Դուն ունեցի՛ր իր պաշտած աստուածը լուկ ի նկատի.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սակայն իր սէրն իմ պարտքս է. ու կը տեսէ դեռ ատի.

Ս Տ Ր Ա Դ Ո Ն Ի Կ Է

Պատճառ կուտայ ան ճիմակ, որ դուն ա՛լ զինքը ատես.
Աստուածներուն մեր՝ դաւողն, կըրնայ դաւել նաեւ քեզ:

Պ Ա Ւ Ղ Ի Ն Է

Կը սիրէի զինքը, թէ՛ իսկ ինձ դաւած ըլլար ան:
Իսկ եթէ իմ այդ սիրոյն մասին կ'ազդիս դուն ա'չնքան,
Ըսեմ քեզ դեռ թէ պարտքն իմ չունի կախումն իր պարտքէն:
Ձա'նց իսկ ընէ իրն՝ իմս ես պէտք չէ ընեմ զանց նորէն:
Ինք եթէ մէկը սիրած ըլլար, ես այ՛ պէ՛տք էր որ
Գրտնէի մէկն ինձի հետ կապուած սիրով մեղաւոր:
Թէ՛ իսկ լինի բրիտանաց, ստեղծմ չունիմ ընաւ իր դէմ,
Կը սիրեմ իր անծը լուկ. իսկ իր սխալը կ'ասեմ:
Բայց հայրս արդեօր ի՞նչ ընթացք կը ցուցնէ իր մասին:

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Կառադու թիւն մը զազտնի, սրտմըտու թիւն մը խորին:
Այսուհանդերձ, Պողիկտի հանդէպ նախկին իր սէրէն,
Կարծես թէ՛ դեռ կը պահէ կարեկցութիւն մը իրեն.
Արգարութիւնն իր մասին չ'ուզեր զընել դեռ ի գործ,
Մինչև որ ան նէարխի չտեսնէ մահուան տրխուր փորձ:

Պ Ա Ւ Ղ Ի Ն Է

Ի՞նչ, նէարխոն այ էր հոն.

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Է

Ան՛ զայթեցնողն է միտին:
Անա՛րգ պրտուզը ամբողջ՝ մրտերմութեանն իրենց հին:
Այս նենգամիտն ինք չէ՞ր որ կորզելով բու գրքիկ գայն՝
Բրաւնի տարաւ մրխրրենկ իրենց ջուրին աւազանն:
Եւ ահա այս մեծապէս խորհրդաւոր զազտնիքն էր,
Ջոր հետազօտ սէրդ, այս, յայտնարեւել կ'անհրքկէր:

Պ Ա Ւ Ղ Ւ Ն Ե

Վարմունքըս դուն այն ատեն կը զըտնէիր տաղտկայի.

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Ե

Ձի կըրնար նախազգալ ոճիր մ'այսբան ահռելի.

Պ Ա Ւ Ղ Ւ Ն Ե

Յորտփ հոգիս վիշտերէս չէ ընկճուած տակաւին,
Քէտը է փորձեմ զօրութիւնն արցունքներուս տըրտմազին:
Իրրեւ կին կամ իրրեւ դուստրը, անոնցմով, ունիմ յոյս
Հանելու կամքն հայրիկիս, կակղելու սիրտն ամուսնոյս:
Բայց երկուքի'ն ալ եթէ անոնք ազդել չը կըրնան,
Անյոյս հոգւոյ խորհուրդին պէտք է դիմեմ անպայման:
Ըսէ՛ ինձ, բայց, թէ անոնք մեհեանին մէջ ի'նչ ըրին:

Ս Տ Ր Ա Գ Ո Ն Ի Կ Ե

Անօրինակ եւ անլուր ոճիր մ'ահեղ, ահազին,
Այդ մըտածումն իսկ կ'ազդէ ինձի սարսուռ հոգեխուով:
Կը վախնամ իսկ թէ ոճիր կը գործեմ զայն պատմելով.
Բայց համառօտ մ'ըսեմ քեզ ժպիրհ գործն այդ, սիրտս ի խոց:
Քուրմը այն ինչ լըռութեան էր հրաւիրած ամբողն հո՞՞՞,
Եւ արնելը դարձուցեր իր կերպարանքն երկիւղած,
Յանկարծ վըրթաւ ծաղրածու ծայներուն ճիչը կատղած.
Ու զոհազործ ծէսին մէն մի վայրկեանին հետզհետէ,
Խօւականները երկու կը մըրցէին կարծես թէ,
Նըւիրական խորհուրդին դէմ ժայթքելով ծաղրանք յար,
Ոգեկոչուած աստուածներն անզոսնելով անդադար:
Կը բըրթմընջէր ամբողն հոն, կը սըրտնեղէր Փելիքս յոյժ.
Կը պոռային միշտ երկուքը, մին քան միւսն անբզգոյշ.

«Ի՜նչ, ի՜նչ, կանչեց Պողիկատս, բարձրացրնելով ձայնը սուր,
«Քարէ, փայտէ աստուածներն այս մի՛ պաշտէք դուք ի գործ»:
Չեմ ուզեր խօսքն իսկ ընկ ՚նայնուչներուն այն աճեղ,
Ջորս երկուրն ալ ժայթքեցին Արամազդին փառաճեղ:
Մըծըղնաններն ու շնացողն անտնցմէ շատ ազնիւ են:
«Լքսեցէք, ո՛վ ժողովուրդ, յետոյ ըստ ան նորէն.
«Պողիկատսի՛ Տէք Աստուածն ու Աստուածը նէ արխի
«Երկնի, երկրի բացարձակ Տէքն է միակ, գերաբզի.
«Միակ էակը անկախ, նահատազրին տէք միակ.
«Յաւէրժ բսկիզրն ամէնուն, ու վերջ բնաւից բովանդակ.
«Քրիստոսնից Աստուծոյն պէտք է լինի շնորհապարտ,
«Ա՛ն մեր Գեկոս կայսեր տուտ յաղթութիւններ վառազարդ.
«Իր ձեռքն են միշտ սագմերու յաջողութիւնքն այլազան.
«Ա՛ն կը հանէ զայն վեր, եւ կըրնայ ծրղիւ զայն կործան.
«Իր բարութիւնը, ի՛ր սլմն, արդարութիւնն են անհուն.
«Իները միայն կը պատմէ, կուտայ տրիտուր ամէնուն:
«Պիտի մինչեւ ե՛րբ պաշտէք ասանկ անզօր նրազներ»:
Ու զինիին եւ խունկին սուրբ անօթներն առած վեր՝
Ջարկին զետինն, ու բազնին զին վազեցին նայն ատեն,
Չերկընչելով Փելիբսէն, չը վախնայով սրտէն:
Երկի՛նք, արդեօք այսպիտի բան պատահա՞ծ է երբեք:
Հրգօրագրչն աստուծոյն անդրին, զերդ իր զիւրաբեկ,
Կը խորտակեն ամբարբիշտ ձեռքեր իրենց ոտքին տակ:
Ի՛վ ան անարգուած է, մեհեանք պրզժըւած բովանդակ:
Կանչուրստելով խոյս կուտայ լեղապատառ խուժանն հո՞ծ,
Վախնայով որ զինք լափէ երկնից ցաւամանն ահեղ բոց:
Փելիբս հա՛ն, նիրեցեալ հայրդ, հոս կուգայ ուղղակի,
Պիտի ընէ՛ ան անշուշտ ողջ պատմութիւնը բեզի:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Որքան մըթնած է իր զէմքն, ու յուզմունքով որչա՛փ լի
Ինչպէս տըխուր կ'երեւի, եւ սըրտմբտած սոսկալի:

Պ. Ե Մ Ս Ի Է

Փ Ե Լ Ի Ք Ս, Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ս Տ Բ Ա Գ Ռ Ն Ի Կ Է

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Համարձակի՛ր ընել բան մը այդքան լիբր, անպատկառ,
Հանրութեան մէջ, իմ առջեւս. պէտք է մեռնի անպատհառ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Հա՛յր, կը ներես որ աղջիկդ կը փարի ծունկերուդ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Նէարխոնի՛ վրայ է խօսքըս, եւ ո՛չ թէ ամուսնոյդ:
Որքան ալ է անարժան՝ անոյշ կոչման փեսայի,
Հոգիս իրեն գորովով մը տակաւին կը նայի.
Մեծութիւնն իր սեփրին եւ զըզուանքին իմ սաստիկ
Զեն մարած սէրն այն՝ որով զայն քեզ համար ընտրեցինք:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Անակընկալ չեմ զըտներ հօր մ'այս բարի զութը ես.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Կրնայի զայն խողխողել, մըղուած՝ արդար ցասումէս.
Զի զուն զխոնս ինչպիսի յանդըզնութեամբ ծայրալիբ
Կատաղութեան յանգեցան ամբարըշտած կիրբերն իր.
Ատրաղտնիկէ ամէ՛ն բան պէտք է պատմած ըլլայ քեզ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Գիտեմ, տեսնէ պիտի ան Նէարխի մահն աղեկէզ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Իրեն տրբուած խորատէն՝ պիտի լաւ դաս մ'առնէ ան,
 Հրատարակին զինք՝ տեսնէ երբ պատժուիին անպայման:
 Բարեկամին երբ տեսնէ մարդ մը զիական՝ արեան մէջ,
 Մահուան երկիւղն ու կեանքի տենչը, հրայրքներն այդ անշէջ,
 Այնքան ուժգին զօրութեամբ կը ներգործեն սրբտին՝ որ
 Տեսնելէ վերջը օրհասն՝ ա՛լ չի ցանկար ընաւ անոր:
 Օրինակն է միշտ ազգու՝ սպառնալիքէն աւելի.
 Կրրակուրոց այդ եռանդը շատ շուտով կը պաղի.
 Պիտի տեսնենք թիչ յետոյ թէ վրբգովուած սրբտոյն իր
 Խնայպէս ներում պիտ' խընդրէ արարքներուն իր ժըպիրն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Տրկարանա՞յ պիտի կամքն. այդ կը յուսա՞ս դուն գոնէ.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Նէարխի մահը անշուշտ պիտի ըզգօն զինքն ընէ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Իջի՛ւ. սակայն, աւա՛ղ, դուն զիս այսպէս ս՞եր կը տանկիս.
 Խնչ, ի՛նչ տրխուր զիպուածներ կը սպասեն իմ ամուսնիս.
 Փոփոխամիտ բարբէ՛ պէտք է ա՛լ յուսամ բարիքն այն,
 Զոր բարի հօր մը սրբաէն ցարդ յուսացի ընդունայն:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Պա՛ւղին, գիտես դուն իմ սիրտս. իմ փափարս է անշուշտ որ
 Զրդջալով շուտ՝ ազատի բստոյզ մահէ մ'ահաւոր:

Պէտք է նրման օճիրները ընդունին պատիժ նոյն.
Այս եղութին եթէ տամ ես պատիժներ անհանգոյն՝
Արդարութեան դէմ դաւած կ'ըլլայ իմ սէրն հայրական.
Ու ոչ անոր՝ այլ անձիս կ'ըլլամ պատճառ ես մահուան:
Կըսպասէի ես որ դուն այս վախերուդ մէջ իսկ դեռ.
Շնորհակալիք յայտնէիր, եւ ոչ բընաւ տրբտունջներ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Շնորհակալ՝ ի՞նչ բանի, երբ քննէ՛ ոչինչ առած չեմ.
Քրիստոնէի մը բարբն, հայր, ու միտքը ես բազ գիտեմ:
Յամառութեանը մէջ միշտ ան կը մընայ անողոր:
Անոր զըզջալը ուզելն է ճրամայել մահն իր լոկ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Իր կեանքն իրմէ կախուած է. ատո՛ր խորհի թող միայն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Շընորհդ ամբողջ քրէ, հայր.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ինք լըրացնել կըրնայ զայն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Մի՛ յանձներ զայն իր դեմին մոլեզնութեանը դրժխեմ.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Կը յանձնեմ զայն օրէնքին՝ զոր պէտք է որ ես յարգեմ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Մշդպէս աներ մ'իր փեսին պէտք է լինէր ապաւէն.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ընձր հանգէպ ինձ այնքան՝ որքան ըրի ես իրեն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Բայց կոյր է ինքն.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ի՛նքն է որ կ'ուզէ մընայ կոյր սակայն.

Իր սրխայր սիրող անձը չ'ուզեր բնաւ նանչնայ զայն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Աստուածներս'ւն սիրոյն, հայր . . .

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մի՛ խընդրեր այդ բանն ինձ.

Աստուածներուն սէրն անոր մահը միայն կ'արտօնէ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ազերսս անոնք չեն մերժեր.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Լաւ, թո՛ղ ուրեմն ընդունին.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Յանուն Կայսեր, որուն դուն հոս տեղակալն ես ինքնին.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Իշխանութիւնն իմ ձեռքն է. բայց ան տուած է զայն ինձի,

Որպէսզի իր թըշնամեաց դէմ մի միայն զործածուի.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Պողիկա՝ Կայսեր թըշնամի՞ . . .

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Քրիստոնեաներն համօրէն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սյգ օրէնքները անգութ պէտք չէ իրեն ալ զօրեն.
Պաւղինը կին առնելով՝ ա՛լ բու արիւնդ է անի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Նս յանցանքին կը նայիմ, եւ ոչ դիրքի, անունի.
Նրբ պետական ռեիւն եւ դից անարգանքն իրար գան,
Մբտերմութիւնն ու արիւնն ընդ միշտ անգօր կը դառնան:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՛նչ սոսկալի խըստութիւն.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Բայց ոչ՝ որբան ռեիւն իր.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ո՛ր, այս բոլորն հետեւանքն է երազին այն զազիր.
Չե՞ս խորհիր թէ անոր հետ կը կորսընցնես աղջիկդ ալ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ընտանիքէն վեր են կայսըր եւ դիրք. պէտք չէ մօռնալ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Նրկութիւն մահն ի միասին չի՞ պատճառեր քեզ սարսափ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Դիրք եւ Դեկոս սոսկ կրքնան ինծի սոսկում տալ անչափ:
Բայց ազդելու չափ երկիւղ՝ զեռ տըխուր բան մը չըկայ.
Կը կարծե՞ս որ կուրութեանը մէջ մինչեւ վերջ տոկայ:

Նոր բրիտանական կղաժի հողւոյն առջի ետքն է որ
Ձինք դիմագրաւ կը մըզէ դէպի աղէտքն ահաւոր:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Եթէ դեռ զայն կը սիրես, ի բաց դիր յոյսը նանիր՝
Թէ օրուան մէջ ան երկիցքս կը փոխէ հաւատքն իր:
Կրօնի մասին բրիտանական եթէ խիստ է յիբաի,
Ինչո՞ւ համար ան քեզի այդպէս յողորդ կ'երևի:
Մանկութենէն, կաթին հետ ծըծուած սրխալ մը չէ որ՝
Իւրացումով մ'անխորհուրդ ըմպած ըլլայ սիրան անոր:
Քրիստոնեայ է Պողիկոսս, քանզի ինքն այդ է ուզած.
Դէպի մեհեան կուգար ան մտածումով մ'անըզգած:
Մնացածն ինքնին կ'ըմբռնես. ամէն ինչ է քեզ ծանօթ.
Անոնց համար մահն աղէտք չէ երբեք, ոչ ալ ամօթ:
Դից դէմ լուտանք արծակելն կը համարին պատուական.
Կ'արհամարհեն երկրաւոր կեանքն, ու երկնից կը ցանկան:
Կը հաւտան թէ մահն անոր զըռներն իրենց կը բանայ.
Ու չարչարանք, սուր, կըտտանք, հուր կ'ընդունին անխորնայ:
Տանջանքներն են անոնց՝ ինչ որ հաճոյքն է մեզ համար.
Անո՞նք ասոնք կը տանին ըզծակէտին իրենց յար:
Ու չար մահով մեռածները կը կոչեն նահատակ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Լա՛ւ, Պողիկոսս ցանցքրի թո՞ղ ինքն ալ այդ անուան տակ.
Բաւ խօսեցանք այս մասին . . .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Հայր իմ . . .

Գ. Տ Ե Ս Ի Լ

ՓԵԼԻՔՍ, ԱԼՊԻՆ, ՊԱՒՂԻՆԷ, ՍՏՐԱԴՈՆԻԿԷ

ՓԵԼԻՔՍ

Եղա՞ւ, ճէ՞, Ալպին:

ԱԼՊԻՆ

Այո՛, տէր իմ, վրճարեց նէտրխոն զինն ոճիրին:

ՓԵԼԻՔՍ

Մեր Պողիկտոսն ալ տեսա՞ւ ըսպանզն անոր չարամահ:

ԱԼՊԻՆ

Տեսա՞ւ, այո, բայց աչքով մը ըղծավառ եւ անահ:
Խրրտչելու տեղ՝ ան տենչաց երթալ անոր կանէն.
Սիրտն ու կամքը կարծես այժմ ա՛լ աւելի ճըզօր են:

ՊԱՒՂԻՆԷ

Ձրսի՞ք քեզի, ա՛խ, անգամ մըն ալ լըսէ ինձ, հայր իմ.
Ինձ որ հոգւոյս խորքէն, միշտ, քու յարգանքովըդ կ'այրիմ:
Եթէ երբեք զայն սիրած, կամ համակրած ես իրեն.

ՓԵԼԻՔՍ

Պաւղին, կարի՞ք կը սիրես դուն ամուսին մ'անօրէն:

ՊԱՒՂԻՆԷ

Դո՞ւն տըւիր զայն ինձ. իմ սէրըս եղած է միշտ ազնիւ.
Ընդունեցի զանիկա՝ միայն կամքիդ ի պատիւ:

Ձը մերժելու համար զայն, մարեցի կրակս է՛ն աղուօր,
Արժանացած՝ մեծ հոգւոյ մ՛ համարումին վառաւոր:
Յանուն այն կոչը ու հապենակ հնազանդութեան՝ զոր հօգին
Իմ շարունակ է յայտնած ծրնելական օրէնքին,
Դուն որ տիրած ես կեանքիս վրայ, ու սիրոյս վրայ անգամ,
Թոյլ տուր որ ես ալ բու վրայ ազգեմ, ա՛խ, զէթ մէկ անգամ,
Իշխանութեանը սիրոյն՝ որ ինձ երկիւղ կ'ազդէ ցարդ,
Ի սէր խանդին՝ որուն թափն ալ հիմակ մէջս է հանդարտ,
Մի՛ առնուր ես պարզեւներդ՝ զօրս ես սիրեր եմ այնքան.
Հեշտութեամբ չէ որ անոնք ինձ եղած են պատուական:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մի՛ ծանծրացներ զիս այսքան: Ես ալ ունիմ սիրտ զրթած,
Բայց կը սիրեմ զթթութիւնն այն՝ ոյր զինն ես եմ ճշդած.
Դործածէ այդ բու արդար ցաւերուդ ճիզը այլուր.
Բրտնի յուզումն է, բստ իս, կեանքի՛ հոգւոյ վատնում զուր:
Ձեմ սիրեր բնաւ այդ վատնումը, եւ կ'ուզեմ որ զիտնար
Թէ երբ կորզել կ'ուզեն զութըս՝ կը մերժեմ բացարձակ:
Պատրասարւէ՛ տեսնել զուն՝ այդ տարաբախտ բրիտանական,
Թափի՛ բուրբ բու ջանքերդ, թափուելէ՛ վերջ իմս համայն:
Դրնա՛, ա՛յ մի՛ դառնացներ հայրդ որ ըզրեզ կը սիրէ:
Բու ամուսինըդ ուզես պէտք է նոյն ինքըն իրմէ:
Պիտի բերել տամ մինչեւ այտեղ ես զինքը հիմակ.
Սակայն, թող՛ւր դուն ըզմեզ, պէտք է տեսնեմ զայն մինակ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Շընո՛րհք, ներէ՛ . . .

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մեզ մինակ թողուր քեզի կ'ըսեմ ես.

Այսպէս թէպէտեւ զորով, բայց եւ զայրոյթ ինձ կ'ազդես.
Քու բոլոր նիզըդ Պողիկտն համոզելու զործածէ.
Չիս որչափ քիչ ծանծրացնես, ա'յնքան կ'օգտուիս ի հարկէ:

Ն. Տ Ե Ս Ի Լ

Փ Ե Լ Ի Ք Ս, Ա Լ Պ Ի Ն

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ապին, ի՞նչպէս ան մեռաւ.

Ա Լ Պ Ի Ն

Իբր ամբարիշտ, իբր անբան.
Ընդոտնելով տանջանքներն, ծաղրելով կեանքն անվարան.
Ո՛ր մէկ ցաւ, ո՛ր մէկ տրտունջ, զարմացումի ոչ մէկ ձու.
Ան հանդուրժեց մինչև վերջն, յամառօրէն, անդեղեւ,
Չերգ քրիստոնեայ վերջապէս, միշտ հայհոյանքը բերնին:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Այն մի՞ւսն.

Ա Լ Պ Ի Ն

Ըսի քիչ մ'առաջ, չ'ըզգածուեցաւ իսկ բնախն:
Չէր ընկճըւած. անոր սիրան էր աւելի անվեհեր.
Կախաղանին քովէն զինք ըրանի էին զուրս հաներ:
Պէտք է հիմակ բանտն ըլլայ. հոն տանելնին ես տեսայ.
Իր զգաստացմանը մասին սիրադ արդեօք դեռ կը յուսամ'ի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ի՛նչ թրշուառ մարդ մըն եմ ես.

Ա Լ Պ Ի Ն

Ամէնքը վրադ կը ցախին:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Բայց չեն զխտեր ի՛նչ վիշտեր կը մըրըրկեն իմ հոգին:
Մտածմունքի վրայ մըտածմունք կ'ալեկոծեն զիս անվերջ.
Հոգերու վրայ միշտ հոգեր կը բարդըին անընդմէջ.
Ձիս կը յուզին անդադար, ատելութիւն, սէր եւ վախ.
Կը տազնապին էութիւնս՝ յոյզեր տըխուր եւ ուրախ:
Ըզգացումներ կը ծնին մէջս, որոնց ես բնաւ չեմ հատար.
Անոնց մէջ կան որ հըզօր են, կան որ խեղճ եւ տըկար:
Կան ազնիւներ, բայց որոնք վարանտտ են եւ տատան.
Գռնհիկներ ալ կան, այո, որոնք շիկնիլ ինձ կուտան:
Կը սիրեմ այդ տարաբախտն, զոր ընտրեցի ինձ փեսայ.
Սակայն կ'ատեմ սըխալն այն, որուն մէջ զինքը տեսայ:
Կ'ողբամ իր մահն, ու կ'ուզեմ զինքն ազատել արդարեւ,
Բայց չեմ կըրնար անտեսել աստուածոց փառքն ակներեւ:
Անոնց շանթէն կը սոսկամ. Դեկոսինէն ալ՝ նոյնպէս.
Պիտի վրայ տամ իմ պաշտօնն, ու զըրկըր իմ իսկ կեանքէս:
Ու, այսպէ՛ս, մերթ, իր սիրոյն՝ աչքըս կ'առնեմ մահն անզամ.
Ու մերթ, սիրօ՞վս իմ կեանքիս, անոր մահուան կը ցանկամ:

Ա Լ Պ Ի Ն

Ձէ՞ք կարծեր որ աներոջ մ' հասկընայ սիրտը Դեկոս.
Մանաւանդ որ քաջատոհմ սերունդէ մ'է Պողիկտոս:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Քրիստոնեաները պատժելը խիստ հրամանն է անոր.
Եւ ենթական որքան մեծ, զործն է այնքան վտանգաւոր:
Աչառութիւնն չէ՛ հընար՝ երբ յանցանքն է հանրային.
Իսկ առաքնին ռհրններն եթէ՛ երբեք ծածկուին,
Ո՞ր օրէնքով եւ կամ ի՞նչ իշխանութեամբ հընար է
Որ մարդ պատժէ ուրիշներն երբ խրայնոց կը ներէ:

Ա Լ Պ Ի Ն

Եթէ՛ բեզէն չես կրքնար շընորհ մ՛ընել, Դեկոսի
Գրքէ՛, որ ինք այդ մասին տայ իր հրամանը քեզի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Սեւեր կորուստն այն ատեն պիտի նիւթէր իմ անծիս.
Իր հետն ու իր դիրքին ոյժը կը խռովեն արդէն զիս:
Եթէ՛ պատիժն յետածզեմ այդպիսի մի ռհրի,
Սիրտովն իր ո՛րքան ալ վեհ, եւ ազնուախոհ իսկ լինի,
Վերջապէս մարդ է զգայուն. արհամարհած եմ ես զինքն,
Եւ ա՛յնքան է գէշ ազդած՝ իր հոգւոյն, իմ նախատինքն,
Զի ա՛լ անյոյս կը դառնայ Պաղիսէի իր հիմէնն,
Որ կրքնայ ինձ կործանուեմ բերել կայսեր ցասումէն:
Անարգանքին վրէժն ամէն ինչ ներելի կը ցուցնէ,
Ու առիթներն կը փորձեն սիրտն ամենէն քիչ զըժնէ,
Գուցէ՛ (եւ այս մըտածումն ինձ չի թուիր կասկած սին)
Նորէն վառէ սըրտին մէջ այժըմ կրակն իր հին յոյսին.
Ու խորհելով որ Պողիկոս կը զըտնէ մահն իր շուտով,
Դառնայ սիրոյն՝ ոյր մերժումն տուաւ իրեն ցաւ եւ վրդով:
Խորհէ՛ թէ՛ այդ իր զայրոյթն, այժմ աւելի անողորմ,
Նքր յանցաւոր մ՛ազատեմ, կ'արդարացնէ՞ զիս արդեօք.

Կը խրնայէ՞ ինծի, երբ՝ բարութիւնսօվն իմ սրբտին
Իր այնքան սերտ դիտումներն այսօր վիժին վերջատին:
Ըսեմ. իմ մէջս անարժան, զոեհիկ եւ վատ միտք մ'ալ կայ.
Շքնի՞նոյ, խայթոյ, զոր բանի՞ մերժեմ՝ նորէն ինձ կուզայ:
Փառքին սէրն է լոկ անշուշտ, որ զայն ինծի կը զըրդէ:
Ու ես իր դէմ միշտ զրգուանք կ'արտայայտեմ ի սըրտէ:
Պողիկտ այս տեղ ընտանեացքս ապաւէ՛նն է՝ հրզօր.
Սակայն, եթէ իր մահովը միւսն իր տեղ զար մի օր,
Կ'ունենայի ինձ համար աւելի մեծ փրբկանակ.
Հարիւր անգամ աւելի կ'ըլլայի բան եմ հիմակ:
Ձարախոհ խինդ մ'այսպէս ներսըս իը ծագի ակամայ,
Սակայն երկնից շանթն իս թոյ զարնէ՞ առջևդ՝ անխընայ,
Եթէ երբեք զիջանիմ այդքան ըստոր մըտածման,
Ու դաւելով պատուոյս դէմ՝ լինիմ այդքան անարժան:

Ա Լ Պ Ի Ն

Ըստուգիւ սիրտդ է բարի. ու վեհ հոգի մ'ունիս դուն.
Պիտի սակայն տա՞ս պատիժը յանցաւոր այդ մարդուն:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Պիտի երթամ հիմակ բանտ, պիտի ընեմ ամէն բան,
Որ պարտութեան մատնեմ միտքն այդ՝ սոսկումովը մահուան.
Յետոյ կ'տեսնենք թէ՛ Պաւղին ինչ պիտ' ընել կարենայ:

Ա Լ Պ Ի Ն

Ի՞նչ պիտ' ընէք ի վերջոյ, եթէ ընդմիշտ պընդէ՛ նա.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Բայց մի՛ ստիպեր զիս այդքան. զըժուարին հարց է ատի,
Եւ այժմէն չէ՛ կարելի բան մ'ունենալ ի նկատի:

Ա Լ Պ Ի Ն

Հաստարիմն իրրև ձեր, պէտք է ձեզի ես բռնմ.
Իրնն ի նպաստ կայ շարժում մ' այս բազարին մէջ՝ բեզ դէմ.
Ձեն հանդուրժեր որ կըրէ խըստութիւններն օրէնքին,
Արբայական սերունդին իրենց այս յոյսը վերջին:
Ես կը կարծեմ թէ բանտին վիճակն ալ չէ ապահով.
Արցունքն աչքին՝ բազմութիւն մ'է խըսնըւած անոր քով:
Դուցէ գործնն յարձակում.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Պէտք է հանել զայն անկէ,
Բերել՝ այստեղ, որ ամէն աչք իր վրայ հոս հրակէ:

Ա Լ Պ Ի Ն

Տեղի/ի/ս
Դուն ինքդ հանէ զայն հոնկէ, եւ յոյսով մը ներումի
Քաղաղեցուր հոն խըսնած խուժանին կիրքն. ամենի:
Երթանք, ու երբ գեռ պընդէ թէ քրիստոնեայ պիտի մնայ,
Կը անօրինակը կարեւորն, առանց որ ոչ որ զխանայ:

ԱՐԱՐԱՆԻ ԱՇ ԶՈՐՈՐՈՐՅ

Ա. Տ Ա Ս Ի Լ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ, ԿՂԷՈՎՆ, ՈՒՐԻՇ ԵՐԵՔ ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

Պահապաններ, ո՞վ է ան.

Կ Ղ Է Ո Վ Ն

Պատիին կուգայ թեզ այցի.

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

Ո՞վ տեսք, ո՞վ դէմք, ա՛խ այս մարտն անեղազոյն է ինծի:
 Փե՛լիբս, բանտին մէջ թեզի եւ յաղթեցի չարաչար,
 Սաստերուզ վրայ խընդացի, ու թեզ տեսայ անշուար.
 Վրէժխընդիր մարդ, դուն այժմ է՛ն մեծ զէնքերուն կը դիմես.
 Դահիճներէդ աւելի իր արցունքէն կ'վախնամ ես:

Տէք, կը տեսնես վրտանգներն, որ հոս իմ շուրջ կը պատեն,
 Կրրկնապատկէ՛ օգնութիւնդ ինձ մանաւանդ ա՛յս ատեն:
 Եւ դուն. սէք իմ, Նէարխոն, որ, յաղթութեամբ պըտակուած,
 Կ'տեսնես տաժանքըս, կայքէն՝ յաւէրժական քու փառաց,
 Որ բարեկամըդ չ'ընկճի թըշնամեաց է՛ն ճրզօրէն,
 Բարձրութենէն երկընթի՛ կարկառէ՛ աջրդ իրեն:

Պահապաններ, կրքնայի՞ք ծառայութեան մ'ինձ փութալ:
 Պատիժներուն տանջանքէն չէ որ կ'ուզեմ եւ խոյս տալ.
 Ոչ. երբեք չեմ մրտածեր բանալս փախչիլ զազտնարար,
 Այլ զի երկրորդ բաւ էր ինձ պէս մէկու մը համար,

Գոհ կ'ըլլամ շատ՝ թէ չորրորդն երթայ փընտուել Սեւերոսն,
Ու եթէ վտանգ մը չըկայ ատկէջ՝ կանչել զինքը հոս:
Եթէ բսեմ իրեն ինչ որ գաղտնիք մ'է իմ մօտ խիստ,
Ինք կ'ապրի շատ երջանիկ, ու կը մեռնիմ ես հանգիստ:

Կ Ղ Է Ո Վ Ն

Կ'երթամ գրտնել զինքն հիմա. կրրնաս լինել դուն վըստան.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Եթէ մնում ըլլամ ես, վարծրըդ Սեւեր ինք կուտայ:
Ժամանակ մի կորսընցներ. գնա՛ եւ դարձիր շուտով ետ:

Կ Ղ Է Ո Վ Ն

Շուտով, շուտով ես դարձած կ'ըլլամ այս տեղ իրեն հետ:

Բ. Տ Ս Ս Ի Լ

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

(Պաշտօնակալ ինչպէս ընդհանրապէս ինչպէս)

Աղբի՛ւր համեղ, որ յորդահոս ես ցաւերով.
Ի՞նչ կուզէք, ի՞նչ, ինձմէ՛, պատրող դուք հեշտանքներ
Աշխարհի եւ միտի սէրեր, լիրք՝ անգորով,
Է՛ր չէք թողուր զիս՝ որ արդէն ձեզ եմ թողեր.
Գըրգանք, պատիւք, վերջ տըւէք ձեր ինձ դէմ մարտին:
Ձեր բերկրանքները համօրէն
Ջաղփաղփուն՝ յոյլ զգացումներ են.

Որք ապահոյ պլ'ս՝ այդ նեշտին

Փայլն ունին՝ երբ իյնան զետին,

Իսկոյն իսկոյն կը կտառբտին:

Ե՛ս հառայեմ՝ մեք ետեւէն. մի՛ յուսար, մի՛.

Ձեր հրատարներն անգօր ի գուր ինձ ցոյց կուտար.

Ձուր կ'ըսէր թէ մեծ կայսրութեան մէջ այս մէն մի

Քրշնամիներն Աստուծոյ պերճ են, շէն եւ տար.

Ի՛նքն այ ձեր դէմ հակահարուած շանթէ պիտի.

Որով մեծերն կ'վախնան սաստիկ,

Ու սուրն որ իր ձեռքէն կախուի

Յանցաւորաց վրայ երջանիկ,

Է այնքան շատ անխուսելի՝

Արբան է բիչ ըսպասելի:

Արիւնախանձ վազրբ, Դեկոս, անգութ հրբէշ,

Երկա՛ր ստեն ձեռքը թողուց Աստուած հօտն իր.

Երջանկութեանըդ սոսկալի վերջն-այ տեսի՛ր,

Ակի՛ւթը յուձէ պիտի Պարսից եւ մեր վրբէմն.

Դեռ բիչ մը կ'ուս. ու ժամդ հասած է այ յետին:

Պիտի մընաս դուն անպաշտպան,

Կայծակն՝ որուն տակ պատրտտին

Պիտի ամպերն, պիտ՝ չկրքնան

Երտեկ ո՛չ զիդջ, ո՛չ կոծ բընաւ,

Ոչ իսկ սրբտին յուս ապաշաւ:

Թո՛ղ զիս Փելիբոս ընծայէ՛ զո՞ն՝ ցասումիդ բիրտ.

Հրգօր մըրջօրդ մը շրջացնէ՛ աչքերն իր թո՛ղ.

Արիւնին մէջ թող խեղդէ՛ իր աներոջ սիրտ.

Դերի՛ թո՛ղ այս մարզին լինի հրբամայոզ.

Կը հաւանիմ, կը ցանկամ իսկ ես իմ մահուան:

Աշխարհ, ինձ հետ ա՛լ չունիս բան.

Իմ բրիստոնեայ այս սիրտիս մէջ

Աստուածային բոց կայ անշէջ.

Ա՛լ Պաւղինին ես կը նայիմ

Իբր արգելքի մ'ինձ դէմ ճրդճիմ:

Երկինքի սուրբ քաղցրութիւններ, սուրբ խորհուրդներ.

Դուք կը լեցնէք սիրտն այն՝ որ ծնզ է հակամէտ.

Հոգին՝ գրաւուած է երբ մաքուր շուշուր ձեր,

Ուրիշ ո՛չ մէկ բանէ՛ չազդուիր ա՛լ առ յաւէտ.

Կը խոստանաք շատ, բայց կուտաք շատ աւելին:

Ձեր բարիքներն չեն երբեք սին,

Երջանիկ մահն՝ իղծն իմ սըրտին՝

Ձեզ համար հեշտ ուղի մ'է լոկ,

Որ կը տանի զմեզ այն բաժինն,

Ուր մարդ կ'ապրի անվիշտ, անհոգ:

Դո՛ւն ես, ով հուր անշիջանուտ, աստուածային,

Որուն շնորհիւ պիտի՝ անվախ՝ տեսնեմ Պաւղինն.

Ահա ինք. սիրտս՝ երկնից լոյսով սոսկ վառվառուն՝

Ձը խողզտայ պիտի գեղէն հրապոյրներուն.

Աչքերս, որոնց մէջ կը ցոյայ լոյսն երկընքին,

Իրեններուն մէջ չեն տեսներ շողքը նախկին:

Գ. Յ Ս Ս Ի Լ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ, ՊԱԻՂԻՆԷ, ՊԱՀԱՊԱՆԵՐ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

Տիկին, բեզ հոս ինձ դըրկողն ի՛նչ դիտում է կամ անծուկ.

Մարառելի՞ս. կուգաս հետքս՝ թէ լինիլ ինձ նեցուկ.

Քու անթերի այն սիրոյն ճիզն այս ազնիւ, վեհ այնքան,

Կուգայ արդեօք զիս ընկճե՛լ, թէ ինձ լինիլ օգնական.

Ատելութիւնն կը բերես ինձ թէ սէր բազցըր եւ յոյս.
Կուգաս՝ իբր ինձ թըշնամի՝ թէ իբրեւ կէսը հոգւոյս:

Պ Ա Ի Ն Ի Ն Է

Դուն հոս չունիս թըշնամի քեզի՝ բացի քու անձէն.
Դո՛ւն միայն քեզ կ'ատես, մինչ ամէնքն ըզքեզ կը սիրեն.
Երագնեբուն իմ բոյսը կատարողն եւ դո՛ւն միայն:
Մի՛ կամիր բնաւ քու կորուսադ. ու կը փըրկուիս նոյննետայն.
Ոնիրներդ ի՛նչ աստիճան մեծ ալ լինին, տակաւին՝
Եթէ՛ խնայես ինքզինքիդ, ամէնքն անոնք կը քաւուին:
Յիշէ՛ միայն այն արիւնն՝ ոյր ծընունդն եւ եղած դուն,
Սակաւագիւտ քու ձիրքերդ, ու գործերդ հոյանուն:
Կը սիրէ գրեզ ժողովուրդն. իշխանն յարգանք ունի քեզ.
Հայկական այս նահանգին բըղեշխին դուն փեսան եւ:
Ձեռ կըրնար խօսքն ընել հոս՝ ինձ լինելուդ ամուսին.
Ինձ համար մեծ բախտ է ան, թէ՛ եւ քեզի համար՝ սին:
Բայց յետ այնքան քաջութեանց, յետ այնքան մեծ ծընունդի,
Յետ քու այնքան գորութեան, պէ՛տք է մեր յոյսն հոս ցընդի:
Ինչ որ բախտ մ'այնքան աղուոր՝ փափաքներուն մեր արդար
Կը խոստանայ հաւաստեալ՝ դահիճներուն ձեռք մի՛ տար:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Դիտեմ եւ ա՛լ՝ աւելին. գիտեմ ձիրքերն իմ ամէն,
Եւ թէ ի՛նչ յոյս՝ անոնց վրայ՝ մեծ քաջութիւնք կը հիմնեն.
Սակայն անոնք կը ծըգտին սոսկ անցաւոր բարութեանց՝
Ձորքս հոգեր կը խռովեն, վրտանգներէ՛ հալածուած:
Մահը գանոնք կը խըլէ. բախտն անոնց հետ կը խաղայ.
Ոչսօր գահուն վրայ՝ մարդ, վաղը ցեխին մէջ կը սողայ:

Փայլն անոնց պերճ՝ սիրտն յաճախ կ'ընէ զըժգոհ ևւ տըկար.
Չեր ո՞ր մէկ կայսրը զանոնք վայելած է ընդ երկար:
Ե՛ս ալ ունիմ փառքի սէր, որ աւելի է վըսեմ.
Այս մեծութիւնը կ'անցնի. անանցականն ևս կ'ուզեմ.
Երջանկութիւն մ'ապահով, անչափ, անվերջ, անըստուեր,
Նախանծէն քարծր, ու, նոյն իսկ, ճակատազրէն զերիվեր:
Ան աւելի թանկագնի չ'ա՞րժեր քան կեանք մ'անցաւոր,
Որ կըրնայ քիչ վերջ խըլուիլ ինծմէ՝ կամ յանկարծ մի օր.
Որ փախչող մէկ վայրկեանին կուտայ վայելք մը չընչին,
Ու չի կըրնար հաւաստել վայելքն անոր՝ յաջորդին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Քրիստոնէի երազներ ևն լոկ ատոնք ծաղրելի:
Ա՛խ, քեզ որչա՛փ է թովեր կեղծիքն անոնց սուտով լի:
Երջանկութեան մ'համար այսքան քաղցր՝ ամբողջ կեանքդ է քիչ,
Բայց որո՞ւնն է կեանքդ այդ. դուն անոր տէ՞րն ևս թէ հրակիչ:
Քու կեանքդդ քու ձեռքիդ մէջ ժառանգութիւն չէ միայն.
Այն օրը՝ որ տըւաւ քեզ, պայմաններով տըւաւ զայն:
Դուն հանրութեան, պետութեան, արքային զայն կը պարտիս.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ռազմի մէջ զայն անոր զոհ ընելը պարտքն է անծիս.
Դիտեմ թէ ո՞րքան է մեծ պարծանքն ու փառքն այդ պարտքին:
Դեկոսի հին նախնիքներ մոռցըւած չին տակաւին.
Հռովմայեցւոց համար այդ անունը թանկ է ա՛յնքան,
Որ ամբողջ վեց դար անոր ձեռքը մընաց այդ մականն:
Ազգի՛ն՝ կեանքըս կը պարտիմ, թագաւորին, իր թագին.
Բայց աւելի Աստուծոյ, որուն շնորհն է այն անգին:

Եթէ մեռնիցն արքային համար՝ է՛ ըստ ցանկայի,
Մեռնիցն, ուրեմն, Աստուծոյ համար՝ որբա՛ն աւելի:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՛նչ, ի՛նչ Աստուած.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Պաշտե՛մ, զգո՛ւմ, կը լըսէ՛ խօսքերդ՝ այն.
Ան չէ՛ աստուած մը, ինչպէ՛ս ձեր աստուածները ունայն,
Անրգգայ, խույ, անկարող, անդամներովն իր ծայրատ,
Փայտէ, կուճէ, սակի՛՛, բաղձանքներնուդ համեմատ:
Քրիստոնէիցն է՛ Աստուած, իմինքս՝ նոյն եւ ձերին.
Տիեզերք անկէ՛ զատ ուրիշ մը չի՛ նանչնար բընաւին:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Պաշտէ՛ զայն քու հոգւոյդ մէջ. առանց որ մէկը զիտնայ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ի՛նչ, նոյն ատեն թէ՛՛ կռակաշտ բլամ, եւ թէ՛՛ քրիստոնեա՞յ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կեղծէ՛՛ ատեն մը միայն, Սևեր մինչեւ որ մեկնի.
Պատեճաթիւն տուր՝ որ հայրս իր գուժը ջոյց տայ բնգի:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կը սիրեմ եւ Աստուծոյս գութն ամենէ՛ն աւելի.
Կը փարատէ՛ Ան անձէ՛ս վրտանգներն է՛ն աճուելի.
Եւ առանց թոյլ տալու որ դառնամ նայիմ եւ յետկոյս,
Կը պըսակէ՛ զիս իսկոյն՝ ասպարէ՛զիս մուտքը լոյս:

Նաւահանգիստն՝ առաջին հովով իսկ զիս կը տանին.
Աւագանէն ելած նոր՝ կը զգամ մահուան հովանի:
Ախ, գիտնայիր թէ կեանքն որքա՛ն է ինքնին աննըշան.
Եւ թէ ի՛նչ են բերկրանքներն, որք այս մահէն վերջ կուզան:
Բայց մեղք է որ մենք խօսինք այս զանծերուն վրայ թարուն,
Միտքերուն՝ որ Աստուծոյ հանդէպ կը մնան դեռ ի բուն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ա՛նգութ, հասած է բուպէն՝ որ պայթի սիրտըս դըժբախտ,
Ու կըշտամբանքը արդար ծաղկէ հոգի մ՛ապերախտ:
Այս է այն քու սիրոյ հուրդ. ասո՞նք են քու երդումներն.
Ունի՞ս միթէ ինձ համար՝ է՛ն չընչին, է՛ն դոյզըն սէրն:
Չըրի ես դեռ խօսքն անգամ այն ողբալի վիճակին,
Ուր պիտի մահըդ թողու՝ անմըխիթար միշտ քու կինն:
Կը կարծէի թէ սէրն՝ այդ մասին պիտի քեզ խօսէր:
Ձէի ուզեր երբեք ես քննէ՛ բըռնի զգացումներ.
Բայց այն սէրն այնքան ամուր, փոխադարձուած այնքան լաւ,
Ջոր խոստացար ինձ, եւ զոր չը մերժեցի ես քեզ բնաւ,
Երբ դուն կ՛ուզես զիս թողուլ, երբ կըսպաննես զիս յաւէտ,
Կըրնա՞յ կ՛րգել արտասուք մ՛այքէդ, հառաջ մը կուրծքէդ:
Ձիս կը թողուս, ապերախտ. ու կը թողուս բերկրանքով:
Ձես ծածկեր զայն, ու կ՛ուզես որ զայն տեսնեմ անվրդոյ:
Սիրտդ անըզգայ՝ իմ այնքան դառնաթախիծ կըսկիծիս,
Կը խոկայ կեանք մ՛երջանիկ, ուր չը զըտնէ պիտի զիս:
Հիմէ՛նն ուրեմն է արդեօք որ խոր զըզուանք առթեց քեզ.
Յանձնըւելուս համար է որ զարշելի դարձայ ես:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Աւա՛ղ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Աւազն այդ ի՞նչպէս, տե՛ս, դուրս գալու կ'դժուարի.
Իսկ եթէ սկիզբն ըլլար ան ազաշաւի մը բարի,
Բրտնագրօսիկ թէ՛ պէտեւ, կը զըտնէի դարձեալ լաւ:
Սակայն, կեցի՛ր, կը յուզուի. աչքս իր արցունքը տեսաւ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ո՛հ, կ'արտասուեմ. տա՛յր երկինք որ այս թափած արցունքս հուր
կարող ըլլար նըմելու բարացած սիրտն այդ ամուր:
Ոգորմնի այն վիճակն, ուր ես ըզքեզ կը թողում,
Աբժանի է արցունքին՝ զոր սըրտագին կը հեղում:
Ու երկնից մէջ եթէ վիշտ ըզգալ հընար է երբեք,
Թըշուառութեանը վըրայ ես պիտի լամ սըրտաբեկ.
Սակայն եթէ սուրբ փառքի այդ կայանին մէջ լոյսէ՛
Արդարագատ եւ բարի Աստուած երբեք ինձ լըսէ,
Եթէ հաճի ունկընդրել ամուսնական իմ սիրոյս,
Գու կուրութեանը վըրայ պիտի հեղու անշուշտ լոյս:
Բարութենէ՛դ, Տէ՛ր, պէտք է որ սէրըս զայն ըստանայ.
Այդ բան ազնիւ հոգին չի կրբնար չըլլալ բրիտանեայ:
Շընորհներով զինքն այնքան զարդարեցիր նոխարար,
Որ չի կրբնար չը հանչնալ ու չը սիրել բեզ իսպառ,
Որ չի կրբնար զըժովքի անբախտ գերի մը դառնալ՝
Մընած տըխուր լուծին տակ կընքելով կեանքը դարձեալ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՞նչ կ'ըսես, մարդ եղկելի. ի՞նչ է մաղթանքդ, ի՞նչ է այն.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ի՞նչ որ կ'ուզեմ ըստանալ իմ արիւնտվըս համայն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Որ աւելի . . .

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Մի՛ զուր տեղն, այդպէս կանգնիր զիմադարծ:
Սիրտն Աստուծմէ կ'ազդըլի՝ յանգէտս իրեն և յանկարծ:
Գերերբանիկ այդ վայրկեանը հասած չէ տակաւին.
Պիտի գայ. բայց ե՞րբ արդեօք. զայն չեմ զիտեր ևս ընտելն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ձրզէ ցնորքն այդ այլանդակ, և զիս սիրէ.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կը սիրեմ,

Աստուծմէս քիչ, ինծմէ՛ շատ. ու խօսքիս վրայ անշարժ եմ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ուրեմն յանուն այդ սիրոյն՝ զիս մի՛ լըքեր առ յաւէտ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ուրեմն յանուն այդ սիրոյն՝ հաճէ՛ դուն զալ ինծի հետ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Բաւ չէ՞ թողուլըդ զիս դեռ, մուրեցնե՞լ կը ցանկաս . . .

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Բաւ չէ՞ երթալըս երկինք. կ'ուզեմ որ դուն ինձ հետ գաս:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ճընճ՛րք, պատրա՛նք . . .

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Երկնային ճըմարտութեան յոյս անսուտ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՛վ կուրութիւն անճեթեթ.

Handwritten signature

Յաւելքժական լոյս անձուտ.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կը նախընտրե՛ս Պաղինի սէրէն՝ այսպէ՛ս՝ մահը դուն.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կը նախընտրե՛ս դուն աշխարհ՝ քան Աստուծոյ բարութիւն.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Գնա՛ մեռնիլ, անգութ, երբեր չը ժիրեցիր դուն հոգիս.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Իսկ դուն ապրէ՛ երջանիկ. խաղաղութեան մէջ թո՛ղ զիս:
Այս, կ'երթամ. մի՛՛ գուր տեղն ա՛լ ինքզնիքըդ տանջեր.
Կ'երթամ . . .

Դ. Տ Ե Ս Ի Է

ՊՈՂԻԿՏՈՍ, ՊԱԻՂԻՆԷ, ՍԵԻԵՐ, ՓԱԲԻԱՆ, ՊԱՀԱՊԱՆՔ

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Սակաչն, արդեօք ի՛նչ քան պիտի ձեզ հոս բերէր:
Սևեր, կրքնա՛յ մըտածուիլ որ սիրտ մը ա՛յնքան բարի
Քըջուտուի մը վրայ խրոխտանք ցոյց տալու զալ յօժարի.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Պա՛ւղին, մի՛ ծանրր խօսիր անձի մ' հետ այսքան ընտիր.
Իմ խընդբանքի՛ս վրայ միայն՝ ան կուտայ ինձ հոս այցն իր:

Տէր, ներեցէ՛ք, հանդէպ ձեզ անփափկանկատ ես եղայ.
Բանտարկեալի վիճակիս յանցանքն է այդ սկամայ:
Ունէի գանձ մը՝ որուն ընաւ չէի արժանի.
Ներեցէ՛ք որ՝ նախ քան մահս՝ աւանդեմ ձեզ ես զանի.
Յանձնեմ շնորհն այն, երևցած չըքնաղագոյն՝ մեր աչքին.
— Զոր երկինքէն ըստացած ըլլայ արդարեւ մի կին —
Ջեռքն ամենէն քաջ, պարկեշտ, հռովմա՛յեցի մարդուն այն,
Որուն հանդէպ պաշտամունք ունի աշխարհը համայն:
Դուք արժանի էք իրեն. ինքն ալ ձեզի՝ ապաքէն:
Մի՛ մերժեր զայն. ընդունէ՛ ամուսինի մը ձեռքէն:
Թէ՛ օր մ՛ըզձեզ ան բաժնեց, մահն իր միացնէ թո՛ղ կրկին.
Ատոր համար չը նուազի նրբեք թող հրայրքըդ նախկին:
Տո՛ւր իրեն սիրտըդ, եւ ա՛ռ իրեն հաւատքն, անպայման:
Երջանկացէ՛ք ի միասին, եւ մեռէ՛ք օր մ՛ինձ նըման:
Երկուքիդ՝ այս բարիքն է որ Պողիկոսս կը ցանկայ:
Տարէք հիմակ զիս ի մահ. ա՛լ ըսելիք մը չըկայ:
Երթա՛նք, եղա՛ւ, պահապանք:

Ե. Տ Յ Ս Ի Ն,

Ս Ե Ի Ե Ր, Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Ս Ե Ի Ե Ր

Զարմանք, զարմանք, մարդ կ'ապշի.
Շըւարումի կը մատնէ զիս կուրութիւնն այս՝ մըտքի:
Այս որոշումը ա՛յնքան չունի նըմանը իրեն,
Որ կը խորհիմ թէ՛ արգեօք ականջներս իս կը պատրե՛ն:

Արքա մը որ գրեզ կը սիրէ (բայց սիրտ մը ո՞րքան ըստոր
Պիտի բլլար՝ որ նանչնար գրեզ, եւ չ'ըզզար սէր մը խոր),
Մարդ մը՝ զոր դուք էք սիրած՝ տիրանալուն պէս նեղի,
Կը թողու գնեղ՝ անվիշտ. ի՞նչ . . . տեղի կուտայ ուրիշի.
Ու իբրք թէ բու տարփանքդ իրեն ծօն մ'էր՝ բախտէն կոյր,
Կ'ուզէ որ զայն տայ ընծայ՝ իր մըրցորդին մըտադիւր:
Քրիստոնեաններն այս՝ իրենք՝ կա՛մ միտքեր են մոլեկան,
Կա՛մ, բտաուգիւ, է իրենց երջանկութիւնն անսահման,
Քանի որ այսպէս իրօք տարամերժել կը ժըպրհին՝
Ինչ որ ամբողջ զօրութեամբ հոգւոյն՝ գընել պարտ էին:

Ըստ իս, նթէ բախտն ինծի աւելի վաղ ժըպտելով,
Պատուած բլլար վաստակներըս հիմէնովդ անդըսրով,
Կը պաշտէի ես ոչինչ՝ աչքերուդ այդ փայլէն զատ:
Իմ արբաներս կ'ընէի զանոնք, իմ դիքս հարագւատ:
Անխնի եւ մոխիրի կը վերածուէր նախ իմ անծս,
Յետոյ . . .

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ալ ըստ. կը վախճամ որ կը լըսեմ չափազանց:
Պէտք չէ որ բոցն այդ՝ որ հին սիրոյդ կրակէն կը յառնէ,
Երկուբիս ալ անարժան եղող դարձուածք մը առնէ:
Սեւերոս, դուն Պաղինէն կը նանչնաս քաջ եւ մօտէն.
Վերջին ժամերն Պողիկտիս կեանքին, աւա՞ղ, հեռու չնն.
Որ ինք դադրի ապրելէ՝ վայրկեան մը լով կը մընայ:
Թէ եւ անպարտ՝ բայց դուն ես ստոր պատճառն ակամայ:
Արդեօք հոգիդ, իղծերէդ հըրապուրուած, հեղ մը գէթ,
Ուզե՞ց յուսայ իր մահուան, անկախաբար իսկ կամբէդ:
Բայց զիացիր թէ ամենէն սարսափելի մահն անզամ
Յանծըն կ'առնուեմ, ու հոգւովս ամբողջ անոր կը ցանկամ,
Դըժոխքին է՛ն ահռելի տանջանքներուն կ'ենթարկուիմ,

Աւ չեմ տար թոյլ կեղտոտել անոր փառքն ու պատինն իմ:
 Անոր բախտէն վերջ տըխուր՝ չեմ տար ձեռքս ա՛լ մարդուն այն
 Որ այս կերպով եւ կամ այն՝ եղաւ պատճառ իր մահուան:
 Եթէ դուն զիս այդպիսի վատ հոգիի տէր կարծես,
 Քու մասին սէրըս հեռի կը փոխարկեմ իսկոյն ես:
 Ազնի՛ւ ես դու. ա՛խ, հոգւոյդ մէջ չը փոխուի թող ոչինչ.
 Ի վիճակի է իմ հայրս՝ շնորհելու ձեզ ամէն ինչ:
 Քննէ՛ կ'վախնայ. եւ կանխեմ ըսել բեզի ա՛յս ալ, ո՛հ,
 Եթէ սպաննէ ամուսինս, քե՛զ է որ զայն կ'ընէ զոհ:
 Ենդճն այդ փրկէ՛, ի զորժ զիր ջանքերդ յօգուտ լոկ իրեն.
 Թափէ՛ ամէն ճիգ, որ դուն ըլլաս իրեն ապաւէն:
 Կիտեմ թէ շատ է խընդրածըս քննէ՛՝ շատ չափազանց
 Սակայն որքան բարձր է ճիգն՝ է փառքն այնքան եւս անանց:
 Պահպանել կեանքը մարդու մ՛, որուն մրցորդն ես այնքան,
 Ազնրուութեան գործ մըն է, որ լոկ քեզի է պատկան:
 Եթէ՛ փառքին, անունին կամ համբաւին սէրը ոչ՝
 Կէթ աղաչանքը քննէ՛ որ մը սիրուած մի կընտը,
 Եւ որուն սէրը զուցէ՛ քեզ կը յուզէ տակաւին,
 Թող զըրդէ՛ սիրտըդ որ քեզ պարտի իր քաղցը անծկալին:
 Յիշէ՛ դարձեալ, վերջապէս, որ զօրավար Սեւերն ես:
 Բարեա՛ւ մնացիր. դուն մինա՛կ որոշէ ինչ որ կ'ուզես:
 Եթէ՛ չես այն՝ ինչ որ ես կը փափաքիմ յուսալ զեռ,
 Լաւ է որ ընաւ չը զիտնամ, որ յարգդ իմ մէջ չը պակսէր:

Ս. Տ Յ Ս Ի Լ

Ս Ե Ի Ե Ր, Փ Ա Բ Ի Ա Ն

Ս Ե Ի Ե Ր

Բայց ի՛նչ է այս, ո՛վ Փաքիան. ի՛նչ նոր հարուած է շանթի,

Ար փրշրելու համար բախտս՝ անոր վրբայ կը պաշխի:
 Արբան կարծեմ զինքն ինձ մօտ, կը փախչի ա՛յնքան անու.
 Կը կորսուի՛ երբ վերջին կէտն է ա՛յ զինք շահելու:
 Այսպէ՛ս եղած է միշտ բախտս. ինձ մնասելու միշտ յամառ,
 Կը կրտրէ թևը յոյսիս, այն ինչ եկած՝ ան աշխարհ:
 Չը մատուցած դեռ աղերսս, մերժումի կը բաղխիմ.
 Անօթանար եւ արբտում կը շրջի մէջս սիրտն իմ՝
 Տեսնելով որ վատարար կը ծընի մէջս ան նորէն,
 Աս հոն կրքիին կ'երեսի շատ սուշի վատօրէն.
 Տեսնելով վերջապէ՛ս կ'ին մ՞, որ վիշտիս մէջ անուպայ,
 Կեցած ինձի անվրդով վեհանձնութեան դաս կուտայ:
 Քու զեղեցիկ հոգիդ բարձր է, Պապին, բայց եւ չբառ.
 Անարդկային է անի, թէ եւ ազնիւ՝ մինչ իսպառ:
 Քեզ մըրրկող վիշտերն են որոնք բռնի կը գերեն
 Աիրատոյտ աստփածուի մը ամբողջ սիրտը, խորէն:
 Քեզ կորսնցնելըս բիչ չէր. պէտք է բեզի դարձնեմ
 Վեհոգի սէրդ ուրացող ինձի մըրցորդ մ'անխոհեմ.
 Աս գերազնիւ եւ անզուժ ճիգով մըն ալ տակաւին՝
 Կորզելով զայն մահուրնէ՛, ձեռքդ յանձնեմ վերջստին:

Փ Ա Ք Ի Ա Ն

Ճակատագրի՛ն թողուր դուն՝ այդ ընտանիքն ապաշնորհ.
 Ան թէ ուզէ, զըստեր հետ կը հաշտեցնէ հայրն անոր,
 Աս Փելիբոսի հետ՝ Պողիկոս, հարսն ու փեսան ալ, նոյնպէ՛ս.
 Այսպիսի բուռն ճիգէ՛ մը միթէ՛ ի՞նչ կը սպասես:

Ս Ե Ի Ե Ր

Փառքը՝ տալու ցոյց հողւոյ մ'այդ աստիճան զեղանի՛
 Թէ Անկր չէ իրմէ ստոր, եւ է իրեն արժանի,

Թէ պիտի իմս ըլլար ինքն, եւ թէ հրամանն երկնային
Անիրաւեց լոկ ինծի՝ մերժելով սէրն իմ սրբախն:

Փ Ա Ր Ի Ա Ն

Ո՛ր բախտէն, ո՛ր երկինքէն տըրտընջալու չըկայ հարկ.
Ըզզուշացի՛ր վըտանգէն՝ զոր կը ծնի զործն այդ անարգ.
Շատ առաջ մի՛ երթար, տէ՛ր, լա՛ւ խորհէ՛ այդ բանին վրայ:
Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ձեռնարկել փըրկելու մի քրիստոնեայ:
Պէտք չէ հանել բնաւ միտքէ թէ՛ աղանդն այդ ամբարիշտ
Դեկոս կայսեր ատելի էր եղած յոյժ եւ է միշտ:
Իրեն համար ա՛յնքան ծանր ու մեծ սեխր մ'է այն՝ որ
Քեզի համա՛ր իսկ կըրնայ դառնալ սաստիկ վտանգաւոր:

Ս Ե Ի Ե Ր

Կրնա՛յ այդ խօսքն ըլլալ ճիշդ՝ հոգւոյ մ' համար հասարակ:
Եթէ՛ կայսեր ձեռքն ըլլան բախտս ու կեանքս բովանդակ,
Ես Սեւերո՛ս եմ. այդ մեծ իշխանութիւնը՝ բնախն
Ձի կըրնար բնա՛ւ ըան մ'ընել իմ փառքին, իմ պատիւին:
Պատիւն է որ կ'ըստիպէ՛ զիս, պէտք է զայն ես յարգեմ.
Իսկ եթէ՛ բախտը, յետոյ, ինծի ելլէ թեր կամ դէմ,
— Ձի իր բնութիւնն է ըլլալ, առհասարակ, անհաստատ —
Ես կը մեռնիմ փառքի մէջ, կը մեռնիմ, զո՞՞ սրբտով՝ շատ:
Բայց աւելին ըսեմ քեզ, խորհրդաբար մի միայն.
Քրիստոնէ՛ից այդ աղանդը չէ՛ ինչ որ կ'ըսուի՝ այն:
Շատ կ'ատեն զայն, բայց ինչո՞ւ. չեմ հասկըցած զայն ես բնաւ:
Ու ես Դեկոսն այդ բանին մէջ կը զըտնեմ անիրաւ:
Հետաքըրքեր՝ ուզեցի քրիստոնեաները հանչնալ.
Դրժոխքի կիւս, կախարդներ կը նըկատուին ամէնքն ալ:
Այս մըտածամա՛ր կը պատժեն զանոնք, մահով չարաչար,
Խորհուրդներուն համար զազտ, զորըս մենք չենք հասկընար:

Բայց երևեսան Դամեարէն և բարութեանց զիցուհին,
Ելլադա և Հոովմ իրենց զազանի տօները չունի՛ն.
Անպատու հաս, ամէն տեղ, մեր մէջ, մարդիկ կը պաշտեն,
Ամէն տեսակ աստուածներ, բացի անոնց Աստուծմէն:
Եզիպտոսի օղջ հրէշներն ունին Հոովմի մէջ մեհեան:
Ու մեր նախնեաց բրմայրոջն մարդիկ աստուած դասուեցան:
Անոնց արեան հետ՝ մեզի անցաւ հաւատքն ալ մոլոր:
Մեր կայսրերով կը լեցնենք ա՛նա երկիրը բոլոր:
Անկեղծ խօսինք. սակայն այդ աստուածացուած էակներն
Կտակածելի կամ անգոյ անձեր կը մնան միշտ հոն, վերն:
Քրիստոնեաններն՝ բացարձակ տէր մէկ Աստուած մը ունին,
Որուն միակ կամքն ամէն ինչ ըստեղծեց ատենին:
Բայց, եթէ պէտք է ըսեմ, ինձի այնպէս կը թուի մերթ
Որ մերերուն սէրն՝ հանդէպ միմեանց՝ եղած չէ միշտ սերտ:
Անոնց ցատումը ջաղճէ իսկ զիս՝ առջևըդ եթէ,
Կ'ըսեմ դարձեալ թէ՛ այդքան զից հաւատալ մա՛րթ է միթէ:
Քրիստոնեաները ունին, վերջապէս, միշտ անմեղ բարբ.
Սուրբ կեանքն յարզի կը սեպեն. մոլութիւնները՝ անարգ:
Իրենց նեղաց համար իսկ՝ անոնք բարի կը մտղթեն:
Այսչափ դարեր մենք զիրենք կը չարչարենք, ո՞ր ատեն
Երևեցան անոնց մէջ ապրատամք, լիրբ, խեռ մարդիկ.
Մեր զօրքին մէջ բան զանոնք հաւատարիմ կա՞յ մարտիկ.
Պատերազմի մէջ են գոռ, դահիճներուն առջև՝ մունջ.
Առիւժ՝ կրօտի մէջ, գառան պէս կը մեռնին անմըռունջ:
Շատ կը զրթամ անոնց վրայ. պէտք է իրենց օգնենք մենք.
Երթա՛նք Փեղիբոք տեսնել, ու նախ փեսա՛ն պաշտպաններ:
Ու զոհացում տամ, այսպէս, մէկ անգամով, ևս ինքնին,
Թէ՛ Պաղինին, թէ՛ փառքիս, և թէ՛ գութի զգացումին:

Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Ա Մ Հ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Գ

Ա. Տ Ս Ս Ի Լ

Փ Ե Լ Ի Ք Ս, Ա Լ Պ Ի Ն, Կ Ղ Է Ո Վ Ն

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մշակին, տեսա՞ր, Մուկեր ի՞նչ նենգամիտ մարդ է կրեր.
Տեսա՞ր իր հեռը սաստիկ. ու կը տեսնե՞ս իմ ցուեր:

Ա Լ Պ Ի Ն

Ես անոր մէջ մի միայն ազնիւ մըրցորդ մը տեսայ.
Իսկ քու մէջ՝ հայր մը խիստ, որ կը մերժէ զուստր ու փեսայ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ձեռ կըրցած լաւ որոշել իրարմէ՝ դէմքն ու հոգին.
Սըրտանց կ'ատէ ան Փելիքսն, ու կ'անդոտնէ իսկ Պաւղին:
Եթէ Երբեմն սիրեց իսկ, կը սեպէ այսօր զայն՝
Նախանձորդի մը տականքն, իրեն իսպառ անարժան:
Անոր ի նպաստ կը խօսի, ինձ կ'ազայէ, կը սպառնայ.
Եթէ չի տաս զայն ինձ՝ քեզ կը կործանեմ, կ'ըսէ նա:
Մեծ մեծ հովեր առնելով՝ ահաբեկել կ'ուզէ զիս.
Բայց ծուղակն այնքան է թանձր՝ որ զարկաւ յանկարծ աչքիս:
Արքունիքի մարդերու հնարքներուն քաջ ծանօթ եմ.
Անոնց արուեստն ու կերպերն իրմէ աղէկ ես գիտեմ:
Կատաղութիւն կեղծելով՝ կը փոթորկի քովս ի զուր:
Կը զգամ կայսեր մօտ իրեն խաղալիք դերը տըխուր:

Ինձմէ խրնդրած շնորհովն ինձ պիտի գործնւ տայ ոսիր.
Իր մըրցորդին խնայելով՝ պիտի զիս զօնն ընէ իր:
Եթէ զիմացն ունենար անճարակ մէկը երբեք,
Իր այդ լարած նազրին մէջ կ'իյնար անշուշտ մարդը ո՛ւր:
Բայց նին գրանիկ մ'այնքան չի կրնար ըլլալ միամիտ.
Ոչ մէկ խաղ չի տար բնա խոյս՝ անոր աչքէն անբըթիթ:
Այնքան նրմուտ եւ գարձած այդ գործերուն նամօրէն,
Որ եթէ հարկ բլլայ, դատ կուտամ այսօր եւ իրեն:

Ա Լ Պ Ի Ն

Ջարմահեր, ինչո՞ւ կասկածի մ' համար այսքան դառնանաս.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Պայտատեան կենցաղի զիտութեանց է՛ն մեծն է աս.
Ջմեզ սակաւ իրաւունք ըզգայ մարդ նեղ մը եթէ,
Պիտի խորհինք թէ ան միշտ մեզի զէ՛մ դաւ կը նիւթէ.
Իր համակրանբը եւ սէրն պէ՛տք է կասկած միշտ ազգեն:
Եթէ Պողիկոս, ի վերջոյ, չը հրաժարի ազանդէն,
Իրեն համար իր սաշտպանն ի՛նչ զիտում ալ ունենայ,
Պէ՛տք է հրամանն՝ ինձ արքուած՝ եւ գործադրեմ անխընայ:

Ա Լ Պ Ի Ն

Գրթութի՛ւն, տէ՛ր, մի՛ այս շնորհը զօն մերձեք Պապինին:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Բայց կայսեր շնորհն յաջորդէ՞ր պիտի արդեօր իմինին:
Եթէ անոր այս զէ՛շ բայն իմ բարութեամբ չ'ուզըրի,
Թէ՛ ինք, թէ՛ ես՝ նոյն ատեն՝ կը մատնելին կորուստի:

Ա Ն Պ Ի Ն

Սակայն, Սևեր խոստացաւ .

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ձեմ հաւտար. ա՛յ մի՛ բոեր .

Ես իրմէ լաւ կը ճանչնամ ատելութիւնը կայսեր :
 Քրիստոնեաներն գովելով՝ եթէ զբրգո՛ւէ կիրքն անոր,
 Ի՛նքն ալ մեզ հետ կորուստին կը զըլտրի վիճը խոր :
 Սակայն կ'ուզեմ դեռ փորձել ուրիշ միջոց մը նորէն .
 Պողիկտոսն հոս կանչեցէք, կ'ուզեմ ատեն տալ իրեն .
 Սակայն եթէ անըզգայ մընայ վերջին իմ ջանքին,
 Մեկնելուն պէս՝ մահն այլ եւքս պէտք է վերջ տայ կեանքին :

Ա Ն Պ Ի Ն

Հրամաննիդ խիստ է .

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Բայց պէտք է որ ի գործ դրուի ան .

Խռովութիւններն արգիլել եթէ կ'ուզենք անպայման :
 Ամբոխն յուզուած է արդէն՝ զիտենք՝ անոր ի նպաստ .
 Ձէ՛ որ անգամ մ'այդ մասին դո՛ւն իսկ բերիք ինձ ահագոյ :
 Անոր սաստիկ զբրգութեան, որ ըսկըսած է տալ ծայր,
 Պիտի արդեօք դիմադրել կարողանա՞մ ընդ երկար :
 Վաղուքնէ, կամ այս գիշեր, եւ կամ գուցէ այս իրկուն,
 Կը պատահի այն՝ որուն չենք ցանկար ո՛չ ես, ո՛չ դուն :
 Ու Սևեր, անմիջապէս, վրէժխընդրութեան դիմելով,
 Պիտի երթայ զբրպարտել զիս պետական մարդոց քով :
 Խափանել՝ պէտք է հարուածն այդ՝ ինձ համար շատ դժբախտ :

Ա Ղ Պ Ի Ն

Նախատեսելն այդքան շատ՝ է արդարև, զէշ մէկ ախտ:
Ամէն կողմէ մնաս, կորուստ՝ շարունակ, մտի՛ր՝ ամէն դի-
մաց անոր մա՛հն՝ ամբոխն այս պիտի մըղէ՛ գայրոյթի:
Դարման չէ՛ այս՝ չարիքի, այլ բորբորում՝ աւելի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Անոր մահէն վերջ, խուժանն որքան կ'ուզէ՛ թող մոյլի-
Իսկ թէ Ճբպրճի ան՝ դիմել միջոցներու բուռն, մենք
Երկու օրուան մէջ ամէն խռովութիւններ կը զըսպենք:
Պարտքըս պէտք է կատարեմ, ի՛նչ բան ալ որ պատահի:
Անա՛ կուգայ Պողիկտոս, ջանա՛նք փրկել մենք զանի:
Պահապաններ, գացէ՛ք դուրս, ու դրբան շուրջն հրակեցէ՛ք:

Բ. Տ Ե Ս Ի Է

Փ Ե Լ Ի Ք Ս, Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս, Ա Ղ Պ Ի Ն,

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Պողիկտ, ունի՛ս կեանքին դէմ պըժզանք այնքան խիստ՝ երբեք.
Քրիստոնէից օրէնքներն ալ կ'արտօնե՛ն արդեօք բեզ,
Որ, այս կերպով, քուկիներըդ ու բանաս եւ լըբես:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Պըժզացած չեմ բնաւ կեանքէն. ու ես յարգած եմ միշտ զայն,
Առանց սակայն զառածանք բուրոյ անմիտ ըզգացման,
Այլ միշտ պատրաստ՝ տալու զայն՝ զայն ինձ շնորհող Աբարչին:
Քրիստոնեայ կրօնքն ու բանն ինձ մի միայն զայդ ուսուցին:

Յոյց կուտամ ես ձեզի՝ ի՛նչպէս պէտք է որ մարդըս ապրի,
եթէ ունիք բարի սիրտ հետեւելու բնաւ ինձի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Հետեւելու բեզ դէպի վի՞՞հն ուր գըլորիլ կ'ուզես դուն:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ո՛չ. այլ դէպի փառքն անհուն, ուր ես կ'ելլեմ անըրկուն.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ժամանակ տուր գէթ ուրեմըն որ ամէնն այդ սորվիմ.
Որ քրիստոնեայ լինիմ ես՝ դուն առաջնորդն եղիր իմ.
Ինձի հաւատքըդ քու այդ սովորեցնելու զիջանէ՞՞
Որ օր մ' Աստուածդ իմ մասին չուզէ հաշիւըս քննէ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Մի՛ ծաղրեր զայն դուն, Փելիքս. ան դատաւոր մըն է խիստ.
Առջեւն անոր ատեանին՝ չի գըտներ խիղճըդ հանգիստ:
Հոն ամէնքն ալ մէկ կարգի վրայ են, հովիւ ու արքայ:
Իրեններուն բոլոր՝ վրէժն օր մը արիւնըդ կուտայ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ա՛լ չը թափեմ պիտի զայն, հետեւանքն ի՛նչ ալ ըլլայ:
Քրիստոնէից պիտի թոյլ տամ որ ապրին քրիստոնեայ.
Պիտի զիրենք պաշտպանեմ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ո՛չ. հալածիչ միշտ եղիք.
Երանութեան մեր հոգւոյն՝ եղի՛ք, եղի՛ք դուք գործիք:

Բուն Քրիստոնեան երջանիկ է տանջանքին մէջ իր լուկ.
Անոր համար վարձք է միշտ չարչարանքն է՛ն անողոք.
Աստուած՝ որ մէկ բարւոյն զէմ հարիւր կուտայ տըրիտուր,
Որ սրակաս բան չը մընայ՝ հայածանք ալ տըւաւ բիւր:
Բայց դուք զըժուար կ'իմանար այս զաղտնիքները խորին.
Ինքը զանոնք կը յայտնէ ընտրեալներուն իր հոյին:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Քեզի անկեղծ կը խօսիմ. կ'ուզեմ ըլլալ բրիստոնեայ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Այդքան բարի այդ գործին յապագման ի՛նչ պատճառ կայ.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ներկայութիւնը դրժնեայ . . .

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Որո՞ւ. արդեօք Սեւերի՞.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ի՞ր պատճառաւ, քեզ զէմ սիրտս այնքան ջասկոտ կ'երեւի:
Կեղծէ՛ ատեն մը, մինչեւ որ հեռանայ ան ասկէց:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Փկիբս, ա՞յսպէս ինձի հետ պիտի խօսիս դուն անկեղծ:
Այդ խօսքերէդ դուրս ծորոզ թունալից մեղրը տա՛ր դուն
Անոնց որ բու կրթոնքէդ են, ու ձեր պիղծ կուռքերս՛ն.
Քրիստոնեան չի՛ վախնար բնաւ, կեղծ չ'ըլլար ոչ որի հետ.
Բոլոր մարդոց առջեւ ա՛յ ան բրիստոնեայ է յաւէտ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Քու հաւատքիդ այդ խօս հուրն է որ ըզգալ չի տար քեզ՝
Թէ կրօնքիդ դա՞սը կուտաս ինձ թէ մահուան կը դիմես:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Կրօնքին դասն հոս կ'ըլլար քեզի համար անդէպ խօսք.
Ան պարզեւն է երկընթին, եւ ոչ թէ բնաւ՝ բանին սոսկ:
Աւելի հեշտ կ'առնում շնորհն այդ քեզ համար, ի մօտոյ,
Այնտեղ, երբ դէմ յանդիման ըլլամ այլ եւս Աստուծոյ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Սակայն, քու մահդ ինձ պիտի անյուսութիւն պատճառէ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ունիս միջոց՝ որ շուտով պիտի սփոփանք քեզ մարէ.
Կ'առնեն քենէ մէկ փեսան, ու տեղն ուրիշ մը կուտան,
Որուն վիճակը քուկիդ է աւելի համաձայն:
Քեզի համար մահս է լոկ փոփոխութիւն շահաբեր:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Բա՛ւ է. մի՛ այդ խօսքերով զիս տակաւին նախատեր:
Քեզ՝ արժէքէդ աւելի ցոյց տըրի դիրք յարգական.
Բայց, հակառակ բարութեանս՝ որ հանդուրժեց քեզ այսքան,
Այս լըրբութիւնդ, ի վերջոյ, ըզքեզ կ'ընէ զըզուելի.
Ու կ'առնում վրէժըս, դից հետ, հատուցումով լիուլի:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ի՛նչ, այդքան շո՞ւտ կը փոխես ըզգացումներդ ու լեզուդ.
Նորէ՞ն մըտաւ սրբութիդ մէջ աստուածներուդ կրօնքը սուտ.

Առցար տենչրդ՝ լինելու բրիտանեայ, և միթէ՛ ն՛ս
Ինձ հետ անննդ խօսելու հարկադրութիւն ըրի քեզ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Դնա՛, մի՛ կարծեր բնաւ երբեք — եթէ՛ երդում իսկ ընեմ —
Որ ձեր արխմար կրթօնքին համակիր կամ սիրող մ՛եմ:
Շողոմեցի, մի միայն, բզգացումներդ, որպէ՛տզի
Դարշ վիհէ՛ն՝ ուր գլորէ՛իս պիտի, քաշեմ վեր քեզի:
Լսկ վրդկութեանդ համար էր որ կ՛ուզէ՛ի շահիլ օր,
Մինչև մեկնումը կայսեր արբանեակին կեղծաւոր:
Է՛ր ունենալ դից մասին այնքան անարգ մտածմունք:
Է՛հ, կա՛մ արխնդ անոնց տո՛ւր, և կամ ծըխէ՛ իրենց խունկ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Իմ ընկիբս է որոշ: Բայց Պաղիհն է. կ՛տեսնեմ որ . . .
Ո՛վ երկինք.

Դ. Տ Ե Ս Ի Լ

Փ Ե Լ Ի Ք Ս, Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս, Պ Ա Ի Ղ Ի Ե Է, Ա Լ Պ Ի Ե

Պ Ա Ի Ղ Ի Ե Է

Ո՛վ երկուքէ՛դ՝ պիտի սպաննէ՛ զիս այսօր.
Արդեօք երկուքդ ի միասի՛ն, թէ՛ մին միւսին ետեւէ՛ն:
Պիտի չկրքնա՛մ կակղել սէրն կամ բրտնութիւնը նորէ՛ն.
Պիտի չ՛առնա՛ւմ նորէ՛ն բան մ՛ ամուսինէ՛, կամ հօրմէ՛:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ամուսինիդ հետ խօսէ՛.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Սուերոսի հետ ապրէ'.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Վա'գր, ըսպանէ զիս, եւ մի' երբեք այդպէս նախատեր:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Սէբոս է, սէբ իմ, որ կըսկիծող ամօքել կ'ըզօայ դեռ.
Ան կը տեսնէ թէ հողուոյ մէջ դուն ի'նչ վիշտ ունիս խոր.
Ու զիտէ թէ սէրէն զատ չի կայ դարման մը անոր:
Արժանիքովն իր վըսեմ՝ ան տաքցուցած էր քու սէրդ.
Իր անծն այսօր ալ քեզի կըրնայ ազդել հրապոյր սերտ:
Կը սիրէիր զինք. ան դեռ կը սիրէ քեզ, սիրելիս:
Ու աւելցած է հիմակ փառքն անոր: Վերջ տամ խօսքիս:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի'նչ ըրի քեզ, ա'նգութ, որ ինձ հետ այդպէս կը վարուիս.
Այաւանելով առ քեզ սէբոս, կը կըշտամբես զիս այսպէս՝
Սիրոյն համար այն հըզօր, զոր զոհեցի քեզի ես:
Որպէսզի դուն յաղթէիր քու ոտխիզ զօրաւոր,
Անծի'ս իսկ դէմ ի'նչ հիզեր ընել եղաւ հարկաւոր.
Ի'նչ պայքարներ՝ քեզ տալու համար դժբախտ իմ սիրտս այս,
Որ իրաւունքն էր արդար՝ իր գրաւողին նախահաս:
Եթէ չէ սիրող ապաշնորհ, եթէ ան չէ ապերախտ,
Ճիզ մ'ալ քենէ՝ որ Պաւղին քեզմով մընայ բարեբախտ:
Իրմէ սովրէ նըւանել ըզգացումներդ անծնական.
Կուրացումիդ մէջ այս քո'ւ՝ առաջնորդէ թող քեզ ան:
Սակայն թոյլ տուր որ ինքն ալ քենէ ստանայ կեանք մ'անվիշտ.
Աղախնօրէն հետդ ապրի, հրամաններուդ հըլու միշտ:

Եթէ կրնաս զեռ մերժել փափարներն այսբան արդար,
Նայէ՛ զոնէ՛ իր յաջին, լըսէ՛ հառաջքն անդադար:
Անյուսութեան մի՛ մատներ հոգին որ զքեզ կը պաշտէ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ը՛օի արդէ՛ն քեզ անգամ մ՛, ու կը կըրկնեմ զարծեալ թէ
Պէտք է ազրիս Սևերի հետ կամ մեռնիս ինձի հետ.
Ձեմ անարգիւր արցունքներդ, ո՛չ ալ հաւատքըդ յաւէտ:
Սակայն եւ այնպէս մեր սէրն ի՛նչ ալ ըսէ քու մասին,
Ձեմ ճանչնար քեզ, եթէ՛ չես քրիստոնեայ հետըս միասին:
Բա՛ւ է, Փկլիբս, արթընցո՛ւր, ս՛ն, քու ցատումըդ նորէն.
Աստուածներուդ ու քու վրէժդ ա՛ռ իմ անձէս անօրէն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Աններելի սճիրին իր, հայր, ներէ՛ զարծեալ դուն:
Ո՛հ, եթէ՛ ինքն անբզգաստ է, զգաստ եւ դուն եւ խոհուն:
Բընութեան ոյժն է շատ մեծ, ու սիրելի գիծերն իր,
Երբ արեան մէջ դրոշմըւած են, երբնք չեն ջընջըիլր:
Հայր մը միշտ հայր է, ու ես, առկէ՛ առած զեռ խրախոյս,
Սիրտ բրած եմ պահելու տակաւին մէջըս քիչ մ՛ յոյս:
Աղջկանըդ վրայ հայրական ողորմ սկնարկ մը նետէ.
Մահապարտին սիրելի՛ մահուան պիտ՛ իմս յաջորդէ:
Պիտի պատիժն անոր՝ դի՛ք անգամ ընեն դատապարտ,
Բանի որ իր տակ կ'իյնան թէ՛ յանցաւոր թէ՛ անպարտ:
Ու բանի որ մահուան այս կըրկնումովը անիկա
Արդար պատիժ մ'անարդար գործի փոխած պիտ՛ ըլլայ.
Մեր բախտերը՝ քու կեանքովդ իսկ ազուցուած մին միւսին՝
Պիտի ըլլան երջանիկ կամ թըշուառ, բայց ի միասին:
Ու ա՛յն առնն դուն անգութ պիտի ըլլաս իսկապէս

Եթէ անգամ մը կապածըդ նորէն դուն իսկ քակես:
Սիրտը՝ ուրիշ սիրտի հետ զօղուած՝ բաժնել չէ հրնար.
Բաժնել ուզողը զանոնք, պէտք է պատուէ՛ չարաչար:
Բայց ըզգայուն ես դուն, հայր, հանդէպ ցաւին իմ արդար.
Ու կը նայիս, կը տեսնեմ, արցունքներուս՝ հայրաբար:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Այո՛, աղջիկըս, ճիշդ է. իրօք հայր մը է միշտ հայր.
Սրբբազան կնիքն անոր այդ՝ ոչ որ եղծել չի կրնար:
Ե՛ս ալ ունիմ զգայուն սիրտ, զոր խոցեցիք կարեւոր.
Ձայնակից եմ քեզի՝ այս ապիրատին համար մեր:
Խեղճ Պողիկոսս, մի միայն դուն ես ուրեմն անըզգայ.
Ու դո՞ւն միայն կ'ուզես որ մընայ ռճիրդ անգլուայ:
Կըրնա՞ս այդքան արցունքներ տեսնել՝ աչքով դուն անթաց.
Կըրնա՞ս տեսնել այդքան սէր, այսպէս, սըրտով մ'անըզգած:
Ուրեմն ա՛լ չե՞ս ընդունիր քեզ ո՛չ աներ եւ ո՛չ կին,
Ձի՞ տրոփեր սիրտըդ մէկին սիրով, հրայրքովը միւսին:
Կ'ուզե՞ս արդեօք որ ծունկի եկած առջեւդ՝ երկուքս ալ,
Ես՝ փեսայ, ան՝ ամուսին կոչենք սիրով քեզ դարձնալ:

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Ի՞նչ չարարուեստ հընարքներ կը պարզելին իմ աչքիս:
Սպառնայիքով կըրկնակի վախցընելէ յետոյ զիս,
Ինձի տալէ յետոյ ցոյց՝ նէարխի ղին արիւնոտ,
Փորձելէ վերջ զիս սիրոյ հրապոյրներով զարշահոտ,
Ըզգացնելէ վերջ՝ տենչ իսկ աւազանին սրբբալոյս,
Հաւատքին դէմ հանելու համար զիս եւ Աստուծոյս,
Մէկտեղեր էք հայր ու դուստր. ո՛վ դըժոխքի հնարքներ նենգ:
Որպէսզի պսակն ընդունինք՝ քանի՞ցրս պէտք է յաղթենք:

Զուր յապագում կը ծընի ամէն ժամ նոր յամուրդէն .
Տըւէք շուտ ձեր որոշումն . իմքս արբուած է արդէն :
Ես կը պաշտեմ մէկ Աստուած , տիեզերքի տէր ճամայն ,
Որմէ կրկինքն ու կրկիրը եւ դրժոխք կը վախնան ,
Աստուած մը որ մեզ սիրեց սիրով մը ա՛յնքան անբաւ ,
Որ մեզ համար է՛ն տըխուր , է՛ն անարգ մահն յանձն առաւ :
Որ անբաւառ այդ սիրոյն զեզմամբ ուզեց ամէն օր
Տայ՝ ընծայել մեզ իր անձը պատարագ կամաւոր :
Բայց է՛ր խօսիլ այդ մասին ձեզի՝ որ չէք հակընար :
Տեսէ՛ք , ի՛նչ կոյր սըխալ մ՞է , զոր դուք կ'ընէք անզաղար :
Կ'ազատուէք ձեր աստուածներն՝ ոճիրներով է՛ն զազիր .
Պատմըւած մէն մի ոճիրն ունի կրկինքը՝ տէրն իր :
Պոռընկութիւն , շընութիւն , մըծըզնէ՛ի կեանք ու վարք ,
Ըսպանութիւն , զոզութիւն , եւ ինչ որ կայ զարշ՝ անարգ :
Ձեր դիր ասոնք կուտան ձեզ՝ հեռուելի օրինակ :
Կուտունն անոնց քանդեցի . բազինն ըրի հիմնյատակ :
Նոյնը դարձեալ կ'ընէ՛ի , թէ իրենց մօտն ըլլայի ,
Աչքիդ առջեւ , ո՛վ Փելիքս . աչքին առջեւ Սեւերի ,
Աչքին առջեւ Սենազին , կայսե՛ր իսկ դէմ յանդիման :

Փ Ե Լ Ի Բ Ս

Ա՛յ բարութիւնքս տեղի կուտայ արդար բարկութեան .
Պաշտէ՛ զանոնք , կամ մեռի՛ր .

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Քրիստոնեայ եմ :

Փ Ե Լ Ի Բ Ս

Ա՛նըզգամ ,

Պաշտէ՛ զանոնք կ'ըսեմ քեզ , կամ կը մեռնին այս անգամ :

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Քրիստոնեա՛յ եմ.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Քրիստոնեա՛յ, ո՛վ սիրտ յամառ եւ անզուժ.
Գործադրեցէք, զօրականք, հրամանս իմ, իր մասին, շուտ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ո՞ր կը տանիք զայն այսպէս.

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մահուան.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Փառքի. Պաղինէ,
Սիրելիդ իմ, մնաս բարեաւ. իմ յիշատակըս պահէ՛:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Պիտի գամ միշտ ետեւէդ, եւ մեռնիմ իսկ՝ թէ մեռնիս.

Պ Ո Ղ Ի Կ Տ Ո Ս

Պէտք է թողուս սրխալներդ, կամ ինձ պէտք չէ հետելիս:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Տարէ՛ք աչքիս առջեւէն. պէտք է հրամանս յարզըլի:
Քանի որ ինք կ'ուզէ մահ, կը հաւանիմ որ մեռնի:

Գ. Տ Ե Ս Ի Լ,

Փ Ե Լ Ի Բ Ս, Ա Լ Պ Ի Ն

Փ Ե Լ Ի Բ Ս

Բրննագրութիկ էր բրածս, Ալպին, գիտեմ. բայց պէտք էր:
Ապա թէ՛ ոչ բարութիւնս իս կորուստի կը մատնէր:
Ամբօնն այլ եւրս հիմակ թող իր գայրոյթը ցոյց տայ.
Թո՛ղ Սեւերոս՝ մոյուցքէն՝ կայծակ կըտրի, որոտայ:
Այս ընկող՝ ես իմ գիրքըս դարձուցի ապահով:
Չապշեցո՛ւց բեզ իմ սրբտիս այս խրատութիւնն անվրդով:
Կը ճանչնա՞ս սիրտ մ՛, իրենին չափ անթափանց ու մըթին.
Կամ ամբարիշտ մը յիմար՝ հասած մինչեւ այդ կէտին:
Գոհացուցած եղայ զէթ ասով միտքըս տրբամախանծ.
Ու կակղելու համար սիրան իր չ՛րբի բնաւ բան մը գանց:
Նոյն իսկ, բու բով, ծայրագոյն վատութիւններ կեղծեցի.
Եթէ վերջին հայհուչներն իր՝ չ՛ազգէին զէշ ինծի,
Բառեր՝ որ զիս գայրոյթով եւ սոսկումով լեցուցին,
Չը կրնայի ես գուցէ յաղթել ընտւ իմ անծին:

Ա Լ Պ Ի Ն

Պիտի դուն օր մ՛անիծես յաղթութեան օրն այս գուցէ,
Որ չեմ գիտեր ի՛նչ տեսակ սեւով մը զայն կ՛ընդզըծէ:
Սեւ մ՛, անարժան՝ Փելիբօի, Հսովմայեցոյ մ՛՝ անարժան,
Որ կը թափէ իր արիւնը՝ իր ձեռքով սեփական:

Փ Ե Լ Ի Բ Ս

Մանկիտս եւ Բրուտոս ալ թափեցին նոյնպէս արիւն,
Ու փայլեցան աւելի՛ եւս անոնց փառքն ու անուն:

Մեր դիւցազներն հինաւորց չէի՞ն ծակեր կողերնին,
Որ կեղտոտ մասը ելլէր իրենց մաքուր արիւնին:

Ա Լ Պ Ի Ն

Եռանդդ ըզքեզ կը պատրէ. բայց ի՞նչ ալ ան ըսէ քեզ,
Երբ հեղ մ'ըզգաս թէ պաղած են զգացումներդ բոցակէզ,
Երբ Պաւղինէն տեսնես, երբ ան, յուսահատ, սըզաւոր,
Իր լալիւնով եւ ճիւղով, զիտնայ յուզել սիրտն իր հօր . . .

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Կուզես ըսել թէ Պաւղին, որ Պողիկտի հետ զընաց,
Կըրնայ ըրած ըլլալ հոն՝ ա՛յնքան աղմուկ, այնքան լաց,
Որ խանգարէ հոն գուցէ իմ հրամաններըս ամէն.
Գնա՛ կարգադրել՝ տեսնել թէ ինքն ու այլք հոն ի՞նչ կ'ընեն:
Պէտք չէ իր վիշտն արզիլէ իմ կամքըս. ո՛չ, մի՛ թողուր.
Դո՛ւրս բեր, եթէ կըրնաս զայն, տեսարանէն ա՛յդ տըխուր:
Մըխիթարել ջանա զինքն. ինչո՞ւ կեցեր ես, զընա՛:

Ա Լ Պ Ի Ն

Պէտք չի մնաց ա՛լ ատոր, տէր իմ, ինքն է որ կուգայ:

Ե. Յ Ս Ս Ի Լ

Փ Ե Լ Ի Ք Ս Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է, Ա Լ Պ Ի Ն

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ամբողջացո՛ւր, հայր խուժողութ, գործըդ թափով մը արագ.
Երկրորդ շո՞հ մ'եւրս պէտք է կատարութեանըդ վայրագ:

Միացու՛ր դուստրդ փեսիդ : Սի՛րա առ, ինչո՞ւ կ'ուշանաս .
 Տե՛ս, նոյն ոճիբր կամ նոյն առարիների գործն է աս :
 Պիտի գրանես իմ մէջ ալ դուն պատճառներ միեւնոյն .
 ժառանգորդն եմ լոյսերուն իմ նա՛հատակ ամուսնոյն :
 Արիւնն անոր՝ ոյր ցայտքովն իս ծածկեցին դա՛նիճներիդ ,
 Բացաւ ալ բերս, պատակով անոնց բողին թանձրը շերտ :
 Կ'տեսնեմ, գիտեմ, կը հատամ . հին պատրանքներս ալ չունիմ :
 Սուրբ արիւնէ՛ն իր առի, տե՛ս, սրբբայոյս կընունքն իմ :
 Քրիստոնեայ եմ, քրիստոնեայ . ասիկա խօսքս է ազնիւ .
 Մեռցո՛ւր զիս ալ որպէ՛սզի պահես բու զիբրդ ու պատիւ :
 Վախցի՛ր կայսրէ՛ն, Սուերին շռայլէ բըժի՛նր նորանոր .
 Եթէ մեռնիլ չես ուզեր, իմ մահս է բեզ հարկատր :
 Պողկտ իս ալ կը կանչէ իր երջանիկ վախճանին .
 Կ'տեսնեմ նէարխը, որուն բազուկներն ինձ կ'երկարին :
 Տա՛ր զիս, տա՛ր զիս որ տեսնեմ ձեր սատուածներն ծառադէմ .
 Ոյց մին միայն կտորեցին, պիտի միսներն Լ'ս փրչրեմ :
 Պիտի փրչրեմ ամէ՛ն ինչ, որ ձեզ կ'ընեն ա՛հարեկ ,
 Շանթերն անգոր, զորս անոնց ձեռքերուն մէջ կը դրօշէր :
 Ու ձնկական պարտուց դէմ ըմբոստութեամբ սըրբագան՝
 Պիտի մերժեմ մէկ անգամ բու հրամաններիդ հայրական :
 Յաւրս չէ որ այս կերպով կ'ուզեմ յայտնել հոս քեզի .
 Յուսահատի հողին չէ, այլ շնորհն է որ կը խօսի :
 Լ'սե՛մ դարձեալ, Փկլիբս, ես քրիստոնեայ եմ, քրիստոնեայ .
 Պիտի՛ մահովըս՝ բու փառքդ, նոյնպէ՛ս՝ իմ ամբանայ :
 Մէկ հարուածն՝ այդ՝ ի՛նձ թէ՛ քեզ պիտի լինի թանկագին .
 Զի երկրի վրայ քեզի՛ փառք, իսկ ինձ՝ շընորհէ՛ պիտ՝ երկին :

Ձ. Տ Ե Ս Ի Լ

ՓԵԼԻՔՍ, ՍԵԻԵՐ, ՊԱԻՂԻՆԷ, ԱԼՊԻՆ, ՓԱՐԻԱՆ

Ս Ե Ի Ե Ր

Անշընորհր մարդ, հայր անգութ, քաղաքագէտ ապիրատ,
Ըստրճակ հըպարտ՝ որուն կեանքն երկչոտութիւնն է կընատ.
Մեռա՛ւ Պողիկտ, ու դուն քու անզըթութեամբդ է որ դեռ
Յաւերժացնել կը խորհիս տըխուր պաշտօնըդ, ո՛վ խնո:
Աղերսն այն՝ զոր մատուցի իրեն համար ես՝ տոեանդ,
Փըրկելու տեղ՝ անոր մահը փութացուց մանաւանդ:
Աղաչեցի, սպառնացի, մընացիր միշտ անըզգած.
Ձիս կարծեցիր խաբեբայ, կամ մէկը՝ կէս մը ինկած:
Պիտի տեսնես, վա՛յ քեզի, պիտի տեսնես թէ Սևեր
Ձի պարծիր բնաւ այն բանով՝ զոր կը գրտնէ՛ ոյժէ՛ն վեր:
Ան քեզ խորհիլ պիտի տայ, քու անկումովըդ սակայն,
Որ գրեզ քանդո՞ղը միայն պիտի կըրնար փըրկել զայն:
Շարունակէ՛ դուն միշտ դից հաւատարիմ այդ պաշտօնն.
Սարսափներով այսպիսի ցոյց տուր իրենց՝ սիրոյդ ձօնն:
Երթամ. բայց երբ փոթորիկը որոտայ գըլխուդ վրայ,
Գիտցի՛ր թէ ո՞ր բազուկէն կ'իջնէ՛ հարուածն անխընայ:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Կեցի՛ր, տէ՛ր, եւ խաղաղած հոգևով մը դուն ինծ թո՛յլ տուր
Ըսել քեզ թէ ի՛նչ պատիժ ինծ կամեցայ մըտադիւր:
Մի՛ քամահեր զիս այլ եւս, որ իմ անգութ գործերով
Կ'ուզեմ տըխուր այս պաշտօնս ինծ դարձընել ապահով:
Ոտքերուդ տակ կը զընեմ անոր սուտ փայլն ու պերճանք,
Սիրտս անելի գերազանց կը զգայ փառքի մը տենչանք:

Ի՞նչ մը ներքին կը մըղէ՛ զիս անոր կողմն անդադար,
Ու անձանսթ այդ ազդման՝ տեղի չի տալ չեմ կըրնար:
Եւ ահա նոր մի շարժում, որուն՝ չէ՛ միտքս ընտանի,
Խեռ մտայցը՛ս՝ զիս փեսիս իտէլային կը տանի:
Անոր անպարտ արիւնն է — ո՛չ, ո՛չ բնաւ չի կասկածինք —
Որ կ'ազօթէ՛ Աստուծոյ, հալածողին համար զինք:
Արիւնն անոր, ծաւալած՝ իր տան վըրայ համօրէ՛ն,
Հայրն ալ, ինչպէ՛ս իրեն դուտօրը, կը բաշէ՛ ետեւէն:
Ես զինքն ըրի մարտիրոս, իր մահը՝ զիս քրիստոնեայ.
Ես զինքն ըրի երջանիկ, կ'ընէ՛ զիս նոյնն՝ ինքն՝ հիմայ:
Քրիստոնեանն ա՛յսպէ՛ս վըրէ՛ժ կը լուծէ, եւ կ'առնու ոյժ.
Խրժղըժութի՛ւն՝ երջանիկ, որուն վախճանն է անոյշ:
Պաղիմէ, աո՛ւր ձեռքդ ինձի: Օ՛ն, շրջթաներ բերէ՛ք մեզ.
Քրիստոնեաներս այս մեզ նոր՝ տարէ՛ք ձեր զից ողջակէ՛զ:
Քրիստոնեայ եմ. ինչպէ՛ս ինք: Գործադրեցէ՛ք ձեր օրէնքն:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ի՛նչ բարերաստ սիրով, հայր, նորէն զերար կը գրտնենք:
Ի՛նչ երջանիկ փոփոխում. ա՛խ, երանի՛ք ինձ այսօր:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Գուտար իմ, ամէնն այս՝ միայն՝ գործն է Աջին այն հրգօր . . .

Ս Ե Ի Ե Բ

Տեսարանէ՛ մ'այսբան բաղցր՝ ամէն սիրտ պէտք է յուզուի.
Առանց հրաշքի չեն լինիր փոփոխումներ այսպիսի:
Քրիստոնեաները՝ բոլոր, զուր հալածուած անդադար,
Ի՛կրմարդկային ունին բան մը իրենց մէջ անպատեհառ:
Կը վարեն կեանք մը անոնք՝ անմեղութեանն ա՛յնպիսի,
Որ արժանի են իրօր աստուածային խրախօսի:

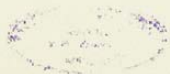
Ընկճըւին ո՛րչափ՝ նոյնչափ կը զօրանան շարունակ:
Ձի կըրնար գործն ըլլալ այս՝ կամքի, սիրտի հասարակ:
Ի՛նչ ալ ըսեն այլք, անոնք սիրելի են միշտ, ըստ իս.
Անոնց ամէն մէկին մահը վիշտ ազդած է սրբոխս:
Աւելի լաւ, թերեւս, օր մը դեռ ճանչնամ ես զիրենք.
Բայց անձնիւր որ ունենայ պէտք է իր դիքն ու օրէնք,
Պաշտէ զանոնք իր կերպովն, առանց բընաւ երկիւղի:
Քրիստոնեա՞յ ես. պէտք չէ սիրտըս քեզի դէմ սրբողի:
Ձանոնք, Փելիքս, կը սիրեմ. այդ պատճառաւ, ա՛լ սիրուն իմ
Թոյլ չի տար ինձ երբեք որ բու հալածիչըդ լինիմ:
Պահէ՛ բու դիրքդ ու պաշտօնդ. պատին անոնց՝ մի՛ մերժեր.
Հաւատարիմ՝ Աստուծոյդ, նոյնպէս եղիր եւ կայսեր:
Թո՛ղ շնորհագուրկ ըլլամ ես՝ ինքնակալին իմ աչքին,
Երստութիւններն այս եթէ՛ վերջ ի վերջոյ չը ջընջուին:
Այս անարդար հեռն իրն՝ն ալ կը լինի նախատինք:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Տա՛յր երկինք որ իր այս գործն իր լրումի՛ն դուք տանիք:
Եւ, որպէ՛սզի առնուս օր մ՛, այն՝ որուն ես արժանի,
Սիրտդ թո՛ղ լոյս հաւատքին ազդումը շուտ ընդունի:
Իսկ մենք՝ մեզի շնորհուած բախտն այս քաղցր օրհները խընդալից.
Երթանք եւ դիր հանգըստեան հոգանք մեր նոր վըկայից.
Համբուրենք սուրբ նըշխարներն. իրենց տանք տեղն է՛ն արգոյ,
Եւ հընչեցնենք ամէն տեղ, ընդ միշտ անունն Աստուծոյ:

Գ Ե Ր Ք

45-65-07

58-85-52

Ռոմի հետք

Հասոյրը ամբողջովին յատկացուած է Երուսաղէմի Ս. Փրկիչ Վանուց բակի գերեզմանական սիւնասրահի որմերու ներքին երեսի յախնապակիէ զարդագործման ծախուց:

ՀԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրք.

220036726

(In 504)

36726

ԳԻՆ՝ ԵՐԿՈՒ ՇԻՒՆ ԿԱՄ ԻՕ ՑՐԱՆՔ